דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

קיימים

יום ראשון, ד' בתשרי תשמ"ט, 18 בספטמבר 1988 • גליון 19523

היום 12 עמודים • המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

- 40 שנות התנצלות / טדי פריס
- פגישת אייבי נתן – ערפאת / טובה צימוקי
- מעשירים את העשירים / אמנון אטר
- מהפך מקומי במצפה־דרמן / אמיר רוזנבליט
- בחירות לא גורליות בשוודיה / שלמה שפיר
- ספורט (עמ' 3–4), רפואה ומדע (11), בידור (12)

מזג האויר

(ט)– תחזית מזג האויר להיום: עלייה נוספת בטמפרטורות. הים יהיה נוח.

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים: 17–31, רמת־הגולן: 16–32, חיפה: 19–31, טבריה: 19–31, עפולה: 18–34, שומרון: 19–33, תל־אביב: 19–30, לוד: 19–32, יריחו: 20–38, עזה: 21–29, באר־שבע: 17–34, אילת: 22–39.

שולץ: הסטאטוס־קוו יוליך לאבדות גדולות; ירדן לא פלשתין – לשתף הפלשתינים במו"מ

פרס ל'דבר': נאום חשוב המרמז על עמדות הממשל הבא • הממשלה מסכימה עם שולץ שהטראנספר אבסורד

מאת דליה ראסל ויקיר צור, סופרי "דבר"

ואשינגטון (מיוחד ל"דבר"). – "הסטאטוס קוו בין הערבים לישראל איננו עובד, הוא מסוכן ומוביל את הזרעים להחמרת הסיכסוך בעתיד ולאבידות גדולות עוד יותר לכל הצדדים", כך אמר בסוף השבוע שר החוץ האמריקאי בדברי שולץ בהרצאה בפני המכון הוואשינגטוני למדיניות במזה"ת. השר שולץ חזר בין השאר את ישראל כי כל נסיון של טרנספר ייתקל בהתנגדות עזה מצד ארה"ב. הוא גם תקף את מדיניות המעצרים והגירושים בשטחים. שולץ שלל הכרזה חד צדדית על מדינה פלשתינית או ממשלה פלשתינית גולה, אבל הדגיש, שחובה להכיר בזכויותיהם הפוליטיות של הפלשתינים.

פרס: רמז לעתיד

"נאומו של שולץ לא רק מסכם את עמדת הממשל הנוכחי אלא מרמז גם על עמדות הממשל העתידי" – אמר אמש ל"דבר" מ"מ

(המשך בעמוד 2)

סיאול 88

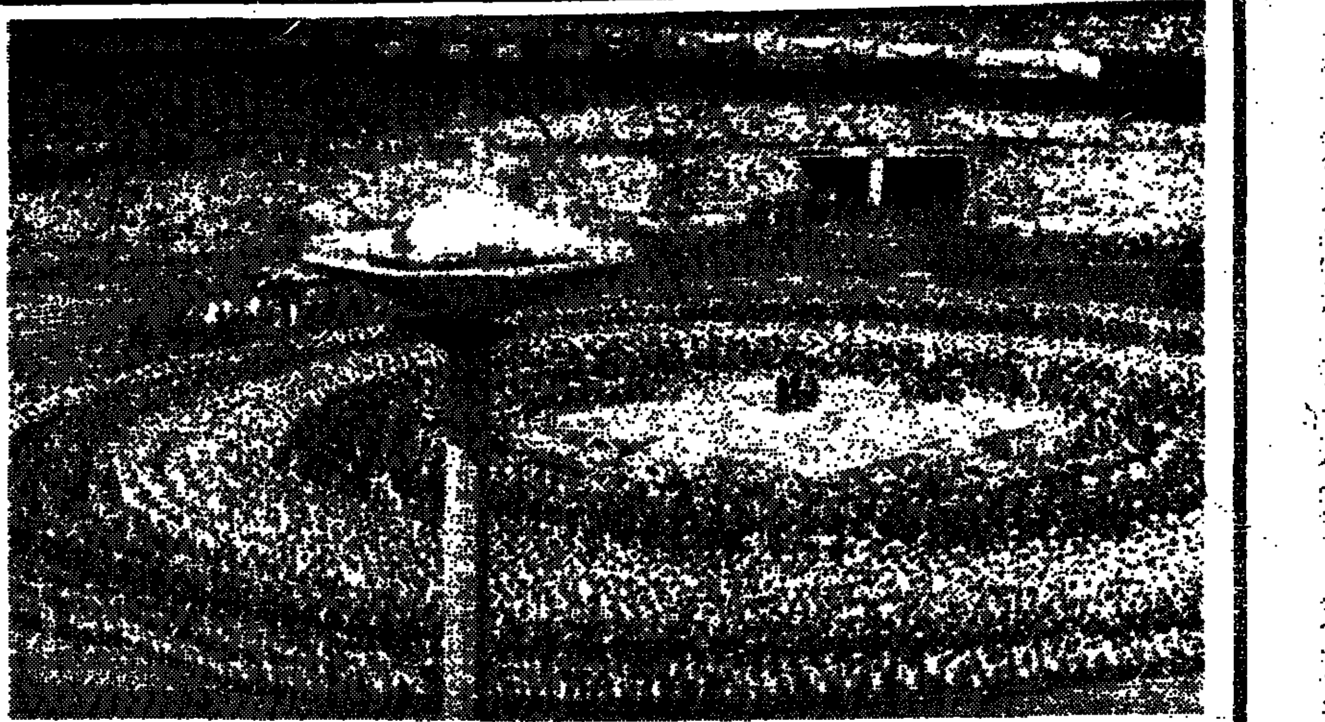

האולימפיאדה ה־24 יצאה אתמול לדרכה. 160 מדינות, מיוצגות על־ידי כ־14,000 ספורטאים וספורטאיות, צעדו על דגליהן הלאומיים בטקס הפתיחה המרהיב והמלהיב באיצטדיון האולימפי בסיאול. יותר משבע רבבות צופים מילאו את האיצטדיון עד אפס מקום ועוד כמיליארד צופים חזו מעל גבי מסכי הטלוויזיה באולימפיאדה הגדולה מכל קודמותיה. בישראל צפו בשידורים כמיליון איש, וגם עסקי קסטות הווידיאו שגשגו. המופעים, בשלל צבעים ססגוניים, בוצעו על־ידי רבבות בני נוער קוריאני. הרשימו במיוחד הצנחנים שהלמו בזה אחר זה ליד האש האולימפית ויצרו תוך כדי מעופם מבנים מרהיבים באויר ובנחיתה לתוך האיצטדיון. (ראה כתבות במדור הספורט, עמודים 3–4). (צילום: א.פ.)

המערך מציע צוות שרים לגיבוש הקיצוץ התקציבי

מאת אמנון אבר

שרי המערך תומכים בהצעה לקצץ בתקציב, אולם מתנגדים לסעיפי הקיצוץ שמציע האוצר – כך התברר ביום ששי בפגישה של פורום ישראלי.

לדעת שרי המערך, לא ניתן לבצע קיצוץ נוסף בתקציבי החינוך, הבריאות, הבטחון והמשטרה. שר הכלכלה, גד יעקבי הציע לקצץ בהוצאות הממשלה להתנחלויות. לדעת יעקבי, יש גם צורך לבחון את השפעת קיצוץ הסובסידיות על מערכת המחירים והשכר. שר הכלכלה הביע תמיהה על עיתוי הצעת האוצר לייקור המצרכים המסובסדים, שכן השפעת ההתייקרויות תשתקף רק במדד שיתפרסם לאחר הבחירות.

לדעת שרי המערך, יש להקים צוות שרים מיוחד בהשתתפות שני שרים מהמערך ושניים מהליכוד. צוות זה יבחן את האלטרנטיבות השונות לקיצוץ ויביא לממשלה הצעה שתהיה מקובלת על שתי המפלגות הגדולות.

משרד האוצר יעלה הבוקר בישיבת הממשלה את הצעתו לקיצוץ התקציב ויציג את סעיפי הקיצוץ השונים. הדיון בהצעה יתקיים רק בישיבת הממשלה. האוצר מבקש לקצץ כבר עתה 350 מיליון ש"ח מהתקציב. 200 מיליון יקוצצו בתקציב הסובסידיות ו־150 מיליון ש"ח מתקציבי משרדי הממשלה, מזה 78 מיליון ש"ח מתקציב הבטחון. באוצר מעריכים כי הקיצוץ המוצע לא יספיק וכי לאחר הבחירות לא יהיה מנוס מביצוע קיצוץ נוסף, לפחות בהיקף דומה.

צוות קיצוץ

פרס ונסים נפגשים לדיון בנושא הקיצוץ בתקציבי משרדי הממשלה. (צילום: יצחק הררי)

כוח צה"ל הרג 3 מחבלים שהיו בדרך לפיגוע בגליל

מאת שמעון וייס וטלי ליפנר, סופרי "דבר"

כוח צה"ל הרג אור ליום שישי שלושה מחבלים פלשתינים שהיו בדרכם לביצוע פיגוע, באזור מישגב ב"אצבע הגליל". ההיתקלות אירעה כ־2 ק"מ צפונית לגבול ישראל, בגזרה המזרחית של איזור הבטחון.

הכוח של צה"ל זיהה חוליה של שלושה מחבלים שנעה במורדות הצפוניים של הר רב, מקום בו ניסו בעבר כמה חוליות לחצות את הגבול. הכוח פתח לעברם באש עזה ממטווח קצר. שלושת המחבלים נפגעו מיד ונהרגו. עם שחר ולאחר סריקות באיזור נתגלו ליד גופות המחבלים שלושה רובי קלצ'ניקוב עם משתיקי קול, תחמושת רבה ואפודי קרב.

זהותם של המחבלים, שהיו בשנות העשרים לחייהם ולבשו בגדים אזרחיים ובגדים מנומרים, לא ברורה עדיין. תחילה סברו, כי מדובר באנשי פת"ח, אך ארגון הקרוי "החזית לשחרור לאומי" נטל על עצמו את האחריות לנסיון החדירה של החוליה ומקורותיו בביירות ציינו, כי שלושת המחבלים שנהרגו משתייכים לארגונם.

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, ביקר שלשום בבוקר במקום האירוע, נפגש עם החיילים שהשתתפו בקרב ושיבח אותם על יכולתם ומהירות תגובתם.

מקורות צבאיים בצפון אמרו בסוף השבוע, כי מדובר בחוליית מחבלים נוספת המנסה לחדור לשטח ישראל, כדי לבצע פיגוע, וכי על אף כשלונן של כל החוליות האחרונות

(המשך בעמוד 2)

בעקבות מקרי הפוליו האחרונים

משרד הבריאות בוחן שינויים בתוכנית החיסונים הארצית

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי

בעקבות מקרי מחלת הפוליו שנתגלו לאחרונה במספר איזורים ברחבי הארץ נערכים בימים אלה דיונים במשרד הבריאות בדרג בכיר, במגמה להכניס שינויים בתוכנית החיסונים הנהוגה כיום בארץ.

מקור בכיר במשרד הבריאות אומר, כי אין להסיק מכך שתוכנית החיסונים הנהוגה כיום אינה טובה, אלא שבעקבות מקרי הפוליו האחרונים הגיעו כמה רופאים למסקנה, שייתכן שהחיסון הניתן כיום הוא חלש. גם העלו סברה, כי הוא אינו עונה על הצרכים התברואיים הקיימים כיום בארץ.

המקור הוסיף, כי בדרך כלל נהוג להשוות את ישראל למדינות מאורגנות בעולם, במיוחד בכל הקשור בנושאי רפואה, והעולם נראה כי בישראל עדיין קיימים אלמנטים של מדינה מתפתחת ועל מנת להתגבר עליהם ייתכן שיהיה צורך להוסיף תוכנית חיסונית על זו הקיימת.

לשם גיבוש המסקנות נערכים דיונים בנושא בוועדת החיסונים של משרד הבריאות. ההחלטה אם לשנות את תוכנית החיסונים תלויה גם, ואולי בעיקר, בממדי התפשטות מחלת הפוליו ברחבי הארץ. ייתכן, כי המומחים יגיעו למסקנה, כי החיסון הניתן כיום לתינוקות הוא חלש מדי בהתייחס לתנאים האובייקטיביים השוררים עתה בארץ.

(ראה ידיעה קודמת בעמ' 2)

נסים הצטרף לתביעה לפטר את דירקטוריון בל"ל – הם מסרבים

ההכרעה אחרי יום הכיפורים – בישיבת 'אוצר התיישבות היהודים'

מאת אמנון אבר, סופר הכלכלי של "דבר" בירושלים

גם לאחר פגישתם ביום שישי עם נגיד בנק ישראל, מוסיפים חברי הדירקטוריון בל"ל לדבוק בעמדתם לפיה אין עליהם להתפטר מתפקידם.

בפגישה ביום שישי חזר הנגיד והמפקח על הבנקים על תביעתם לפיזור הדירקטוריון הנוכחי של הבנק. לדברי ברונו וגולדשמיט, החלפת הדירקטוריון מתבקשת על מנת למנוע פגיעה נוספת באמינות הציבורית של הבנק ובתקינות פעולתו.

כאמור, דרישת ברונו לא הרשימה את חברי הדירקטוריון. לדבריהם, הם מבצעים את עבודתם נאמנה ואין כל סיבה לפטרם. לטענתם, יש להם מספר הצעות אלטרנטיביות להמשך תיפקודו של הדירקטוריון הנוכחי, אולם נגיד בנק ישראל כלל לא היה מוכן לשמוע אותן.

מאוחר יותר נפגש ברונו עם חברי מועצת אוצר התיישבות היהודים וגם כאן לא מצא תמיכה מלאה לתביעתו. לדברי נגיד אוצר ההתיישבות, מתתיהו דרובלס, לא עשו חברי הדירקטוריון כל רע ולכן קשה מאוד להוציא נגדם מסקנות.

(המשך בעמוד 2)

לא מתפטרים

ד"ר מאיר חת (משמאל) ודוד שטרן יוצאים מהדיון עם נגיד בנק ישראל על דירקטוריון בל"ל. (צילום: יצחק הררי)

הרוג ועשרות פצועים – בפעילות צה"ל יזומה בשטחים בסוף השבוע

תושבת פסגות שנפצעה מאבן ליד דהריה מאושפזת בטיפול נמרץ

מאת דני רובינשטיין, אוריאל בן־עמי, דני צדוקי ויורם לוי, סופרי "דבר"

גורמי בטחון, בסיוע כוחות גדולים של צה"ל ערכו בסוף השבוע מעצרים רחבים של חשודים בנטילת חלק בהתקוממות בגדה המערבית. צעיר נהרג בניתן. המעצרים בוצעו במסגרת המדיניות החדשה הנקוטה על ידי מערכת הבטחון, להכנס לכפרים ולבצע פעילות יזומה.

במקביל, הוצא צו המונע את הפצת היומון אל־פג'ר בשטחים למשך 45 יום, בעקבות קריקטורה שמשווה בין חיילי צה"ל לבין הנאצים. הצו מאפשר להפיץ את העתון במזרח ירושלים. מערכת העתון החליטה למחות על ידי הפסקת הוצאתו לאור במשך שבוע ימים.

אתמול ציינו תושבי השטחים מלאת שש שנים לטבח סברה ושתילה בשביתת מסחר מלאה ובהפרות סדר גדולות בהתאם להוראות כרוז מס' 25 שהופץ מטעם מפקד ההתקוממות המאוחדת, המזוהה עם תומכי אש"ף בשטחים.

בעת פיזור המהומות בגדה במהלך סוף השבוע נהרג צעיר אחד ומקורות מקומיים מוסרים על עשרות פצועים מירי, גז מדמיע כדורי פלסטיק וגומי. עם חידוש המהומות התחדש העוצר על קלקיליה, גם הכפרים חוסאן, דנאבה, בית פוריק ומחנה הפליטים טול־כרם שרויים בעוצר. בליל שבת ובשבת פשטו כוחות צה"ל על כמה שכונות בשכם, בדהרייה, בטול־כרם ובעזה וביצעו עשרות מעצרים. החיילים

(המשך בעמוד 2)

עיקרן תחילה

- לא נזדים אגורה למפעלי חברת העובדים ולקבוצות 'הפועל' שבמשבר, מזהיר מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר – עמ' 2.
- מארטין בובר ניהל רומאן סוער עם בת המשורר ריכארד בר־הופמן בהיותו בן 80, מגלה ביוגראפיה חדשה על חייו האישיים של הפילוסוף – עמ' 5.
- מפלגת העבודה מוקיעה את תפיסת הטרמפ של ראשי הליכוד על הסכמי קמפ־דייוויד – עמ' 5.
- רגבי עפר שהוברחו מקבר אחים בברה"מ נקברו בבית־העלמין בבאר־שבע – עמ' 6.

פרס ייפגש עם מיטראן בביקור פרטי ביום ו'

(ע"צ). – שר החוץ שמעון פרס עומד להיפגש ביום ו' עם נשיא צרפת מיטראן, במסגרת ביקור פרטי שיערוך בצרפת. כך מסר מקור של נשיאות הרפובליקה.

פרס ישהה בצרפת בין 23 ו־25 בחודש בטרם ייצא להשתתף בדיוני עצרת האו"ם. במהלך ביקור זה ייפגש גם עם עמיתו הצרפתי רולאן דיומא בעת סעודה שיקיים פרס בשגרירות ישראל. דיומא נפגש כזכור בשבוע שעבר בשטרסבורג עם ראש אש"ף יאסר ערפאת ופגישה זו עוררה מורת רוח גדולה בישראל. פרס עצמו הגיב על פגישה זו באומרו, כי היא לא משרתת לא את צרפת ולא את השלום.

הפרקליטות תקבע אם אייבי נתן יועמד לדין

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

חומר החקירה נגד אייבי נתן יועבר הבוקר לפרקליטות המדינה כדי שזו תבדוק אם יש מקום להעמידו לדין בחשד שעבר על החוק למניעת טרור בעת שנפגש עם יאסר ערפאת.

אייבי נתן הגיע ביום שישי בשעות הצהריים לתחנת המשטרה בפתח תקוה, שם שוכנת היחידה הארצית לחקירת פשעים. הוא נחקר במשך כשעה וחצי ושוחרר בערבות עצמית של 5000 ש"ח.

הוא אמר בצאתו מן החקירה, כי הוא יצא בשליחות של שלום ולא היתה לו כל כוונה לפגוע במדינת ישראל. "אני יצאתי כדי להוכיח את רצון העם בישראל לשלום", הוא אמר והוסיף: "עברתי על החוק אבל אייבי שייך לחוק הזה. החוק הזה נועד למנוע ממרגלים ובוגדים במדינה לעבור עליו. אני לא בוגד ולא מרגל. עשיתי את מה שעשיתי מתוך רצון לשלום".

תנ"צ שמעון סביר, מפקד היחידה הארצית לחקירת פשעים, אמר כי החקירה לא תתקיים פעם נוספת. הוא סירב להתייחס לחקירה.

נאמן: שטח ישראל הקטן מקטין הסיכוי שהלוויין יפול עלינו

מאת אריה אריה, סופר "דבר"

יו"ר סוכנות החלל הישראלית, פרופ' יובל נאמן, עומד בקשר עם סוכנות החלל האמריקאית במאמץ לחזות היכן יתנפץ לוויין הביון הסובייטי המקולקל על כדור־הארץ בעוד כשבוע. "גודל הסיכוי שיפול בישראל, הוא כיחס בין ממדיה לבין ממדי כדור־הארץ", אמר אמש פרופ' נאמן בתשובה על שאלת סופר "דבר". "הנה כי כן, יש גם יתרונות להיותנו ארץ קטנה", הוסיף.

פרופ' נאמן מסרב להתייחס לידיעות, שפורסמו באחרונה בחו"ל, כי ישראל מפתחת לוויין ביון.

אשר ללוויין הסובייטי, מסביר פרופ' נאמן, כי הסכנה הטמונה בהתנפצותו נובעת מכך, שברה"מ עדיין מפעילה את לווייניה בכורים גרעיניים הנצורים בתוכם. טכנולוגיה זו כבר ננטשה במערב והאמריקאים מפעילים את לווייניהם באנרגיית השמש. גם לוויין התקשורת הישראלי 'עמוס' יופעל באנרגיית השמש ולא בכוח

(המשך בעמוד 2)

מכינים החוזה שיגדיר משך כהונתו של חריש

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

במשרד המשפטים מכינים בימים אלו את חוזה העבודה של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, אשר יגדיר את משך כהונתו.

נודע, כי שר המשפטים אברהם שריר ממליץ, כי חוזהו של חריש ייחתם למשך חמש שנים, אך תחולתו תהיה למפרע. זאת משום שעם כניסתו של חריש לתפקידו, לפני שנתיים וחצי, לא נחתם עימו כל חוזה העסקה, וממילא לא הוגדר משך כהונתו. אם אכן ייחתם החוזה, יסיים חריש את כהונתו בעוד שנתיים וחצי – ב־1991.

כשתתעורר בעיית פרישתו של חריש, במלאות לו 65 שנה, ממליץ השופט ברנזון שייחתם עימו חוזה מיוחד כמתודיב.

TWA

הצעות מיוחדות של ט.וו.א. לאנשי עסקים*.

מחירים מיוחדים במחלקת עסקים

תל אביב - ניו יורק/בוסטון	$ 1,554.-	הלוך וחזור
תל אביב - ניו יורק/בוסטון	$ 777.-	כיוון אחד
תל אביב - לוס אנג'לס/סן פרנציסקו	$ 2,058.-	הלוך וחזור
תל אביב - לוס אנג'לס/סן פרנציסקו	$ 1,029.-	כיוון אחד

* בטיסות נון-סטופ של ט.וו.א לארה"ב.

בדבר פרטים התקשרו לסוכן הנסיעות או ל-ט.וו.א. טל': 02-241135, 03-651212, 04-528266.

TWA

ט.וו.א. אל כל טוב אמריקה.

TWA

هكذا من الاصل

ג'ילברט מתקרב

משפחה מקסיקאית חוצה את נהר ריו־גראנדה, המפריד בין מקסיקו לארה"ב, במטרה למצוא מקלט בטוח בארה"ב מפני סופת ההוריקאן גילברט. הסופה השתוללה שלשום בצפון מקסיקו וגרמה לנזקים כבדים ולשטפונות בעיר מונטריי, העיר השלישית בגודלה במדינה. ההוריקאן איבד אתמול מעוצמתו והוא מוגדר עכשיו כ'סופה טרופית'. למרות שהסופה פנתה לתוך היבשה, חוששים שלטונות ארה"ב, כי הצפות וסופות טורנאדו הלשות יותר עשויות לפקוד היום את חופי טקסאס. (צילום: א.פ.)

בישיבת סיעת המערך בהסתדרות על המשבר במשק העובדים

לא נזרים אגורה למפעלי חבה"ע ולקבוצות 'הפועל' – מזהיר קיסר

דני רוזוליו: אסור שהאיגוד המקצועי ינהג כבעל בית על המשק

מאת חיים בראה, סופר 'דבר'

"גם בתקופת הבחירות לא נזרים אף אגורה למפעלי חברת העובדים ולקבוצות 'הפועל' השרויים במשבר" – הזהיר ביום ו' מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בישיבה של סיעת המערך בהסתדרות.

"הגישה של מנהלים בחברת העובדים האומרת שלא נורא אם נסתבך בפיגאנסים – מישהו כבר יחלץ אותנו, מובילה להרס עצמי", הזהיר קיסר.

הוא הציג קווים כלליים את תוכנית הרפורמה לחברת העובדים, שעיקרה פחות ריכוזיות והעברת סמכויות לרמת המפעל הבודד. במקביל, אמר, החל תהליך של העברת סמכויות לפריפריה בקופת חולים, שתתבטא בעצמאות ניהולית "שתוענק לבתי החולים ולאיזורים".

קיסר התריע על ההפקרות שפשטה לדבריו בחלק מקבוצות 'הפועל'. "למה אין שערוריות כ'מכבי', בבית"ר, בשמשון או בבני יהודה?" שאל בזעם.

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו מסר, שצוות המורכב מיו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית רעיה ... והוא עצמו – הוסמך על־ידי הועדה המרכזית של ההסתדרות לגבש כללי פעולה חדשים למפעלי חברת העובדים שיקלעו למשבר. המדובר בתיחום של אותם מפעלים מהמערכת המקובלת של יחסי עבודה. "ככל שנודרו לבצע את השינוי, פחות מפעלים יתמוטטו", אמר.

רוזוליו הציע לא לסמוך על הממשלה כמקור לגיוס הון ולפיכך תצטרך ההסתדרות לבנות לעצמה כלים, שבאמצעותם תגייס הון – השקעות למפעליה.

"אסור שאיגוד מקצועי יתנהג כבעל בית על המשק", הזהיר רוזוליו, בהתנגדו לאיחוד הערין שבין האגף לאיגוד מקצועי לבין חברת העובדים. "אחרת נגיע למצבם של האיגודים בגרמניה, שנקלעו למשבר ואיבדו את משקם".

נציג מועצת פועלי באר־שבע, מאיר בביוף, דיווח על הנסיון הראשון בארץ, המבוצע עתה במפעל 'חסין אש' בבאר־שבע, של ניהול המפעל על ידי העובדים. לדבריו, 22 עובדי המפעל מגיעים לתפוקה שוה לזו שנרשמה בטרם הונהג הניהול העצמי, כאשר הועסקו 68 עובדים.

כלכלני ההסתדרות קובעים:

מדיניות שב ואל תעשה מונעת מהתעשייה להתגבר על קשייה

מאת חיים ..., סופר 'דבר'

"מגזרים תעשייתיים שלמים נקלעו למשבר שאפשר להתגבר עליו כל עוד נמשכת המדיניות הנוכחית של 'שב ואל תעשה'. מדיניות, שבה שיעורי הריבית גבוהים בהשוואה לשווקים הבין־לאומיים.

כך קובע מסמך של המכון למחקר כלכלי וחברתי בהסתדרות, שיונח היום על שולחנה של מליאת הועד הפועל של ההסתדרות.

המסמך, שנכתב בידי מנהלת המכון נירה שמאי והכלכלנים ד"ר רובי נתנזון ונסים ברזהד, טוען, שאי־פיחות של השקל מעורר בעייה למשק, מאחר שהאינפלציה המקומית גבוהה בהשוואה למדינות ...

אי־עשייה בתחום ... המוצרים והמדינות עלות העבודה והמרץ מפעלים באמצעות ביטוח שער או פיחות – מוצע בראש וראשונה בתעשייה, קובע מסמך ההסתדרות.

נתונים חיוביים בתחום המאזן המסחרי ויתרות מטבע החוץ מאפשרים לממשלה ולבנק ישראל לדחות החלטה על צעדי התאמה ואיזון בין המערכות השונות. ככל שיצטברו עיוותים ומצב התעסוקה יורע, הצעדים שהממשלה תצטרך להחליט עליהם יהיו חריפים יותר, מתריעים כלכלני ההסתדרות.

באר שסיפקה מים ל־15,000 נפש בצפון – זוהמה במי ביוב ונסגרה

כל רשת המים והביוב בעכו נבדקת לאחר שחייל לקה בפוליו

מאת יוסי ליבוביץ, סופר 'דבר' בגליל המערבי

באר מים, אשר סיפקה מי שתייה ל־15,000 איש, נסגרה בפקודת משרד הבריאות במחוז הצפון, לאחר שהתברר, כי מי השתייה שלה זוהמו בחיידקי קולי צואתי, שחדרו לתוכה במי ביוב.

באר המים שזוהמה במי ביוב ידועה בכינויה 'שפרעם 2' והיא סיפקה מי שתיה לעיר שפרעם וכן לשני המצפים הסמוכים לה, הררית ועדי.

הזיהום התגלה לפני כשלושה שבועות בבדיקה שגרתית שערכו אנשי משרד הבריאות. מיד לאחר שהתבררה עובדת זיהום המים ניתנה הוראה לחברת 'מקורות' להפסיק מיד את פעילות הבאר.

סופר 'דבר' מזכיר, כי לפני כמה שנים זוהמה באר המים 'אפק 2', לאחר שחלחלו לתוכה מי ביוב.

כתוצאה מהזיהום חלו אז כמה אלפים מתושבי הקריות בדיזנטריה. מאז המקרה ההוא נסגרה 'אפק 2'. יצויין, כי באר המים 'שפרעם 2' קרובה במקומה הגיאוגרפי ל'אפק 2'.

הרופא הנפתי של משרד הבריאות באיזור עכו, ד"ר שיהב שיהב, טוען, כי התנהגות נציגי פרוייקט הביוב הארצי, בכל הקשור להסדרת הזרמת מי ביוב מהכפרים הערביים בגליל, גובלת בשערורייה.

"כל עוד ימשיכו מי הביוב לזרום באין מפריע בוואדיות, ואף ברחובותיהם של כפרים א...ים – תהיה סכנה מוחשית לזיהום מי השתיה בגליל. במשך שנים אנחנו מתריעים על הסכנה, אבל הרשויות מתעוררות רק כאשר קורים מקרים כמו באר עקיבא. אז ממנים ועדה קרואה ופתאום יש כסף. הסכנה בגליל היא מוחשית. אין כמעט כפר ערבי אחד שאין לו בעיות ביוב, במיוחד לאור העובדה שבורות הספיגה נמצאים ליד קידוחי מים", מתריע ד"ר שיהב.

בינתיים החלו במשרד הבריאות להרחיב את הבדיקות בכל רשת המים והביוב בעכו ובמיוחד בעכו העתיקה, בעקבות אי הוודאות השוררת בשלב זה לגבי הנסיבות שגרמו למחלת פוליו אצל חייל צה"ל, בן 21, מעכו. תוצאות הסקר יושוו עם בדיקת דגימות שייערכו במקביל בנהריה.

בבית־החולים בנהריה החליטו באופן סופי, כי אין כל צורך להמשיך לאשפז את החייל בבית־החולים. מצבו מוגדר טוב והוא סובל מחולשה קלה בשתי רגליו. מנהל בית־החולים ד"ר שאול קאשא אמר אמש לסופר 'דבר', כי הוא מקווה שבמשך הזמן יירפא החייל כליל.

שולץ: הסטאטוס־קוו

(המשך מעמוד 1)

ראש הממשלה ושר החוץ שמעו: פרס. את הבטחתו שהממשל החדש בארה"ב יסמוך ידיו על תפיסת שולץ משעין פרס על העובדה כי היתה תמיכה רחבה בה בשתי המפלגות האמריקאיות.

פרס רואה בנאום שולץ "נאום בעל ערך ממדרגה ראשונה", שכן שולץ מדגיש כי חוסיין לא יצא מתהליך השלום, ושיש לירדן הגבול הרגיש והארוך ביותר עם ישראל. שולץ מוסיף לשלול הקמת מדינה פלשתינאית עצמאית ודבק בתנאיו כלפי אש"ף ובתפיסה שהפתרון יבוא בדרך מו"מ, שייפתח בועידה בין־לאומית.

"זהו סיכום טוב של עמדה ברורה, פרודוקטיבית וגם אופטימית", אמר פרס. דובר ראש הממשלה אבי פזנר הגיב על הדברים באומרו, כי אין שום חידוש למעשה בעמדה האמריקאית. הוא ציין כי חילוקי הדיעות בין ישראל לארה"ב לגבי האמצעים כי ישראל נוקטת בשטחים קיימים לא מהיום. לגבי ראיון הטרנספר אמר פזנר, כי הוא איננו מקבל להלוסין על ממשלת ישראל.

בדבריו בוואשינגטון חזר שולץ על העמדה האמריקאית, כי שמירת הסדר והחוק בשטחים נמצאת באחריות ישראל. אולם הוא הוסיף, כי ישראל חייבת למצוא דרך להגיב לביטויי ההתמרמרות של הפלשתינים. "ישראל אינה יכולה לטעון שאין עם מי לדבר, בעודה מדכאת ביטויים פוליטיים, אוסרת ומגרשת את אלה המתבטאים בגלוי, גם אם הם מתבטאים במתינות", אמר שולץ.

בהתייחסו לירדן אמר שר החוץ, כי "ירדן היא מדינה הטרוגנית, אבל היא איננה מדינה פלשתינית". הוא הוסיף, כי ארה"ב צריכה להבהיר מחדש את עמדותיה לאור ההתפתחויות והאחרונות באיזור, בעיקר באשר לתפקידם וזכויותיהם של הפלשתינים ולתפקידה של ירדן. שולץ קבע, כי חובה להכיר בזכויותיהם הפוליטיות של הפלשתינים. "הם רוצים וזכאים להשתתפות פוליטית ולהשפעה על ההחלטות הפוליטיות והכלכליות הנוגעות להם. השתתפותם של הפלשתינים הכרחית בכל שלב של המו"מ, הם חייבים לקחת חלק בו ולהסכים לתוצאותיו", אמר שר החוץ האמריקאי.

שולץ שלל הכרזה חד צדדית על מדינה פלשתינית או ממשלה פלשתינית גולה. הוא טען כי על אש"ף להכיר בהחלטות 242 ו־338 ולנטוש את השימוש בטרור כדי שיוכר כשותף אפשרי למו"מ. "אי אפשר להשיג שלום באמצעות הקמת מדינה פלשתינית עצמאית או באמצעות שליטה או סיפוח של הגדה המערבית ועזה", טען שולץ. הוא הוסיף כי אין כל סיכוי לחדש את תוכנית החלוקה מ־1947, כפי שרמזו גורמים שונים באש"ף באחרונה. וקבע שישראל לא תחזור לעולם לגבול 1947 ואף לא לגבולות 1967.

בהרצאתו חזר שולץ על עיקרי תוכנית השלום שלו והדגיש כי זו התוכנית היחידה "הנמצאת על השולחן". לדבריו תוכנית זו באה לענות על האינטרסים של כל הצדדים בסכסוך. "הסיכוי לקבלת החלטות במזה"ת מתקרב", אמר שולץ.

נאמן: ומה עם האינדיאנים?

מאת אריה אורן, סופר 'דבר'

יו"ר 'התחייה' ח"כ יובל נאמן אמר אמש, כי אם מתעניין השר שולץ בזהות לאומית, מוטב שיפנה מבטו תחילה לשבטים אינדיאניים בעלי זהות לאומית בת מאות בשנים, כמו הנאבאחו, החיים בשמורות והראויים הרבה יותר לתשומת־לבו של שר אמריקאי מהפלשתינים.

ח"כ נאמן אמר את הדברים לסופר 'דבר' בתגובה על דברי שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ שלשום, באשר למדיניות ישראל בשטחים.

ח"כ נאמן אומר, כי גם "גדול שרי־החוץ האמריקאיים במאה הזאת, ג'ורג' מרשאל, טעה כשדובר בנו, והתנגד להקמת מדינת ישראל. לא שעינו לו והוא נוכח בטעותו".

יעקב אורלנר מסביר עמדתו ב'פרשת זך'

יו"ר אגודת הסופרים יעקב אורלנר פרסם אמש הודעה אישית בעקבות גילוי הדעת של ועד אגודת הסופרים העברים לדברי המשורר נתן זך, שם נאמר שאורלנר סירב לחתום על הנוסח של ועדת הניסוח של האגודה בלי שהציג מולו נוסח אחר.

"הדברים המיוחסים לי אינם נכונים", כתב אורלנר. "לאחר שהוצג לפני הנוסח שסירבתי לחתום עליו כלשונו, הצעתי בו במקום נוסח אחר של גילוי דעת שקיבל, לפי מיטב הכרתי, כדי לבטא את עמדתו החד־משמעית של הועד המרכזי לדבריו של נתן זך, ככל שניתן היה לקבוע את משמעותם, שהובעו בראיון מכלי שני. ניסוח זה שלי נדחה על הסף לאחר שהקראתיו לשני חברי ועדת הניסוח ברציון תומר ודוד סנדר".

להלן הנוסח המלא שהציג אורלנר: "הועד המרכזי של אגודת הסופרים העברים בישראל חש חובה בלתי נמנעת להביע רתיעה מדבריו של המשורר נתן זך, בראיון לירדן לונדון, שבו אמר כי 'אנחנו לא צריכים להפוך את השואה, שנמשכה 12 שנים בסך־הכל, כפרק החשוב ביותר בתולדות אירופה'. דווקא משום היותו של מר זך יוצר נחשב ובעל מוניטין, ועל אף חירות הביטוי שהוא 'לכאי' – נראה לנו כי ביטוי פוגע ומגונה זה מאותת ההתרחשויות הנוראות ביותר בתולדות האדם, אינה עולה בקנה אחד עם הרגישות המתבקשת במקרה זה מסופר עברי".

אורלנר מספר, כי כיוון שלא נתקבל הנוסח שלו, הציע שלא לנקוט פעולה כלשהי עד לאחר שישמע את תגובתו האישית של זך. "כלל יסודי הוא בדין ובנוהל הציבורי התקין שאין חורצים משפט, בטרם נשמע קולו של הצד העומד לדין, ומטעם זה, ומטעם זה בלבד, הבעתי הסתייגותי, מסיבות 'אישיות' לשמש חבר בוועדת הניסוח, עד בטרם שמעתי את גילוי הדעת שהוצג בידי הועדה, ואף השהיתי את פרסום נוסחי שלי עד לפרסום מוסמך של זך עצמו ולדיון מחודש בועד", כתב אורלנר.

"הימים שחלפו עד לפרסום תגובתו של זך (...) מעידים עד כמה צדקתי בנסייתי הטבעית", כתב אורלנר (...) "אני מאמין, שאסור לו לגילוי דעת כלשהו לשמש לכמה להיסול חשבונות אישיים ולהיות מנע בדהפים שהקשר בינם לבין הנושא אינו בנמצא", מסיים אורלנר את הודעתו האישית.

מפרק 'אליאנס' יבקש הבוקר להורות לפתוח

(ע). – מפרק מפעל הצמיגים 'אליאנס', עו"ד עמרם בלום, יבקש היום בבוקר מבית־המשפט להורות על פתיחתו מחדש של המפעל בחדרה, לאחר שבסוף השבוע הושג הסדר בין קונצרן כור לבנקים על הזרמת הכספים הנחוצה להפעלת המפעל.

אם אכן יאשר בית־המשפט את פתיחת המפעל, יחזרו הפועלים לעבודה ביום חמישי, מיד לאחר יום הכיפורים. מפעל 'אליאנס' סגור זה ארבעה וחצי חודשים.

הרוג ועשרות

(המשך מעמוד 1)

לזו על ידי אנשי בטחון שהתמקמו על מדרג מוקדם והתוקף בידם רשימות עם שמות השרים בהסתה ובהשתתפות בהפגנות.

ביום שישי פרסם העתון 'אל־פג'ר' קריקטורה שנמסלה על־ידי הצנזורה ובה מצוייר חייל סמוי שאמר לחייל ישראלי: "כל הכבוד אתם הולכים בעקבותינו". בעקבות הפרסום, שהוגדר כמסית, הוצא צו המונע את הפצת העתון בשטחים במשך 45 יום. ממערכת העתון נטען כי הקריקטורה פורסמה ללא ידיעת העורך באשר העמודים שאינו עוסק בהדפסה. בתגובה על הצו הוליכה המערכת לסגור את העתון למשך שבוע למרות שיכלה להמשיך בהפצת העתון בעברה [illegible]

במהלך ההפגנות סוערות, שנערכו אתמול בבוקר בכינוס התפתחו התנגשויות אלימות בכמה מקומות בין חיילים לבין עשרות צעירים רעולי פנים. תושבים מקומיים סיפרו כי בן הודי נהרג עומאר חסאן ערכאוי, בן 18, ונפצעו שמונה צעירים נוספים. גופתו של ההרוג נחטפה מבית החולים וצה"ל מתקשה לברר את הנסיבות המדויקות של המוות. גורמים מקומיים התלוננו כי במהלך פעולה יזומה של צה"ל באבו־דיס, נגרם נזק רב לרכוש על ידי רחפור שהובא למבנות מחסומים.

מקורות באזור רמאללה מדווחים על פצועים רבים בסביבת מחנה הפליטים קלנדיה והובאו ארבעה פצועים לבית החולים אל מקסד במזרח ירושלים. שני תושבים מקומיים נפצעו בכפר בית ריימא בעת פיזור הפגנות במקום. מקלקיליה דווח על תשעה פצועים. במקום פרצו מהומות אחרי שקבוצה של צעירים רעולי פנים חיבר תבנית קשה תושב מקומי החשוד בכך שסייע לכוחות צה"ל בעת ביצוע הפעולה בעיר. בעקבות התקרית הגיע למקום כוח גדול שהותקף באבנים ובקבוקים ריקים. הכוח פתח באש כאשר נקלע לסכנה ופגע במתפרעים.

במחנה הפליטים עין בית אלמא דווח על ארבעה פצועים, מכפר ג'יתא ליד טול־כרם דווח על פצוע אחד ומכפר כפין על פצוע נוסף. פציעות של בורחים היו גם בכפר שויכה ובכפר קציר. בקסבה בשכם נפצעו שני צעירים בעת הפעילות היזומה של צה"ל במקום ואילו במחנה הפליטים בלאטה נפגע ילד בן חמש מכדור גומי.

הפגנות אלימות דווחו גם מדהרייה, שם התקיימו סריקות נרחבות בעקבות פציעתה של תושבת מסמוע ומן הכפרים אל־פוואר ותרקומיה. באמור, דבאבה, טול־כרם, בית פוריק, תפוח וקלקיליה שורדים בעוצר.

ילדה נפצעה מכדור בראשה בכל עמרי ליד רמאללה מצבה קריטי והצעיר נפצע בשכם בצוואר באורח קשה.

תושבה מבלטה נפצעה

בראשה מיידוי אבנים

וודי במבורג מסמכות נפצעה ביום שישי בראשה מאבן שהושלכה על מכוניתה. היא נותחה בביה"ח בבאר־שבע ומצבה בינוני.

ביום שישי סמוך לשעה 1200 נסעו וודי ובעלה יהושע מבאר־שבע לפסגות. ליד דהריה שבאיזור חברון נרגמה מכוניתם באבן. וודי במבורג נפגעה בראשה והובהלה לביה"ח סורוקה בבאר־שבע. היא נותחה בראשה ואבחן אצלה שבר בגולגולת. ביתוח הוצא מראשה קרישי דם. לאחר הניתוח השתפר מצבה אך היא עדיין בטיפול נמרץ.

בישוב פסגות הגיב אתמול ועד על פציעתה. רוני שחר, מראשי הישוב אמר לסופר "דבר" כי "המתיישבים בדו"ש חוששים על כך שאין התייחסות לזריקת אבן כניסיון לרצח. אם ילד ערבי היה יודע שהוא מסתכן בזריקת אבן – הוא היה חושב פעמיים ואז הייתו חוסכים מעצמנו גם את הפגיעה הזאת".

יום מרשה על המצור

יום הזכרון השני לטבח במחנות סברה ושתילה צויין אתמול ברצועת עזה בהשביתה כלל רבות בשכונות אלפי תושבים נתונים תחת עוצר. בשכונות שייח' רדואן ושג'אייה בעזה, בעיירה הסמוכה בית חנון, ובמחנות הפליטים סאטי, ג'באליה, אל בוריג', נוסיראת, חאן יונס ובשכונת שאבורה ברפיח. על חלק מהמקומות האלה הוטל עוצר כבר ביום שישי.

בשכונת שייח' רדואן הגבו תושבים כאבנים כוח של צה"ל שירה לפיזורם כדורי פלסטיק. כתוצאה מכך נפצע בראשו מפגיעת כדור פלסטיק הילד חסן אבו עקייה, בן 10. בתקריות אחרות עם הצבא נפצעו עוד שני צעירים.

כוח צה"ל הרג

(המשך מעמוד 1)

אינם מרשים איבוד המוצר הפלשתינים השיעיים מנסיונות אלה. המקורות הוסיפו וציינו, כי השיעים שינו עתה את טקטיקות הפיגועים שלהם והם מעדיפים לחדור ואליוה לשטח דרום לבנון, במקום להתגבר על מוצבים במחנות של צד"ל על גבול איזור הבטחון, שם נהלו בשלושה מוצבים לפני כמעט שנה. אפשר לצפות, כי המחבלים ינסו לנסות להגדיר מחדש לאיזור הבטחון ולשטח ישראל, ועל צד"ל וצה"ל מוטלת החובה למנוע זאת בטרם יבצעו את זממן, אמרו המקורות במקום.

גורם צבאי ציין, כי מאז האינתיפאדה, רבו נסיונות החדירה של חוליות מחבלים של השיעים. עוד ציין, כי מספר נסיונות הפיגוע באיזור הבטחון, בצה"ל ובצד"ל עומד על כ־50 אירועים בחודש, רובם אינם מתבצעים בכלל, הם כוללים בעיקר הפעלת מוקשים ומטעני צד על צירי התנועה ירי על מוצבים, אך לא הקיפוש.

על־פי נתונים שהוכנו במחלקה שלה, כי בחודשים האחרונים פחת מאמץ ידי הקיסדות לעבר ישראל, בהשוואה לשנים קודמות, וכי תדירות התמיכה לפיגועים בישראל בעצמה בכל השנים ובמבות נגד המערכת הגבית הבטחות המדוקים לאחריה.

סלקום התפוצץ מטען צד שהכינו מחבלים ליד שיירה בגזרה המערבית של איזור הבטחון. המטען התפוצץ בעת שעבר במקום סיור של צד"ל. אך לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.

גורמים צבאים בבטחון הבחינו אתמול את הידיעות, לפיהן פעל כוח של צה"ל באורים שמצפון לאיזור הבטחון במשך סוף השבוע.

ארה"ב וברה"מ יפעלו נגד טילים באל'סטיים במזה"ת

מאת דליה רזאל, משרת 'דבר' בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל'דבר'). – ארה"ב וברה"מ ישתפו פעולה במאמץ למנוע הפצת טילים באליסטיים במזה"ת – כך אמר שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ בכינוס של המכון הוואשינגטוני למדיניות במזה"ת.

שולץ אמר, כי ידון בנושא עם עמיתו הסובייטי אדוארד שווארדנאדזה בפגישתו עמו בשבוע הבא בניו־יורק, במהלך העצרת הכללית של האו"ם. הוא סיפר עוד שבסוף־השבוע כבר התקיים מפגש של מומחים אמריקאים וסובייטים לדיון בנושא.

מקורות של המעצמות ביטאו בעבר חששות מפני הפצת טילים באליסטיים באיזור. אך בשבוע שעבר, בעת ביקורו בסין, פנה שר ההגנה האמריקאי, פרנק קרלוצ'י, למנהיגיה להפסיק מכירת טילים אלה למזה"ת. ככל הנראה, לא התקבלה תשובה חיובית. הנושא נדון עם שר הבטחון יצחק רבין בביקורו האחרון בארה"ב.

פעילות סופר לסיכול ביקור ערפאת הכעיסה את מיטראן

מאת בועז קרן, סופר 'דבר' בצרפת

פאריס (מיוחד ל'דבר') – נשיא צרפת פרנסואה מיטראן הביע בישיבת הממשלה "קצף־רוח" לנוכח מסע גיוס דעת הקהל, שארגן שגריר ישראל בצרפת נגד ביקור יאסר ערפאת בפרלמנט האירופי ופגישתו עם שר החוץ הצרפתי רולאן דימא – כך מוסר השבועון ..., העוען כי מיטראן לא נענה לפניות השגריר סופר להתקבל על ידו והפנה אותו ליועציו.

השגריר סופר הכחיש, כי ביקש להיוועד עם מיטראן ואמר כי השרים המקודמים עמם נועד לא הביעו באוזניו מורת רוח לגבי פעילותו, אלא גילו הבנה.

השבועון לה קאנר אנשאנה מסר, כי שמעון פרס "לא התערב" בנושא הביקור וכי שליחיו פעלו שלא כשליחים של ערפאת בקהיר. השבועון גם טען, שנשיא הארגונים היהודיים בצרפת תיאו קליין, המקורב לסוציאליסטים, שפעל נמרצות נגד הביקור והפגישה, הודיע בריסקסיפות לשלטונות כי הוא פועל ב'לית ברירה', כדי לא להשאיר את הזירה לנשיא הקהילה של סטרסבורג, דאן קאהן המקורב למפלגה הגוליסטית.

גם בקהילה היהודית ואף משרד החוץ הישראלי הכחישו טענות אלה, המעידות על המבוכה במפלגה הסוציאליסטית הצרפתית, שבתוכה התנהל ויכוח פנימי נוקב על ביקור ערפאת והשלכותיו על מעמדה של המפלגה, במיוחד בבחירות המחוזיות הקרובות.

מובארק – למערב־אירופה לקדם המדינה הפלשתינית

מאת דן אבידן, סופר 'דבר' לעניני ערבים

הנשיא מובארק אמור לצאת לקראת סוף החודש לביקור בכמה ממדינות מערב אירופה כדי לקדם את רעיון הקמת מדינה פלשתינית בשטחים בעקבות ההינתקות הירדנית מיהודה ושומרון, כך מסרו בסוף השבוע מקורות מצריים מוסמכים.

בתוך כך נמסר כי בתוך כמה ימים אמור להגיע לביקור בקאהיר יאסר ערפאת, כדי לדון עם הנשיא מובארק עמדות בשאלת האפשרות שאש"ף יכריז בחודש הבא על עצמאות השטחים והקמת ממשלה פלשתינית זמנית. מקור אש"פי אמר בינתיים כי המועצה הפלשתינית האמורה להתכנס באוקטובר תמנע מהרכבת ממשלה פלשתינית זמנית, אך תייפה את כוחו של הועד הפועל של אש"ף לנקוט ביוזמה כזו בבוא העת.

תת שר החוץ המצרי בוטרוס גאלי, הטיל אתמול על ישראל את האשמה לקיפאון המדיני השורר באזור מאז נחתמו הסכמי קמפ־דייוויד לפני 10 שנים. הוא אמר שכל עוד לא תאפשר ישראל לפלשתינים להגדיר את עתידם בעצמם – יישאר הקיפאון המדיני בעינו.

המקורות המצריים סיפרו כי הנשיא מובארק יבקר בשבוע האחרון של ספטמבר בבריטניה, צרפת, גרמניה המערבית, איטליה ויתכן שגם ביוגוסלביה. בנוסף לשיחותיו עם המנהיגים המערב־אירופאים יעמוד, לדברי המקורות, נסיון להשיג הסכם חדש עם קרן המטבע הבינלאומית והנושים המערב־אירופאים לפריסת החוב החיצוני הגדול של מצרים, הנאמד ב־45 מיליארד דולאר. תוקפו של הסכם פריסת החובות הקודם פג לפני כארבעה חודשים.

במישור אחר מסרו המקורות המצריים כי הנשיא מובארק שלח בסוף השבוע שדר מיוחד לנשיא רייגן העוסק בנושא הפלשתיני בהתפתחויות במפרץ הפרסי ובקשה ספציפית שהממשל לא יגיע לקרע עם עיראק, בשל ... ההשמד שמנהלת מדינה זו נגד המיעוט הכורדי. שגריר מצרים בוואשינגטון עבד אל־ראוף אל־רידי נועד בסוף השבוע עם סגן מזכיר המדינה האמריקאי מייקל ארמקוסט, שאמר לו שהשלטונות המצריים רואים בחיוב את העמדות הפלשתיניות שהשמיע ערפאת בפני הפרלמנט האירופי בשטרסבורג, וכי לדעתו ארה"ב צריכה להמשיך בעמדות אלה ולפעול על בסיסן לקידום תהליך השלום.

שמועות שמרפי ואסד סיכמו על הנשיא ללבנון – מיכאל דאהר

מאת דן אבידן, סופר 'דבר' לעניני ערבים

ריצ'ארד מרפי נפגש אתמול בשנית בדמשק עם הנשיא אסד. אמצעי התקשורת הסוריים מסרו, כי מרפי שב לדמשק לאחר ברשות ... מתנשיא ... בלבנון.

מקורות בדמשק הודיעו, כי בשיחות אסד־מרפי הושגה התקדמות בעניין זהות המועמד לנשיאות, שיהיה מקובל הן על הסורים והן על האמריקאים. כמה דובר הבשילו הסוריים ... את מועמדותו של ... לנשיאות של המנהיג המארוני המתון מיכאל דאהר.

מקורות לבנוניים סיפרו, כי אמש יצא ראש ... בעאן, קצין המודיעין הסורי הראשי בלבנון, לפגישה עם ציר הפרלמנט המארוני מיכאל דאהר, המתגורר בחבל עכאר שבצפון לבנון, ושם המשיך לפגישה נוספת עם סלימאן פרנג'יה.

על רקע זה רווחו ספקולציות בבירות, כי מועמד הפשרה לנשיאות לבנון, שעליו הוסכם בשיחות אסד־מרפי הוא מיכאל דאהר, וכי על דאהר בנוסף הוטלה המשימה לבשר להודיע לפרנג'יה על התפתחות זו. ואולם לספקולציות אלה לא ניתן עדיין אישור רשמי, ולא ברור כלל אם ביקורו של הנגראל כנעאן בצפון לבנון ... קשור להתפתחות השיחות שקיים מרפי בדמשק עם השלטונות הסוריים.

בטרם שיחתו עם אסד נועד מרפי לפגישה ארוכה עם סגן־הנשיא הסורי חדאם, הבטיחו הוא אמרו לדברי מקורות אמריקאיים, לצאת את המשלחת לבירות או ברוחו חזרה לוואשינגטון.

נאמן: שטח ישראל

(המשך מעמוד 1)

גרעיני. העובדה, שהסובייטים עודם מפעילים את לוויינים בכורים מעידה, לדעת פרופ' נאמן, על השיגור הטכנולוגי של ברה"מ אחרי המערב.

לוויין סובייטי כבר התנפץ לפני שנים אחדות בקנדה. "למרבה המזל התנפץ הלוויין באזור לא מיושב", אומר פרופ' נאמן, "אף על פי כן, עסקו הקנדים במשך חצי שנה בטיהור השטח". עתה הסכנה לזיהום עשויה להיות קטנה יותר, שכן לטענת הסובייטים הם הכניסו ללוויין הזה מתקן, הגורם לו להישרף כאשר הוא יורד לגובה שמעתה ל־100 קילומטר, מגלה פרופ' נאמן.

"התשובה על השאלה, אם זה באמת מקטין את הסכנה, תלויה בחומר שבו מופעל הכור", מסביר נאמן. "אם הם משתמשים בפלוטוניום, זה לא ישנה את המצב בהרבה, אבל אני מקווה שהם כבר למדו להשתמש בחומרים אחרים", הוא מוסיף. לדעתו, הדרך הנכונה להגן על כדור־הארץ מפני אירועים כאלה, היא לצייד את הלוויין במתקן, שיאט אוטומטית את מהלכו כאשר הוא יורד מתחת לגובה מסוים, ובהמשך יגרום לו לצנוח ולנחות נחיתה רכה, כך שהכור לא ייפגע וישאר שלם.

נסים

(המשך מעמוד 1)

מוסרו הכלכלי של 'דבר' בתל־אביב מוסיף:

ראוי לציין, כי משרד האוצר ושר האוצר תומכים במהלכו של בנק ישראל להביא לפיטורי דירקטוריון בנק לאומי. לתמיכה זו ישנה עתה משמעות מיוחדת בהקשר לבעלות על הבנק. משרד האוצר רואה עצמו כמייצג הבעלים (הממשלה – הזה מאוקטובר הקרוב), ושר האוצר כבר התערב בפרשת שכר הבכירים, כאשר התפרצפה מהרש בחודשים האחרונים.

עתה ממתינים לראות מה תהיה תגובתה של הנהלת האם של בל"ל, אשר התייסבות היהודים, שהודעה שלה צפויה להכנס אחרי יום כיפור לשם דיון מכריע בשאלת פיטוריו של דירקטוריון בל"ל. גם בקרב חברי הועצה חלוקות עדיין הדעות אם ליישם את הביעותו של בנק ישראל.

לבנק ישראל אין אפשרות חוקית להביא לפיטוריהם של חברי הדירקטוריון מבל"ל, אך יש באפשרותו לנקוט אמצעים שונים שיביאו להשחיית האפקטיביות של הדירקטוריון. עם זאת, כמה מחברי הדירקטוריון בבל"ל כבר הודיעו שהם עשויים להגיב בצעדים משפטיים, אם יינקטו נגדם צעדים כלשהם בשל סירובם להתפטר.

יו"ר מועצת המנהלים של בל"ל, הו"ד מאיר זית, מבקש להפתיע לאסיפה הכללית של הבנק כדי להכריע בשאלת המשך כהונתו של הדירקטוריון. אפשרות זו תביא לידי כך שהדירקטוריון ימשיך לכהן משנה נוספת לפחות, דבר שאינו מקובל על בנק ישראל.

הרצוג שיגר תנחומים על רצח ברנאדוט

שטוקהולם (ע"ד) – נשיא המדינה חיים הרצוג שלח למלך שוודיה קארל גוסטאב איגרת תנחומים לרגל מלאות 40 שנה לרצח הרוזן פולקה ברנאדוט, בעת ששימש בירושלים מתווך מטעם האו"ם.

הודעה בדבר בקשה לפירוק חברה
בבית המשפט המחוזי בחיפה
תיק אזרחי 706/88

בענין פירוק החברה רהיטי גורית בע"מ

המבקש יואל כהן ת.ז. 958046 ע"י ב"כ ... עו"ד ...

נמסרת בזה הודעה כי ביום 27.6.88 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לפרק את החברה הנ"ל, וכי הבקשה תישמע בבית המשפט הנ"ל ביום 25.10.88 בשעה 9.00.

כל נושה או משתתף של החברה שברצונו לתמוך במתן צו הפירוק או להתנגד לו, רשאי להופיע בשעת הדיון בעצמו או באמצעות עורך דין שלו, לאחר שימסור לב"כ המבקשת הודעה על רצונו זה.

את ההודעה יש למסור לח"מ או לשלוח בדואר באופן שתגיע לידיו של ב"כ המבקשת לפי המען שם הישוב ... רחוב הרצל 16 ... מיקוד 33121

לא יאוחר משעה 12.00 ביום 16.10.88

לנושה או להשתתף שיבקש זאת, תמסור המבקשת, תמורת תשלום, העתק מהבקשה לפירוק.

יהודה גונן, עו"ד
ב"כ המבקשת
רח' הרצל 16 חיפה
מיקוד 33121

שמירות ... (בשעות הלילה) ... קטנה • מתחילה ... לשכת ... הדר, ... 28 טל' 03-245881, 657064

קבלת מודעות 24 שעות
מודעות משפחתיות ודרושים וכל יתר סוגי המודעות ל'הלוח הכללי'
דבר
מתקבלות 24 שעות ביממה
ב' ... דיזנגוף רח' דיזנגוף 118 (מול כסית)
טל' 246363 239952

דבר DAVAR
מאוחד עם 'למרחב'
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת ד"ר קורט פרי
המו"ל – 'דבר' בע"מ
מודפס בדפוס 'דבר' בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב רח' שינקין 45, ת.ד. 199 מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות טלפונים ישירים 286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית 'דבר' רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16 בית מאזיה קומה ג' טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27 טלפונים 642111-2-3, מ 33104

הגדולה יצאה לדרך

האולימפיאדה ה־24 נפתחה אור ליום אתמול (שעון ישראל) בטקס מרהיב, מדהים ומסוגנן ● ההשקעה 200 מיליון דולר ושבע שנים של הכנות ● ההצלחה כיסתה ההשקעה

מאת יעקב ברוש
שליחנו המיוחד

הקוריאנים התכוננו לטקס הזה במשך שנתיים, השקיעו בו כ־200 מליון דולאר והציגו אותו במאסות של משתתפים. ואכן, ההצגה הגדולה הייתה מושלמת. לפחות בחלון־הראווה שלה כבר קטפה סיאול מדליית זהב ראשונה.

למארגנים היה אילוץ אחד – מצעד המשלחות הארוך והמייגע, שארך כמעט שעה וחצי, אולם לפני ואחרי הם דאגו לרענן את העיניים בשפע של מחזות, קטעים ו"מסמרים" מעוררי השתאות. השילוב שבין פולקלור קוריאני ורגשים ספורטיביים בלט לכל אורך ההצגה והמפיקים העניקו להם השראה, מקוריות והרבה נופך וצבע.

התלבושות הצבעוניות, הציורים המקוריים הססגוניים, ים המבצעים והמופעים והביצוע המדוייק, הפלוס והאמנותי והותירו את צופי האיצטדיון האולימפי ואת מאות המליונים ברחבי תבל פעורי פה. סיאול לא התחרתה בלוס־אנג'לס בפעלולים ובאלקטרוניקה מעולם אחר והעדיפה להכליל את הייחוד שלה – אווירה, פולקלור מיוחד, תנועה וקצב.

צבע וקצב

ואכן, העסק דפק כמו על־פי שעון עצר. מספר רדף מספר, הדשא היה מלא וגדוש כל העת במשתתפים מבלי שאיש דרך על רגלי רעהו, לא היו כלל דקות מתות ומשעממות והורגשו יד מכוונת ומח פורה ועתיר דימיון. למן משט הספינות בנהר האן ועד לנעילת הטקס צבעו הקוריאנים את כר־הדשא באלפי צבעים וגוונים.

המופעים האטרקטיביים ביותר היו בפתיחה ובסיום. אלפי מתעמלים־מחוללים לבושי לבן יצרו בגופם כתובות על כר־הדשא: "1988", "ברוכים הבאים (הלקאם)", והשיא – סמל המשחקים צבוע באדום־כחול, לאחר שהמופיעים החליפו במהירות חלקים מלבושם. לחובבי הספורט העניקו הקוריאנים מופעי צניחה חופשית מרהיבים, תוך ביצוע של מבנים שונים ביניהם חמש טבעות שלובות, ותרגילי קראטה מעוררי התפעלות, כיאה לארץ הטיגריס, תוך גילוי שליטה, זריזות ודיוק.

מעגלי המחול בסיום, שנוצרו בטבור האיצטדיון ע"י כל אלפי המשתתפים והספורטאים מ־160 המדינות, ששילבו ידיים, היוו סמל לאחוות העמים ולעקרונות האולימפיים. הקוריאנים ידעו לתרגם את הרעיונות להצגה מעולה.

יונסי נושא הדגל

המצעד נפתח ע"י ספורטאי יוון, הצועדים באופן מסורתי בראש, ונבעל ע"י משלחת ענק קוריאה המארחת. התוך הציגה כל מדינה את התלבושת הלאומית והצבעים האופייניים לה.

המשלחת הישראלית היתה ה־118 במספר וצעדה אחרי המשלחת הגדולה מיפן. את הדגל הישראלי נשא הקלע יצחק יונסי. ראשי המשלחת והספורטאים עם תלבושת הסאפארי הספורטיבית המסוגננת שלהם. הישראלים זכו לתשואות כמו שאר המשלחות.

איש המרתון

החלק הטקסי היה קצר למדי. לאחר הנפת הדגל האולימפי, נשאו דברים יו"ר הוועדה המארגנת ונשיא הוועד האולימפי הבינלאומי, חואן אנטוניו סאמארנץ. נשיא קוריאה הכריז על פתיחת המשחקים.

הלפיד האולימפי, שעשה דרך ארוכה מיוון, נישא אל האיצטדיון ע"י סונקי צ'ונג הקשיש, מנצח ריצת המרתון באולימפיאדת ברלין ב־1936. כדי לסמל את שילוב הדורות הופקדה הדלקת לפיד המשחקים בידי דור ההמשך של הספורט הקוריאני.

זהב לקוריאנים וארה"ב בטקוואנדו

ספורטאי קוריאה וארה"ב הצטיינו בתחרויות הטקוואנדו, ספורט הלחימה הקוריאני.

הקוריאני צ'ונג קוקהין נטל את הזהב במשקל קל והקדים את האיטלקי לואיג'י ד'אוריאנו.

האמריקאית ארליין לימאס הקדימה את הקוריאנית קים ג'יסוק.

במשקל זבוב הקדים הקוריאני הא טייקיונג את הספרדי גבריאל באנסיה

ישראל בטקס הפתיחה המלהיב בסיאול

הקלע הישראלי יצחק יונסי נושא את הדגל הלאומי במצעד המשלחות בטקס הפתיחה של משחקי הקיץ האולימפיים

יונים צחורות עפות מסביב לאש המשחקים במרומי האיצטדיון האולימפי

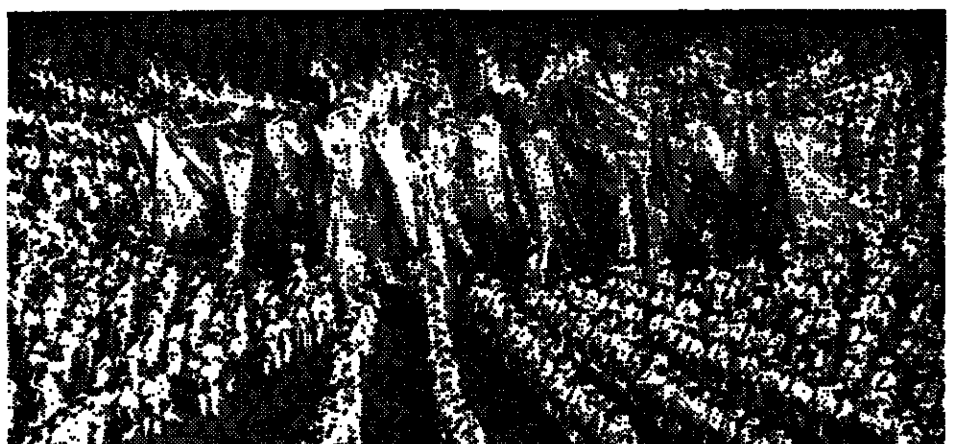

רקדניות ורקדנים קוריאנים בהופעות מרהיבות עם דגלים ססגוניים

עשרות דגלים אולימפיים נשאים בידי נערות קוריאניות אל תוך האיצטדיון

יומן הנמר / יעקב ברוש

טקס פתיחה מרהיב שלא נרצה לשכוח

מהמם. זהי המילה הקולעת למה שעשו הקוריאנים לעולם, בהעניקם לו את הגדולה בהצגות תבל. כמעט בכל טקס פתיחה אולימפי חוזרים על סופרלטיב כזה או אחר. אבל הפעם, אפילו "זקני האולימפיאדות" הסירו את הכובע בפני הקוריאנים. דבר כזה לא רק שלא היה, אלא ספק אם יוכלו לחזור על טקס כזה. בלוס אנג'לס ניתנה לעולם הצגה הוליוודית, שהיתה יפה כשלעצמה, אבל כאן בא לידי ביטוי ההבדל הגדול.

ידענו שהקוריאנים מכינים הפתעה או שתיים, אבל חוכמה שכזו לא היה בכיוון הנכון. הקוריאנים "עבדו" על כולם משום שאיש לא האמין שהם יכולים להגיש לעולם הצגה כה מושלמת שעוררה גל התרגשות אדיר ביציעים. העין לא הסתגלה לקלוט כל כך אירועים שעמדו בכמות ובאיכות "המכניסה לכיס הקטן" אירועים דומים אחרים. לא היתה שום פאשלה, להוציא את החריגה מהזמן שהוקצב לכניסת המשלחות הכל דפק בדייקנות מדהימה בטקס שערך יותר משלוש שעות.

אין ספק, שכספי רב והמון זמן להתארגנות הושקעו ע"י המארגנים בטקס הפתיחה. הכמות העצומה של המשתתפים, התלבושות הססגוניות וכל אותם תעלולים ואמצעים טכנולוגים חדשניים, הרשו למארגנים לנהל את הטקס בצורה של מבצע צבאי מורכב ומסובך ובנקודה זו ראויים הקוריאנים לכל התשבחות. הם עמדו במשימה בצורה יוצאת מן הכלל. הם מגלים רצון עז לפתור בעיות, הם מסבירי פנים, מנומסים ומחייכים כל הזמן.

הרצון להצליח בארגון האולימפיאדה חשוב ביותר לקוריאנים, מעבר למומנט הספורטיבי. הם הפכו את העניין למשימה לאומית ממדרגה ראשונה. בכך לא היה כלל ספק. ההפתעה היתה שייכת לביצוע והוא היה כאמור מושלם.

ההלם נמשך כמה דקות לאחר סיום הטקס ואחר כך בא שלב ההתפכחות שמשנה להלוטין את הגישה כלפי העם החביב הזה. אם קודם לטקס הפתיחה היו היסוסים באשר ליכולתו להביא את הטקס לשיא כזה הרי שלא רק שהיסוסים נמוגו ופינו את מקומם לרגשי קנאה. המלוכסנים החרוצים האלה הגישו לעולם יום יפה שיהפוך ללא ספק למוהל־היסטורי. יום שלא רק מכור, אלא לא נרצה לשכוח. יום של אחוות, אחווה וידידות שהיה כל כך חסר לתנועה האולימפית ולמין האנושי מאז רצח הי"א במינכן והמשכה בהחרמות שהחלו במונטריאול דרך מוסקבה ולוס אנג'לס והסתיימו אתמול. ההתקרבות בין הגושים הגדולים והיכולת המצויינת של השורה הראשונה של ספורטאי העולם מחזקים את התחושה שהולכת להיות אולימפיאדה גדולה.

קוריאה המארחת, בהעמידה מתקנים ותנאים מצויינים, עשתה את שלה ואין ספק שהמשחקים האולימפיים ה־24 במספר הולכו ברגל ימין.

כובע לבן וטרנזיסטור/ תרגום סימולטני ב־8 שפות/ טיילור נשאר בחוץ/ קים באה לסבא

יעקב ברוש, מאחורי הקלעים, (סיאול)

●●● את הקטע הבא היה קשה לראות בשידור הטלוויזיה. המארגנים הניחו על כל מושב שקית ובה כובע לבן וטרנזיסטור זר פעמי. כל מה שהיה עליך לעשות, לחבוש את הכובע ולהוסיף ציבוין לטקס, לחבר את האוזניות ולבחור את האחד הערוצים שיעביר את הטקס בשידור חי. אנו, הישראלים, נמצאים גם כאן בהפרשות, אבל עוד לא מספיק חשובים כדי שישדרו את הטקס בעברית ●●●

●●● הערבים דווקא כן. הם וגם אלה שמדברים קוריאנית, גרמנית, אנגלית, ספרדית, יפאנית, צרפתית ורוסית. זו הפעם הראשונה שבטקס פתיחה אולימפי וגם בנעילה יועברו האירועים בשידור חי בשמונה שפות וכל זה באמצעות טרנזיסטור קטן ●●●

●●● פרנק טיילור, נשיא ההתאחדות הבינלאומית של עיתונאי הספורט, עבר חוויה מאוד לא נעימה. כדי להכנס לכפר האולימפי, למרכז העיתונות הגדול ולעוד מספר רב של מתקנים, צריך להעביר מטעמי בטחון את תעודת המעבר במכונה אלקטרונית כדי לגלות זיופים ואחר כך עוברים במעבר צר כמו זה המצוי בנמלי־תעופה. טיילור שהוא נכה (יש לו רגל אחת קצרה) עבר את הבדיקה של תעודת המעבר, אך בבדיקה השניה המכשיר לא הפסיק לצפצף, סימן שיש עליו גוף מתכתי. טיילור ניסה להסביר לשומרים כי בגלל אותה הכביסו חומר מתכתי, אך לשווא. פשוט לא נתנו לו להכנס. הוא הוצא אחר כבוד מהכניסה של האולם ונותר לעמוד בחוץ כאשר השמש קופחת על ראשו. רק לאחר כשעה וחצי פגש מבר ישראלי שנתן לשומרים התחייבות בכתב כי טיילור אינו מחבל ורק אז הותר לו להכנס ●●●

●●● ניקי קים, אחת המתעמלות היפות שהופיעו בזירה האולימפית, בעלת שלוש מדליות זהב באולימפיאדת מונטריאול, הגיעה לסיאול כדי לשפוט בתחרויות. סיפור אנושי ממדרגה ראשונה מסתתר מאחורי בואה של קים לקוריאה. קים שכעבר כונתה "פנינת המזרח" אמרה בנבל והתעפה: "אני שמחה לנחות בארץ של סבי". קים נולדה לאב קוריאני ולאם רוסיה ולולא משחקי סיאול ספק אם היה ניתן לה לפגוש את קרובי משפחתה בקוריאה ●●●

●●● בניגוד לפעמים הקודמות קשרו ספורטאי ישראל קשרים עם ספורטאים ממדינות ערב במהלך טקס הפתיחה. כאשר התארגנו המשלחות למצעד הפתיחה מחוץ לאיצטדיון, ניגשו לישראלים ספורטאים מסעודיה וכווית והחליפו עימם דגלים וסמלים. מנהל המשלחת, אודי אגק, סיפר כי האוירה בין הספורטאים מכל רחבי העולם היתה הפעם יוצאת דופן וכולם גילו פתיחות האחד כלפי השני. אגב, הטקס המרגש היה רק לאנשים חזקים. המאמנת הזהבה זיממן ואילנה לזר לא החזיקו מעמד והזילו דמעות ●●●

●●● הסדר והנקיון של הקוריאנים מדהים. סיאול היא עיר נקיה ומצוחצחת. הרחובות עמוסים לעייפה במכוניות ואנשים, אבל לא תמצא שם פיסת נייר. נהגי המוניות נוהגים כאשר כסיות לבנות על ידיהם. האיצטדיון המרהיב ביופיו, ממש כמו בונבונייה, הבריק מנקיון עד שעלו לכר הדשא המשלחות. כשהן ירדו ממנו השאירו אחריהן פיסות נייר רבות, אבל אל דאגה. מאות המתעמלים שהלהיבו בביצועיהם ירדו מכר הדשא שפתאום חזר לבהוק בנקיונו. מסתבר כי המתעמלים ירדו ממנו אחרי שאספו פיסות הנייר והליכלוך ●●●

פתיחה בצל הלפיד האולימפי

משה מוסטרל (מתרומם משמאל) נוגח את שער הנצחון של הפועל ת"א לרשת בית"ר ים (0:1), כשמאמנו היוגוסלאבי, ראסטיסלאב מאטיץ', מוחא כפיים בשמחה

(צילום: א. קונפר)

מאת ניסן פרידמן

הליגה הלאומית יצאה לדרכה שעות אחדות לאחר הדלקת הלפיד האולימפי בסיאול. 16 שערים הובקעו ב־7 משחקי הליגה, אם כי היכל הכדורגל, איצטדיון "בלומפילד", אירח 3 משחקים (270 דקות) וראה רק שער בודד לרפואה. אבל, איזה שער חשוב. שער הנצחון של מגן הפועל ת"א הצעיר, משה מוסטרל, לרשת בית"ר ירושלים. מפגש שתי האלופות האחרונות של המדינה נסתיים בנצחונה של "אלופת הצרות והבעיות" בקי"ץ, הפועל ת"א.

למרות נצחונה, יש עדיין במאזנה של הפועל ת"א "אוברדראפט" של מינוס נקודה, בגלל עונש הפחתת 4 הנקודות. רק שתי קבוצות סיימו את המחזור הראשון, כשבמאזנן עתה 3 נקודות מלאות: הפועל באר שבע (1:3 על העולה הפועל ים) והפועל פ"ת (2:3 על חולון).

העולה החדשה השניה, הפועל טבריה, סיימה בתיקו 1:1 עם סגנית האלופה, מכבי נתניה. משחק מרתק היה בחיפה, שם נפרדה מכבי המקומית מכפ"ס בתיקו 2:2.

משחק הליגה הראשון העונה התקיים עוד ביום ששי, אך נסתיים בתיקו 0:0 בין שתי הת"א, מכבי ובית"ר. גם דרבי הפרברים נסתיים ללא שערים.

הפועל ת"א – בית"ר ים 0:1

צרות לחוד נצחונות לחוד

מאת שמואל קליגר

גם בלי כסף עלו שחקני האלופה, הפועל ת"א להתמודדות עם בית"ר ירושלים: עלו הצליחו בניצחון 0:1 משער נגיחה מצויין של משה מוסטרל (היה גם השער היחיד שהובקע בבלומפילד בשלושה משחקים בתוך 24 שעות) הוכיחו ה"אדומים" כי אכן ראויים הם לקבל הכספים. לא בלחם חסר מדובר, אלא בכספים המגיעים לשחקנים, בחלקם צעירים ושאפתנים, שהשיגו מבוקשם על כר הדשא במאבק של דם יזע ודמעות.

מוסטרל הצר את צעדי מלמיליאן. ההגנה, עם טליאס ביום טוב, סגל והמיוחד אקהויז, שהירבה לתמוך בהתקפה עשתה את ההבדל בין מנצחת למפסידה.

הלחץ הת"א של השער הירושלמי הזל בשלהי המחצית, כשסיני מעורב במרבית האירועים. התוצאה, אכן הגיעה 5 דקות לאחר חידוש המשחק. ראנו הגביה ומוסטרל נגח לפינת השער: 0:1.

בדקה ה־62 ניצב מלמיליאן בפני הזדמנות קורצת, אבל ביום כל כך חלש גם זה לא הלך.

שפט עובדיה בן יצחק לעיני 8,000 צופים בבלומפילד.

★ הפועל ת"א: טליאס (6); אקהויז (6), קריאף (5), סגל (6), דוד הרשליקוביץ' (5), מוסטרל (6); ארמה (5), רפי שמואל (5), סיני (6); לבראו (5), (גל הרשליקוביץ'), ראנו (6).

★ בית"ר ירושלים: מימון (5); אבי כהן (5), אוחנאי (4), (ברסלוס 5), אשש (5), שירזי (5); קדוש (4), שמואלי (4), שורץ (5), מלמיליאן (4); יאבי (4), רוקמן (5) (נגרדמולק).

מכבי ת"א – בית"ר ת"א 0:0

אדון חביב וגברת "מזל"

מאת שמואל קליגר

מר חביב בשער בית"ר ת"א וגברת מזל עזרה נאמנה לידו היו גיבורי התיקו 0:0 בדרבי הקטן של ת"א מול מכבי שפתח ביום שישי את הליגה הלאומית.

שוער הרכש של בית"ר עשה לעיתים את כל העבודה בעצמו מול חלוצי מכבי ובראשם בני טבק. שיכול היה, גם הוא הצטיינות של חביב לרכוש מיקדמה בת 3 – 4 שערים בטבלת מלך השערים, אבל אז התברר שהמזל היה בעוכריו ופעם אף הקורה הבוגדנית.

שפט עובדיה צבי לעיני 4,000 צופים בבלומפילד.

★ מכבי ת"א: מרכוס (5); איתן לוי (6), עינבר מוספי (5), אבי כהן (6), שמעונוב (6); גולדברג (6), לולו (6), איבניר (4); אלון נתן (5), (מליקה: שחר בראל (5) (יצחק זוהר 6), טבק (6).

★ בית"ר ת"א: חביב (7); טורס (5), פרסלני (5), שלומי עמד (6), אבן־צור (4) (עמרן 5); ניסים כהן (5), מאיה (4), ניסן כהן (5) (עמרם אדרי 4), בר־אבו (4), תגר (5).

שמשון ת"א – בני־יהודה 0:0

כן, זה היה דרבי שכונתי

מאת שמואל קליגר

אפס שמשון: אפס בני־יהודה: אפס של כדורגל – ממש כמו בשכונה: לא היה מה לראות במשחק המוקדם של בלומפילד.

בני־יהודה סובלים קשות מהיעדרם של החלוצים משה אייזנברג ודוד גורדנה. לרשות הקבוצה כמה שחקנים צעירים ומוכשרים, אבל בלי חלוצים טבעיים קשה להבקיע.

שפט יצחק בן־יצחק לעיני 7,000 צופים בבלומפילד.

★ שמשון ת"א: חדד (6); הלוי (6), ברדה (5), שמעונוב (5), עובדיה (6); רחמי (5), הלל (5), מזרח (6) (יגל מליחי), מזרחי (5); אדרי (4), (צהל ארמוני, רמתי (5).

★ בני־יהודה: אסייאג (6); שרעבי (5), אריב (5), אייל חיים (5), פרי (4); תמיר בן־חיים (4), רוני מאיר (4), סלמן (5); איזמירלי (4), מדר (4), (וייצמן 5), שירזי (6).

הפועל טבריה – מכבי נתניה 1:1

העולה: הישג או אכזבה?

מאת גבעתי בן יוסף

רק בדקה ה־30 הצליחה טבריה לממש את יתרונה לשער יתרון. עופר דן נגח לעבר מרדכי אברהמזירא, שבבעיטה מקרוב קבע – 0:1.

שמחת המקומיים נמשכה רק 11 דקות. בדקה ה־41 תשנע רונן גבאי במגיני טבריה ובבעיטה מקרוב לא התקשה להשוות – 1:1.

במחצית השניה גילתה טבריה עליונות מוחלטת. שחקניה תקפו ותקפו, אבל האורחים מעיר היהלומים לא התקשו לשמור על רשת נקיה.

שפט יעקב שיינר לעיני 4500 צופים בטבריה.

★ הפועל טבריה: אלטר 6; אבוטבול 5 (סייראג 5), אדרי 7, ארז 5, עשור 6; שינו 5, יעקב לוי 6, אברהמזירא 6, ממן 5; עופר דן 4, עמור 5.

★ מכבי נתניה: בלרב 5; חיים לוי 5, בר 6, סולברמן 5, קורן 4; עציוני 4, חלפון 5, גבאי 7; דיידיס 6 (גואטה), רוני לוי 5.

הפועל פ"ת – צפרירים חולון 2:3

כל מחצית והסיפור שלה

מאת מאיר לוי

דקה 12: איליה קבע בבעיטה מ־12 מ' – 0:1. חולון נתקפה בהלם ובעבור שתי דקות היה זה מחפוד (הטוב במגרש), ששלח את ג'יד לוין לפריצה וכיבוש – 0:2.

בדקה ה־22 הגיע תורו של גבע מרכוס, שקבע בנגיחה מקרוב – 0:3. השער הדריג במעט את המקומיים ואפשר לחולונים לנשום לרווחה.

בדקה ה־65 הצליח פנסו להמשיך הרמת כדור קרן בבעיטה לרשת – 1:3.

בדקה ה־87 הצליח עמרני לנצל כדור שנהדף מגופו המזנק של השוער הפתח־תקוואי כדי לקבוע את תוצאת המשחק – 2:3.

שפט הייטב צבי שריר לעיני 1200 צופים בפ"ת.

★ הפועל פ"ת: רפי כהן 6; גיא לוי 5, בודניזק 5, קוואשווילי 6, דוד לוי 5; מחפוד 7, סאבו 5 (קייסי), איליה 5, מרכוס 5; לוין 6, בסון 5.

★ הפועל חולון: ביטון 4; צמח 5, טליאס 4 (יעקובי), ויתני 5, מזלוף 4; פס 5 (עמרני), דמתי 5, בן ברוך 5; פנסו 5, פרחן 4, שקרקה 5.

במחזור הבא

כפר סבא	בית"ר ת"א
מכבי נתניה	מכבי ת"א
הפועל ים	הפועל טבריה
הפועל ת"א	באר שבע
בני־יהודה	בית"ר ים
צפרירים־חולון	שמשון
מכבי חיפה	הפועל פ"ת

המחזור ה־1
עובדות ומספרים

צופים: 29,200
שערים: 16

נבחרת המחזור

1. חביב (בית"ר ת"א)
2. בן־רחמו (באר שבע)
3. אדרי (טבריה)
4. אקהויז (הפ. ת"א)
5. אוזן (באר שבע)
6. יפה (כפר סבא)
7. מחפוד (הפ. פ"ת)
8. גבאי (נתניה)
9. סיני (הפ. ת"א)
10. לוין (הפ. פ"ת)
11. אוחנה (באר שבע)

כוכב המחזור

יובל אוחנה מהפועל באר שבע הוכיח אתמול מה רב הפוטנציאל הטמון ברגליו. הוא היה כוכב המתקפה הגדולה של קבוצתו על שער העולה החדשה, הפועל ירושלים. אוחנה הבקיע שער ובישל שער נוסף. אוחנה אחד (אלי) עזב את הארץ ואוחנה חדש (יובל) בדרך לפיסגה. ציונו 7.

הניחוש הנכון

1.	מכבי חיפה – כפ"ס	x
2.	הפועל פ"ת – צפרירים	1
3.	שמשון – בני־יהודה	x
4.	בית"ר ים – הפ. ת"א	2
5.	באר שבע – הפועל ים	1
6.	טבריה – נתניה	x
7.	מכבי ת"א – בית"ר ת"א	x
8.	הפועל ר"ג – חדרה	1
9.	בית"ר נתניה – טירה	x
10.	שעריים – מכבי יפו	1
11.	לוד – בית"ר רמלה	x
12.	יהוד – יבנה	2
13.	בתים – מכבי פ"ת	2
14.	עמידר – הפועל חיפה	x

הטבלה הלאומית

1.	באר שבע	1:3	3
2.	הפועל פ"ת	2:3	3
3.	כפר סבא	2:2	1
4.	טבריה	1:1	1
-.	נתניה	1:1	1
6.	שמשון	0:0	1
-.	בני־יהודה	0:0	1
-.	בית"ר ת"א	0:0	1
9.	בית"ר ים	1:0	0
10.	הפועל ת"א	0:1	-1
11.	מכבי חיפה	2:2	-1
12.	מכבי ת"א	0:0	-1
13.	הפועל ים	3:1	-1
14.	צפרירים	3:2	-2

هكذا من الاصل

איל שטיגמן והמתאבקים נכנסים הבוקר למעגל המשחקים. בהצלחה!

מאת יעקב ברוש, שליחנו המיוחד

איל שטיגמן יהיה הספורטאי הישראלי הראשון שיכנס היום (ב־10 בבוקר) למעגל המשחקים. הוא שובץ למשחה 100 מ' חזה במקצה החמישי. אחרי שטיגמן יכנסו שני המתאבקים שלנו נגד יריבים ממדינות ערב.

השיבוץ נעשה לפי טבלת ההישגים של כל השחיינים. איל בן ה־25 מקורם בהישגו רק שחיין מברזיל. בסך הכל רמת השחיינים של המקצה די זהה ועובדה זו עשויה בהחלט להביא קרב מעניין ואולי אפילו שיפור השיא. התוצאה הטובה ביותר במקצה שייכת לסיני ז'יאן – 1:04.02 דקה. שיאו של שטיגמן הוא 1:04.60 דקה. איל השתתף גם ב־200 מ' מעורב אישי, הפעם הוא ישחה במקצה הרביעי, כאשר רק הפיליפיני, קונסטנטינו – 2:09.86 דקות והפורטוגלי, מארירה – 2:10.23 דקות טובים ממנו. שיאו של שטיגמן – 2:10.45 דקות.

שעה קלה לאחר ששטיגמן ייצא מהבריכה יכנסו לזירת ההיאבקות אבן ברנשטיין ורב גרוברמן. לשניהם נקבעו מתאבקים יריבים ממדינות ערב. אם לא יחולו התפתחויות בלתי צפויות נראה שגם יריבו של גרוברמן מתימן יתייצב.

לגבי יריבו של ברנשטיין, המצרי איבראהים קאמל אין כל ספקות. יריבו של גרוברמן במשקל 48 ק"ג במונטריאול יוני רומי השתתף באליפות העולם האחרונה, אך לא הגיע לשום הישגים. אם יזכה גרוברמן בנצחון נוטה לו בשעות אחה"צ יריב שאין לו שום סיכוי נגדו. זהו הפולני, גלב שדורג שלישי באליפות העולם. לגבי ברנשטיין אם יצליח לנצח את המצרי במשקל 90 ק"ג והדבר הוא לא בלתי אפשרי הוא יתמודד אחה"צ נגד יריב צרפתי, המדורג שמיני בעולם.

מאמן המתאבקים, דוד גייטים אומר, "כי זו אינה הגרלה קשה, אבל גם לא נוחה". לדבריו ישנם במשקלים של הישראלים מתאבקים חלשים מאוד, אותם יוכלו גרוברמן וברנשטיין לנצח בקלות, אבל אלה נפלו דווקא אצל האלוף הסגני.

דרך היסורים של המתאגרפים עוברת בסיאול דרך יום כיפור

מאת יעקב ברוש, שליחנו המיוחד

מי שחשב שדרך היסורים של המתאגרפים הסתיימה בסיאול עם ביטול השעייתם בגלל הנסיעה המפורסמת לדרום אמריקה טעה. התחושה מפני יום כיפור התגברה בסוגריים לאחר שנקבע, כי על יהודה בן חיים להתמודד עם יריב מרוקאי ביום זה.

גם מצבו של אורן יעקבשוילי אינו טוב בהרבה. בסיבוב הראשון ביום שני עליו להתמודד עם הגרמני, סתאן אוטסקה ואם ינצח יהיה עליו להתמודד עם יריב סודאני, גם כן ביום כיפור.

אגב, גם מרוקו וגם סודאן הודיעו שלא יתייצבו להתחרות נגד מתאגרפי ישראל ויווצר מצב מאוד מוזר. אם בן חיים ויעקבשוילי (אם ינצח את יריבו הגרמני) לא יעלו לזירה לבושים בבגדי ספורט כדי שהשופטים ירימו את ידיהם לאות נצחון סמלי, הרי שגם הם ייפסלו.

לעומת בן חיים ויעקבשוילי התמזל מזלו של יעקב שמואל. לא זו בלבד שהוא עבר שלב ללא קרב ועבר גם את המשוכה של יום כיפור, כאשר יתמודד ביום חמישי, אלא שיריבו המרוקאי כבר הודיע תחילה שלא יתייצב. אולם, אתמול שינתה מרוקו את דעתה והודיעה כי המתאגרף שלה יופיע להתמודדות נגד בן חיים. נראה כי הידיעה שספורטאי ישראל לא יופיעו להתחרות ביום כיפור עשתה את שלה ואולי גם החשש שספורטאים שלא יתייצבו להתחרות בגלל סיבות פוליטיות עלולים להענש.

יו"ר הוועד האולימפי וראש המשלחת, יצחק אופק אמר אמש, כי שוחח עם נשיא ההתאחדות הבין לאומית, הפקיסטאני צ'אודרי בעניינו של בן חיים. לדברי צ'אודרי מתעקש מזכ"ל ההתאחדות הבין לאומית, המזרח גרמני, קרל היינץ ווהר שלא לשנות משהו מסדר ההתמודדויות. אופק סיפר כי צ'אודרי הסכים עימו שיהיה זה מגוחך שבן חיים יוותר ללא התמודדות. בן חיים צריך להתמודד ב־12 בספטמבר ואופק מבקש שיזיזו את הקרב לי"ז בערב. מכל מקום, היום יעשה ניסיון נוסף לעשות משהו ולמרות שבמשלחת הישראלית ידעו מראש שקיימת אפשרות שהמתאגרפים, מקצתם ורובם יצטרכו להתמודד ביום כיפור, הרי שספקותיו של בן חיים משרה אווירה כבדה על המחנה הישראלי, שכן עד כה נכשלו הניסיונות לשנות את המועד.

אגב, לפרשת הנסיעה לדרום אמריקה עוד יהיו השלכות. ההתאחדות הבין לאומית צריכה להודיע עוד במהלך משחקי סיאול באילו צעדים תנקוט נגד איגוד האגרוף הישראלי. המנהל והדובר בהתאחדות לספורט [illegible] שהנהלתה תאלץ לבצע עונשים שיוטלו ע"י ההתאחדות הבין לאומית. הרושם כאן הוא שעדיין לא נאמרה המילה האחרונה בעניין זה ובסוף הכל קיים פסק זמן שיגבר, כנראה, לאחר הופעת מתאגרפינו בסיאול.

ללקין לא סודר תו מעבר נאלץ לקנות כרטיסים כדי לחזות בספורטאים

מאת יעקב ברוש, שליחנו המיוחד

שמואל ללקין, מזכ"ל ההתאחדות לספורט, מצוי כאן במצב רוח מרוכך. מסתבר, כי המשלחת הישראלית לא דאגה אפילו לא רצתה להסדיר לו תעודת מעבר לכפר האולימפי.

המצב הפך להיות ממש מגוחך, שכן לא פעם נזקקה המשלחת לשירותיו של ללקין, בעיקר כאשר התעוררו הבעיות בענף האגרוף. גם אם ללקין אינו משמש בתפקיד רשמי בתוך המשלחת הוא נמצא כאן כנציג ההתאחדות לספורט בקונגרסים השונים וכאשר ניסו לשנות את רוע הגזרה בעניין שלושת מתאגרפי המשלחת המושעים הוזעק אל הרגל שמואל ללקין, קודם כל בגלל שליטתו בחומר והכרותו האישית עם רוב העסקנה הבין־לאומית וגם משום שראש המשלחת, יצחק אופק לא היה כאן.

אין זה סוד, כי היחסים בין אופק ללקין משובשים ואם אומנם זו הסיבה, כפי שנרמז כהקשר לאי מתן תעודת המעבר לללקין, הרי שדווקא האירועים הוכיחו, כי הספורט הישראלי עדיין זקוק לשירותיו וזה בהחלט בושה שאדם במעמדו צריך לקנות כרטיס כניסה אם ברצונו לראות בפעולה את אחד הספורטאים שלנו.

ללקין אמר בתשובה לשאלה שהוא סבור, כי בתוקף תפקידו כמזכ"ל ההתאחדות לספורט הנמצא בתפקיד בסיאול היה צריך לקבל תעודת מעבר. הוא הוסיף כי עוד בישראל נעשה נסיון להסדיר את הדבר, אך נאמר לו שהדבר בלתי אפשרי.

יו"ר הוועד האולימפי וראש המשלחת, יצחק אופק אמר בתשובה לשאלה, כי אינו סבור שללקין זקוק לתעודת מעבר: "כמו ללקין יש רבים שלא הגיעו לכאן במסגרת המשלחת. לולא פרשת האיגרוף איש לא היה יודע על קיומו כאן", אמר אופק.

גרונדמן היום במשימת ריגול ראשונה

מאת יעקב ברוש שליחנו המיוחד

שופט כדורגל ישראלי יוזמן לשפוט באליפות העולם לנוער עד גיל 16, שתערך בשנה הבאה בסקוטלנד. על כך מסר אברהם קליין, יו"ר איגוד השופטים, המשתתף בקונגרס בסיאול.

מענין לענין באותו ענין. יעקב גרונדמן, אחד משני מאמני נבחרת ישראל בכדורגל, יחזה היום בסיאול במשחקה הראשון של נבחרת אוסטרליה נגד נבחרת יוגוסלאויה.

גרונדמן הגיע לכאן למשימת ריגול, שכן אוסטרליה היא שוב יריבת ישראל במשחקים המוקדמים על הגביע העולמי שיערכו בשנה הבאה.

נדחתה בקשת השייטים לדחות התחרות בכיפור

מאת יעקב ברוש, שליחנו המיוחד

ועדת השייט האולימפית דחתה ביום שישי בקשה ישראלית לדחות את התחרויות שתוכננו ליום כיפור.

שאלה זו אינה בתחום סמכותה של הוועדה ויש להעבירה לטיפול הוועד האולימפי הבין־לאומי, מסר יו"ר הוועדה, לין ואטרס.

השייטים הישראלים שלחו מכתב לוועדה בו ביקשו להעביר ליום אחר את התחרויות שתוכננו ל־21 בספטמבר בנמל פוסאן, שבדרום מזרח המדינה.

הישראלים נוטלים חלק בתחרויות ה־470 והגלגלי המפרש. הם יכולים בכל זאת להשתתף בתחרויות שימשכו שבעה ימים החל מה־20 בספטמבר, משום שרק שישה מתוך שבעת השיוטים נחשבים בסיכום הכללי של האליפות.

נצחון בכורה למשפחת זלינגר

האב אריה זלינגר והבן "הקפטן" אביטל, המנהיגים את נבחרת הכדורעף של הולנד, רשמו הופעה ברגל ימין לאחר נצחון 1:3 על צרפת.

ההולנדים ניצחו 8:15 במערכה הראשונה, נוצחו 15:7 במערכה השניה והשלימו את הנצחון בשתי המערכות הבאות – 7:15,11:15.

במשחק השני חוללה שוודיה הפתעה, כשגברה על דרום־קוריאה המארחת 2:3 בתום קרב דראמטי.

מצרים טעמה מרק סיני חמוץ־חריף

נבחרת הכדורסל של מצרים נחלה הפסד בפתיחת הטורניר האולימפי מידי נבחרת סין 96:84.

מצרים פתחה את המשחק בתנופה ויצרה לעצמה יתרון של 12 נקודות הודות לקליעות מוצלחות של אשראף אל־קודרי, אולם הסינים נכנסו אט־אט לקצב, השוו ויצרו לעצמם יתרון של 10 נקודות, שלא נמחק עד לסיום. אל־קודרי קלע 19 נקודות למצרים.

אוסקר שמידט, כוכבה של ברזיל, הכניע כמעט בעצמו את נבחרת קנדה. שמידט קלע 36 נקודות וברזיל ניצחה 109:125.

המשחק היה מהיר, נאה והצטיין באחוזי קליעות טובים של שתי הקבוצות. מרסל סוזה השיג 30 נקודות נוספות לברזיל וגרסון ויקטאלינו קלע 28. אלן קריסטמאנסן היה המצטיין אצל הקנדים עם 25 נקודות.

הגרמנים ניפצו החומה הסינית

הנבחרת הסינית בטורניר הכדורגל האולימפי הסתיימה אתמול בהפסד 3:0 לנבחרת מערב־גרמנית מגובשת.

גרמניה שיתפה בהרכבה שחקנים מקצוענים מהליגה הראשונה והסינים לא מצאו מולה שום נוסחת הבקעה.

הגרמנים היו עייפים למדי לאחר שהגיעו לפוסאן ברגע האחרון, אבל הדבר לא הפריע להם לנצח משערים של הלפארם הוסקה (30) ופרנק מיל (90,61).

באותו בית, א', סיימו שוודיה ותוניסיה בתיקו 2:2.

טארק דהיב העניק יתרון לתוניסיה בדקה ה־15 ובכל מהלך קבע 0:2 בדקה ה־43 בבעיטת 11 מ'. השוודים התעוררו והשוו לפני ההפסקה ע"י יונאס טרן (44) ויאן הלסטרום (45).

... בבית ב' מחצה איטליה על שלל כוכביה את גואטמלה 2:5.

כבר בדקה השניה הכניע אנדראה קרנבאלה את שוער גואטמלה. עד להפסקה הבקיעו עוד ציורו פוארה (38,12), ופייטרו פאולו וירדיס (34) לעומת שחיון זמני מרגלי קרלוס קסטנדה בדקה השביעית. סטפנו דסידריו העלה ל־1:5 בדקה ה־75 לפני ארון פניאגואה צימק בדקה ה־79.

עיראק הוליכה ביתרון מול זמביה, אולם נאלצה להשלים עם תיקו 2:2.

אמיש העניק יתרון לעיראקים בדקה ה־36 מהנקודה הלבנה, אולם זמביה הפכה הקערה על פיה מרגלי גידנגה (44) ובולאיה (66). עלוואר השווה בדקה ה־71.

היום בסיאול

כדורסל: נשים: ארה"ב – צ'כיה.
אגרוף: תחרויות מוקדמות.
צלילה: תחרויות מוקדמות לגברים.
רכיבה: תחרות "שלושת הימים" ואילוף – מוקדמות.
קרב חמש מודרני: תחרויות הסיוף.
חתירה: תחרויות מוקדמות לנשים ולגברים.
קליעה: אקדח זעיר – מוקדמות וגמר; אקדח לנשים – מוקדמות; אש חטף – מוקדמות וגמר; צלחות, תרפ, טראפ – מוקדמות.
כדורעף: גברים: ארה"ב – הולנד.
היאבקות: סגנון יווני־רומי: תחרויות מוקדמות בששה משקלים.

הגדולה מכולן – האולימפיאדה ה־24

שלושה צנחנים חולפים ליד האבוקה האולימפית, בדרכם לנחות לתבורו של האצטדיון

הגיבור הקוריאני, סוהן קיי־צ'ונג בן ה־76, שזכה במדלית זהב בריצת המרתון באולימפיאדת ברלין ב־1936, נכנס לאיצטדיון עם הלפיד האולימפי

חמש הטבעות השלובות, שהן הסמל של התנועה האולימפית, מצוירות על־ידי מאות בני נוער על כר הדשא הירוק באיצטדיון

נשיא דרום קוריאה, רו טאי־וואו (מימין) ונשיא הוועד האולימפי הבינ"ל, חואן אנטוניו סאמאראנץ, מוחאים כפיים ונהנים מהמופעים

יבנה הדהימה את יהוד בביתה; לוד סיימה בתיקו עם רמלה

מאת ברוך דגן

קבוצת מכבי יבנה, בהרכב חדש ומחולק, הפגינה במשחק חוץ את הפועל יהוד 1:4 וכבשה את הבכורה בליגה הארצית.

היורדת מהליגה הלאומית, הפועל לוד, חשה על בשרה את הצפוי לה בליגת המשנה: כשנבלמה בביתה לתיקו 2:2 עם בית"ר רמלה. היורדת השנית, מכבי פ"ת, ניצחה את הפועל בתים 0:2.

הפועל חיפה הוליכה 0:2 במשחק החוץ עם מכבי רמת עמידר, אך המקומיים חזרו. מכבי שעריים ניצחה בביתה את מכבי יפו 1:2 והפועל ר"ג גברה על הפועל חדרה 1:3. בית"ר נתניה סיימה בתיקו 1:1 עם העולה החדשה, מכבי טמרה.

5000 צופים חזו במשחקים, שהניבו שלל כמה של 24 שערים.

מכבי יבנה 4 – הפועל יהוד 1

משה גריאני, הרכש החדש של יבנה, הנהיג את קבוצתו לנצחון חוץ משכנע לאחר יכולת מצויינת.

יבנה שלטה בשדה ללא עוררין במחצית הראשונה וניצלה את ההגנה המקומית החלשה והפרוצה כדי להבקיע ארבעה שערים בתוך 25 דקות.

מאיר בלושטיין הבקיע שער ראשון בדקה ה־15, דוד זעקנין הוסיף שני בדקה ה־22 ומנשה עלוואה הבקיע שער שלישי בדקה ה־28. גריאני, המצטיין בשדה, התכבד בשער הרביעי בדקה ה־40.

יהוד התאוששה לאחר ההפסקה וצימקה ע"י יקותיאל דוגאר הותיק בדקה ה־47, אולם לא השכילה להמשיך במגמת ההבקעה.

בדקה ה־77 הורחק בלושטיין מיבנה ועוז מבחנתי המארח לאחר התכתשות.

שפט בני כהן לעיני 800 צופים ביהוד.

מכבי שעריים 2 – מכבי יפו 1

העליונות של שעריים העניקה לה נצחון ראשון. התוצאה אינה מבטאת נכונה את ההתרחשויות בשטח.

השער המקומי של יפו בסיום מעוות במידה רבה את התמונה. שכן, המקומיים הם שיזמו ויצרו את רוב ההזדמנויות ונכשלו רק להבקיע את מנת השערים.

יע"ש מוריה קבע יתרון לשעריים בדקה החמישית ושמחה בר המתיך עד לדקה ה־66 כדי להבקיע אחת. אלישע צ'ישהם הותיק הבקיע ליפו בדקה ה־80.

שפט יוסף ברוסמן לעיני 400 צופים [illegible].

רמת עמידר 2 – הפועל חיפה 2

חיפה הוליכה בביטחה ביתרון כפול, אולם [illegible]

הפועל לוד 2 – בית"ר רמלה 2

הקרב בין שתי השכנות השנים היורשות בליגה הותיר נקודה בכל צד.

רמלה, שעלתה מליגה א', היתה נחושה יותר ברשות, בעיקר במחצית הראשונה. היא הדהימה את לוד בשער מהיר כבר בדקה הראשונה מרגלי יעקב בוגלן [illegible]

שפט חיים ליפשביץ לעיני 1000 צופים בלוד.

מכבי פ"ת 2 – הפועל בתים 0

פ"ת התאקלמה במהירות לאווירת ליגת המשנה וסיימה את הבכורה שלה בארצית עם שתי נקודות.

פ"ת לא הציגה אמנם, יכולת מרשימה, אולם היא שלטה בשדה ברוב השלבים והגיעה למצבים [illegible]. הדיוק והלהט מבתים סייעה למכבים לפרוץ לעצמם דרך ולהבקיע.

טל בניה הבקיע כבר בדקה השישית ואפשר לפ"ת לשלוט, לסכן ולהחטיא. רק בדקה ה־70 מצא דורון רבינוביץ הותיק פרצה והכפיל את נצחון קבוצתו.

סאסי הבתימי הורחק בדקה ה־81 לאחר פגיעה בבניה.

שפט דוד יוסף לעיני 800 צופים בחולון.

הפועל ר"ג 3 – הפועל חדרה 1

יוסי שמריה ויעקב נומרד, שתפני הרכש של ר"ג, פרצו שער ראשון לקבוצתם.

שמריה היה הטוב בקבוצתו וביום ההצלחה רבה את המקומיים והילד נומרד גילה התמצאות ברחבה והבקיע צמד כבר בבכורה שלו.

רונן הררי הבקיע את השער הראשון בדקה הרביעית לפני שנומרד [illegible] 11 מ'. נומרד היה תכליתי יותר בדקה ה־93.

חדרה התאוששה וצימקה בבעיטת 11 מ' נוספת בדקה ה־59 מרגלי שמואל סמואל, אולם נומרד חתם בדקה ה־63.

שפט דני קורן לעיני 1000 צופים בגבעתיים.

בית"ר נתניה 1 – מכבי טמרה 1

פתיחה טובה יותר לעולה מטמרה מול אכזבה בית"רית.

נתניה היתה טובה יותר מיריבתה אף הוליכה ביתרון עד לסיום, אולם גם טמרה ראתה את עצמה מקופחת לאחר החמצה מהנקודה הלבנה. התוצאה שיקפה, בכל מקרה, את הארועים.

חיים לוי, המצטיין בשורות נתניה, היה גם המבקיע המאמצי בדקה ה־27. בדיקות אלה יצרה לעצמה בית"ר הזדמנויות רבות, אך [illegible]

לטמרה ניתנה הזדמנות להשוות בדקה ה־66, אולם [illegible] מהנקודה הלבנה. חביר עיאן עמאש תיקן את המצב בדקה ה־85.

שפט סבי אלבקווה לעיני 400 צופים בנתניה.

הטבלה הארצית

	קבוצה	משחקים	נקודות
1.	מכבי יבנה	1	4
2.	הפועל ר"ג	1	3
3.	מכבי פ"ת	1	2
4.	שעריים	1	2
5.	הפועל לוד	1	2
-	בית"ר רמלה	1	2
-	הפועל חיפה	1	2
-	רמת עמידר	1	2
9.	מכבי טמרה	1	1
-	נתניה	1	1
11.	מכבי יפו	1	1
12.	הפועל חדרה	1	1
13.	הפועל יהוד	1	1
14.	בתים	1	0

מכבי חיפה – הפועל כפ"ס 2:2

[illegible]

מאת יצחק צ'יבין

יתרון מוחץ של מכבי חיפה בפתיחת המשחק לא הספיק לה אתמול לזכות בנצחון. כפ"ס, בשקט נפשי השוותה ל־2:2 על המחצית השניה אפשר היה לוותר.

כבר בדקה ה־6 העביר ארמלי מסירה מדוייקת לאיתי מרדכי, שקבע מקרוב – 0:1. בדקה ה־18 הוכשל ראובן עטר הכשרוני ע"י פולבר ברחבה. הקפטן מרילי כבש מהנקודה הלבנה 0:2.

דקה 35: ההאנגנות עלתה לחיפה בשער חובה. נפקו קלט "ריקושט" ובעט כדור חזק מ־18 מ' לפינה – 1:2. כפ"ס המעודדת השוותה בדקה ה־44, לאחר שסימוני השלים על כדור ברחבה וקבע – 2:2.

במחצית השניה נרגע במקצת קצב המשחק. בדקה ה־60 החטיא ראובן עטר מקרוב ממצב יכול היה מוחרד לקנות את עולמו בדקה ה־80, אבל גם הוא החטיא בו והותיר את התוצאה בעינה.

שפט אריה פרוסט לעיני [illegible] צופים בקרית אליעזר. את הפתיחה בעט ראש העיר גורואל. במשחק עצמו שררה קרנבל והצופים נהנו מפתיחה מהנה. לפני המשחק היה טקס מטעם התעמלות והשמעת המנון לכבוד מכבי חיפה.

★ מכבי חיפה: אנגט אהרוני 6, דוד לוי 6, גריים מרילי 5, קרמר 5, אבוקסיס 5, איתי מרדכי 5, ארמלי 5, (גבעול 5).

★ הפועל כפר סבא: [illegible] בן חיים 5, סימון 5, רביבו 5, נפקו 6, פולבר 5, סאמל 5 (מוחרד 5), [illegible] סלקטר 5 (סטולרו).

באר שבע – הפועל י"ם 1:3

[illegible]

הפועל חולון זכה בגביע ע"ש בנדר

מאת גבעתי בן יוסף

סל של ארי פיליפס בשניית הסיום העניק אמש לקבוצת הפועל חולון את גביע בנדר. התלהבים גברו במשחק הגמר בתום משחק מסעיר ודרמאטי על הפועל ת"א בתוצאה 86:87 (45:43).

המשחק התעלה לרמה גבוהה וניכר היה כי לשתי הקבוצות יהיה הרבה מה לאמר בצמרת הטבלה. במיוחד הפתיעו לטובה התל־אביבים ונראה כי אברהם פלדה הצליח לבנות קבוצה טובה, שתהווה איום על כל קבוצות הצמרת.

בחולון שותף בשני המשחקים בן מקרנלה, אבל הוא שיחק זמן מועט יחסית ולא גילה יכולת משכנעת.

שפטו וירזבניק ודגן.

נקודות: לחולון: פיליפס 24, ויליאמס 19, ברומר 17, אלימלך 13, דלול 8, מקרולגר 4, בוגין 2.

נקודות לת"א: מאנגס 22, סרי 17, ויליאמס 17, לאומי 14, פרישמן 12, בנם 4.

במקום השלישי זכתה במפתיע קבוצת הפועל חיפה, שגברה על הפועל גליל־עליון בתוצאה 75:82 (35:48).

[illegible]

נקודות לחולון: פיליפס 24, ברומר 16, דלול 16, אלימלך 16, ויליאמס 12, מקרולגר 4.

נקודות לת"א: יוסמן 25, הזז 15, גורס 11, רוזביס 9.

במשחק השני הפתיעה הפועל ת"א בנצחון קל על קבוצתה המאוכזבת של הפועל גליל־עליון (34:49) 74:82.

המשחק היה חד צדדי ביוד שלבים וחזון ה"אדומים" מת"א לא היה בספק. אין ספק כי ראשי [illegible]

הפועל גליל עליון [illegible] קווה בקבוצה שבועיים [illegible] וליגה.

שפטו וירזבניק ולינגר.

נקודות לתיאו: סרי [illegible] 18, ויליאמס 16, פרישמן 13 [illegible]

נקודות לגליל: [illegible] 12, מאלוביק 10, [illegible]

גביע המדינה – סיבוב ראשון

[illegible]

גלישה

[illegible]

עיראק מזהירה ישראל מתקיפת מפעלי הגאז

בגדאד (רויטר א.פ.).– עיראק הזהירה אתמול את ישראל, כי "תשלם ביוקר" אם תנסה לתקוף מפעלים בעיראק בתואנה שהם משמשים לייצור נשק כימי.

שר ההסברה העיראקי לאטיף נאסיף ג'אסים אמר, כי ההאשמות האמריקאיות שלפיהן תקפו העיראקים את המורדים הכורדים בנשק כימי, נועדו לשמש אמתלה לישראל להתקפה על עיראק. שר החוץ טארק עזיז חזר אתמול והכחיש, כי נעשה שימוש בנשק כימי במלחמה נגד הכורדים.

שר ההסברה אמר, כי אסור לישראל לשכוח את "השינויים שחלו מאז יוני 1981, אז הפציצה ישראל את הכור הגרעיני תמוז". השר אמר, כי האזהרות האחרונות מצד ישראל בעניין זה הן "טפשיות". "אסור להם לשגות באשליות לגבי התקפה על מטרות בעיראק. הם ישלמו ביוקר על כך", אמר השר העיראקי.

ג'אסים התייחס לדברים שאמר שר המשפטים אברהם שריר ושצוטטו על-ידי העיתון "על המשמר". לפי סוכנות הידיעות העיראקית אמר שריר, כי ישראל תדע כיצד להשמיד את המתקנים הכימיים של הצבא העיראקי.

הירוקים עשויים להיות לשון-המאזניים בשוודיה

שטוקהולם (א.פ. וע"צ).– סקרי דעת הקהל האחרונים לפני הבחירות בשוודיה שייערכו היום מורים, כי מפלגת השלטון הסוציאל-דמוקראטית תנצח כנראה בבחירות, אולם מפלגת 'הירוקים' תיכנס לראשונה לפרלמנט ותהווה לשון מאזניים.

לפי הסקר האחרון תזכה מפלגתו של ראש הממשלה גונוואר קארלסון, העומד לראשונה לבחירות מאז רצח קודמו אולוף פאלמה, בכ-42 אחוז מהקולות. הסוציאל-דמוקרטים חוששים כי המפלגה הקומוניסטית, השותפה לקואליציה, לא תעבור את מחסום ארבעה האחוזים ובכך יפחתו סיכויי הסוציאל-דמוקראטים להרכיב ממשלה יציבה. לפי הסקר האחרון יזכו הקומוניסטים ב-4.2 אחוזים.

המרוויח העיקרי מהבחירות תהיה כנראה 'מפלגת איכות הסביבה' שהסקרים צופים לה בין שמונה ל-10 אחוזים מהקולות. קארלסון הודיע כי מפלגתו תעדיף לקרוא לבחירות חדשות מאשר להסתמך על קולותיהם של הירוקים. כניסתם של הירוקים לפרלמנט עשויה אם כן לערער את הנוף הפוליטי בשוודיה, אשר לא חל בו שינוי מאז תחילת המאה.

איפה הכסף לשטחים מתלוננים ירדן ואש"ף

רבת-עמון (ע).– נציגים של ירדן ואש"ף דנו אתמול בדרכים לשכנע מדינות ערביות לשלם כ-450 מיליון דולאר, סיוע שלדבריהם חייבות מדינות אלה לשטחים הכבושים.

מקורות בקרן שהוקמה על-ידי הליגה הערבית ב-1978 כדי לסייע לפלשתינים בגדה המערבית וברצועת עזה אמרו, כי קופת הקרן ריקה.

נציג של אש"ף אמר לכתב רויטר: "אנו בטוחים כי המדינות הערביות ישתפו פעולה ויפרעו את חובותיהן".

הישיבה של ועדת הקרן המשותפת של ירדן ואש"ף היתה הראשונה, מאז ניתק המלך חוסיין את קשריו עם הגדה המערבית בסוף יולי.

מנוחין: פדראציה בנוסח של שוויץ

[illegible]

בהצעה להתפיסות יהודית-פלשתינית על-ידי הפיכת מדינת ישראל לפדראציה נוסח שוויץ, שתעניק זכויות שוות לשני העמים ותהיה מושתתת על רוטאציה של התפקיד האקזקוטיבי העליון בין יהודים לערבים בבירה המאוחדת ירושלים, יצא בסוף השבוע הכנר היהודי הנודע יהודי מנוחין בשבועון המערב-גרמני היוקרתי "די צייט".

מנוחין אינו מאמין בפתרון הבעיה על-ידי חילופים "שלום תמורת אדמה", אוטונומיה או בחירה בין אזרחות ירדנית לישראלית לאוכלוסיה הפלשתינית. המדינה בצורת החדשה הפדראלית, שלא תהיה תלויה בארצות חוץ, תוכל לשמש דוגמה לא רק למזרח התיכון אלא לעולם כולו. כינונה מותנה בכך, שהיהודים יוותרו על כל זכויות היתר הדתיות והגזעניות הפיקטיביות, טוען מנוחין.

במזרח ירושלים החלו ללמוד גם בכיתות ג'

מאת יורם לוי, סופר "דבר" בירושלים

1,500 תלמידי כיתות ג' הלומדים במערכת החינוך העירונית במזרח ירושלים יחלו מחר את שנת הלימודים ויצטרפו בכך אל תלמידי כיתות א' ו ב' שלומדים כבר מראשית החודש.

ההחלטה על פתיחת שנת הלימודים בכיתות ג' התקבלה על-ידי עיריית ירושלים ומשרד החינוך במסגרת המגמה להביא לפתיחת שנת הלימודים במזרח העיר ללא הפרעות ובצורה מבוקרת.

בכוונת מחלקת החינוך של עיריית ירושלים לפתוח עד ראשית אוקטובר את שנת הלימודים בשאר הכיתות.

יצויין כי 5000 תלמידי א' ו ב' לומדים עד כה ללא הפרעה. גם בתי-הספר הפרטיים במזרח העיר מחדשים לימודיהם במקביל למערכת העירונית.

'ועדת דרבון' במפח"ש להחתמת קצינים לקבע

מאת טלי זליבר, הסופרת הצבאית של "דבר"

במפקדת חילות השדה מונתה ועדה לבחינת הדרכים לדרבון המשך החתימה לקבע בקרב קצינים בדרגות הביניים בחילות השדה.

הוועדה, בראשה עומד קצין שריון ראשי תא"ל יוסי בן-חנן חוברים בה גם קצין הנדסה ראשי ועוד אחד או שני קצינים בדרגות תא"ל.

תגיש מסקנותיה לדרכי פעולה לעידוד החתימה לקבע עד חודש דצמבר. הבדיקה יועצו בגורמי אכ"א, שלישות ותכנון.

בני הזוג אלון החזירו את התאומות לבראזיל

סאו פאולו (ע"ר).– זוג ישראלי, יוסף ומרים אלון, בא לבראזיל כדי להחזיר את התאומות שאימצו בחודש מאי. התינוקות התגלו חולות – האחת עיוורת והשניה חרשת.

יו"ר סוכנות האימוץ בבראזיל אמר, כי ארגונו נענה לבקשת הישראלים לבטל את האימוץ, בעקבות גילוי המומים בעת בדיקות שנעשו בישראל.

הידיעה על בואו של הזוג הישראלי הריצה עשרות כתבים אל בית המחסה לילדים מאומצים, והזוג הישראלי אמר לעתונאים, כי המשך החזקתן של התינוקות יגרום להורים המאמצים נטל גופני ורגשי כבד. "הייתי רוצה לשמוע את הילדות קוראות: 'אבא', אולם הן לא יוכלו לדבר לעולם. הייתי רוצה שיהיו לי נכדים, אבל אינני מאמין שהשתיים שאימצנו יתחתנו אי-פעם", אמר יוסף אלון.

זוג התינוקות אומץ בחודש מאי והדיונים על החזרתן נמשכים מחודש יולי.

גילוי ראשון בביוגראפיה חדשה של מארטין בובר

בגיל 80 ניהל בובר רומאן סוער עם בת המשורר ריכארד בר-הופמן

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר" בנגב

הפילוסוף מארטין בובר ניהל פרשיית-אהבים סוערת בהיותו בן 80, כשנה אחת בלבד לאחר מות רעייתו פאולה. בובר התאהב בנעימה בר-הופמן, בת 57, אחות במקצועה. אולם לאחר כשלושה חודשים של רומאן לוהט, שהתנהל בסתר בשווייץ, נאלץ בובר לנתק את הקשרים עמה בגלל לחץ כבד שהופעל עליו מצד בני משפחתו וידידיו, אשר בקשו לשמור על תדמיתו.

פרטים עלה חושף ד"ר חיים גורדון, מרצה לחינוך באוניברסיטת בן-גוריון בנגב, בספר חדש על בובר. הספר, 'מרטין בובר האחר', רואה בימים אלה אור בהוצאת הספרים האמריקאית 'אוהיו יוניברסיטי פרס'.

פאולה, עבר בובר ניתוח בשווייץ. הוא יצר אז קשר עם נעימה, שאותה הכיר באמצעות אביה. היא שהתה באותה תקופה בניו-יורק, ובובר ביקש ממנה לבוא אליו לשווייץ, כדי לסעוד אותו. אחרי תקופה קצרה במחיצתו עברה נעימה להתגורר עמו ונעשתה המאהבת שלו.

פרטים אלה נודעו לד"ר גורדון מפי ידידו של בובר, פרופ' בלוך, שאף העביר לידי החוקר תמונה של שני האוהבים, שצולמו מחובקים בשווייץ. נעימה היתה אשה פנויה ועל-פי ידיעות ממקור גרמני, שהגיע לד"ר גורדון, היא סיפרה, כי לבובר היו חיי-מין עשירים על אף גילו המתקדם. לאחר כשלושה חודשים בשווייץ חזר בובר לירושלים והבטיח להזמין את נעימה לבוא לחיות עמו או לפחות לבקרו.

פילוסוף ומאהב

מארטין בובר

הביוגראף

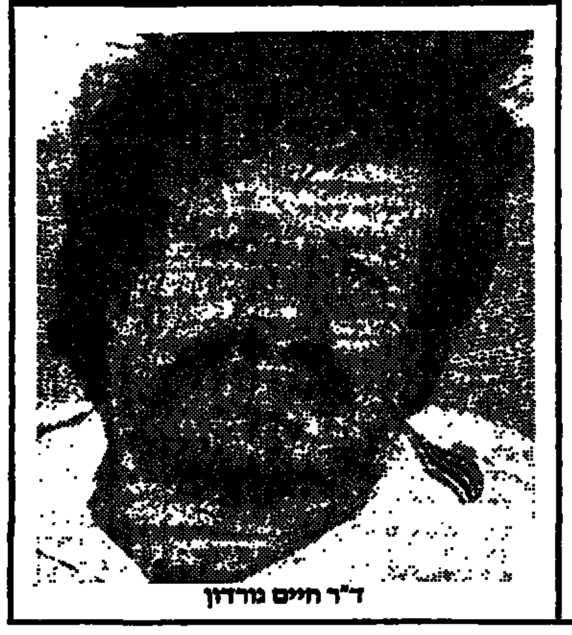

ד"ר חיים גורדון

כל הפרסומים שהופיעו עד כה על בובר בספרות העולמית, התייחסו בעיקר לכתביו או לדעותיו, אך לא דנו בו כאדם. ד"ר גורדון ראיין 32 אנשים שהיו מקורבים לבובר, בהם בתו חווה בובר-שטראוס, וידידו הקרוב פרופ' יוחנן בלוך ז"ל, ועל עדויותיהם ביסס את הביוגראפיה. לדבריו, בכל נסיונותיו לחשוף פרטים על חייו הפרטיים של האיש, הוא נתקל בקיר אטום ובקשר של שתיקה מצד המקורבים להוגה הדעות הידוע.

בספר החדש מצטיירת דמות שונה בתכלית מזו הידועה בציבור. "בפעם הראשונה שמעו מישהו להוריד את בובר ממעמד של נביא נאצל ומתאר בן-אנוש, שעשה לפעמים שגיאות ונהג לעתים בצורה משפילה ולא הוגנת כלפי אנשים אחרים. אפילו את ילדיו לא גידל בובר מתוך הבנת נפשם ואת אני מסיק משיחה שניהלתי עם בתו חווה, המתלוננת על האופן שבו גידל אותה אביה. הפילוסופיה של בובר נהדרת ואינני בא להכפיש את שמו. אני חושב שתרומתו להיותו בת-זמננו היתה [illegible] אבל אסור לעשות מישהו לאל, אפילו לא את מרטין [illegible] שניסו לעשות הגרמנים לגבי, בדיוק כמו שניסו הרוסים לעשות לבריל כצנלסון", אמר ד"ר גורדון.

הגילוי הסנסציוני בספר הוא כאמור פרשיית האהבים שלו לנעימה בר-הופמן, אחות במקצועה ובתו של המשורר ריכארד בר-הופמן. בשנת 1960, בהיותו בן 80, כשנה לאחר מות אשתו

"כאשר הגיע בובר לישראל", מספר גורדון, "חששו בני משפחתו שדמותו הציבורית כהוגה דעות מכובד תתנפץ, ולפיכך הפעילו עליו לחץ כבד, שלא יאפשר לנעימה לבוא אליו לירושלים. הדברים נודעו מתוך מכתב ששלחה נעימה ליוחנן וחווה בלוך, ובו היא מפרטת את לבטיה בעניין זה ומקוננת על כך שמערימים עליה קשיים בדרכה לירושלים. בסופו של דבר, נכנע בובר ללחץ". גורדון מחזיק בידיו תמונה נוספת של בובר ובר-הופמן מחובקים. תמונה זו לא התפרסמה עדיין, גם לא בספרו 'מארטין בובר האחר'.

בספרו טוען ד"ר גורדון, כי במקרים רבים פעל בובר בחייו האישיים-אינטימיים ביותר, בעיקר במישור יחסיו עם ילדיו ונכדיו, בניגוד לפילוסופיה שלו. בובר לא הצליח ליישם את גישתו הפילוסופית המכונה 'אני-אתה' ביחסיו עם הקרובים אליו. אחת המסקנות המעניינות ביותר, העולות, לדברי גורדון, מתוך העדויות של 32 האנשים המקורבים לבובר, היא הגילוי שהרבה מאוד אנשים העריצו אותו, אבל לא נראה כי הם אהבו אותו.

בספר נכללים פרטים פיקנטיים רבים על בובר ובהם העובדה, כי בנו רפאל ברח מהבית כדי להצטרף לקרקס, או העובדה שבובר עצמו היה להוט אחר ממתקים ונהג לתת שבע כפיות סוכר בכוס קפה אחת. כמו כן נהג לזלול ממתקים בנוכחות אורחיו, מבלי להציע להם תקרובת.

סליחות

המטה הצעיר של המערך יצא אמש במבצע 'סליחות' בצמתים הראשיים ברחבי הארץ, בקריאה לחשבון נפש על מחדלי הליכוד בשנות שלטונו. (צילום: שאול רחמים)

המערך: גם הליכוד כבר הגיע למסקנה ששמיר נטל – לא נכס

מאת עליזה וולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

בפגישת שני ראשי מטות ההסברה, של הליכוד והמערך, בסוף השבוע שעבר, חזר נסים זוילי על הצעת המערך לשנות את מתכונת העימות הטלוויזיוני בין שמיר לפרס. בעבר היה נהוג לקיים עימות אחד בין שני המועמדים לראשות הממשלה, בחלוקת זמן שווה בין שתי המפלגות, עם שאלות מוכנות מראש. הפעם תובע המערך עימות ספונטאני, שבו לא יוצגו ליריבים הפוליטיים השאלות המוכנות מראש.

רוני מילוא הביע את התנגדות הליכוד לשינוי כללי-המשחק. עם זאת, הביע מילוא את החשש שביטול זה – של שינוי המתכונת – עשוי המערך להתחמק מעימות בכלל. לפיכך ציין באוזני זוילי, כי אם ייוותרו ראשי הליכוד שהמערך לא נסוג מעמדתו, יגמישו הם את עמדתם כדי שלא להניח למערך להתחמק. מילוא הציע שהעימות ישודר ביום א' 23 באוקטובר, שבוע לפני תום מישדרי התעמולה.

זוילי הציע בפגישה גם ששתי המפלגות יבטלו את האסיפות הגדולות שהן מתכננות לשני הימים האחרונים בכיכר מלכי ישראל (המערך יומיים לפני הבחירות והליכוד בערב האחרון שלפני הבחירות). מילוא הביע את התנגדותו בטענה שהאסיפות מגבירות את מעורבות הציבור. לדברי מילוא, המערך בנה את המאמץ שלו על כושר הארגון שלו, ואילו הליכוד על אסיפות.

המערך: שמיר פוחד מעימות חופשי

בצוות היוזמות של מפלגת העבודה הוחלט בסוף השבוע על טקטיקת הסברה חדשה, שתבליט את החשש של הליכוד כי שמיר הוא נטל יותר מאשר נכס. "מדוע החליטו בליכוד להחביא את שמיר ולא להציגו במודעותיו?" ישאל המערך. "הבלטת בגין בטקס החתימה על הסכמי קמפ דייויד במודעות אף היא דרך להסיט את תשומת-הלב משמיר", ייאמר עוד.

גם בעניין העימות יאמר המערך שדבקותו של הליכוד בעימות על בסיס שאלות מוכנות מראש הוא הוכחה נוספת ל"חששות של הליכוד ששמיר לא יצליח בראיון חופשי וספונטאני בלי הדקלומים שהוא הכין מהבית. אם הליכוד לא היה מכיר בכך ששמיר הוא נטל, הוא לא היה חושש מעימות חופשי".

בחירות 88 ○ בחירות 88 ○ בחירות 88

שמיר: מאז שהתמניתי שר החוץ קיבלתי את הסכמי קמפ-דייוויד

(ע).– "מאז התחלתי את שירותי בממשלה כשר החוץ וכראש הממשלה, אני אומר בפירוש, כי הסכם קמפ-דייוויד נראה בעיני מבחינת השנים כהסכם הריאליסטי והמציאותי ביותר, והוא נראה כזה גם לאור [illegible]

[illegible] יצחק שמיר בצאתו מביתו של מנחם בגין [illegible] צמו בירושלים. שמיר ביקר את בגין כדי לאחל לו ברכת שנה טובה ולרגל מלאות עשר שנים לחתימת הסכם קמפ-דייוויד.

עוד אמר שמיר, כי אף-על-פי שאינו מקבל כמה פרטים בהסכם קמפ-דייוויד, ובהם הסעיף העוסק בפינוי רפיח וסילוק הישובים, הוא תומך בהפיכת ההסכם למציאות. "גם בגין היה רוצה לראות בשלום אמיתי עם מצרים", אמר. שמיר סיפר, כי מנחם בגין מרגיש מצוין וכי הוא שמח לשמוע אודות הביקור האחרון בהונגריה ותוצאותיו. שמיר לא ביקש מבגין לצאת אל הציבור ולסייע לליכוד במערכת הבחירות. לדבריו, ינהג כך בגין אם ימצא לנכון, גם בלי שיתבקש.

על הסתגרות בגין בביתו במשך חמש השנים האחרונות, אמר שמיר: "זו החלטתו וזה עניין אישי ביותר. אינני שואל לפרטים אישיים".

בהתייחסו לדברי עראפאת האחרונים אמר שמיר, כי הוא ויועציו מקשיבים לכל דבריו של עראפאת, אך לא מצאו עדיין חידוש או שינוי שעשוי לעניין אותם.

בתשובה לשאלת כתבים בנושא רצח ברנארדו, אמר שמיר, כי אינו מעוניין להיות שותף למאמצי [illegible]

[illegible] סופרת "דבר" לענייני מפלגות [illegible]

תגובות בוטות השמיעו בסוף השבוע שעבר ראשי מטה הבחירות של המערך נגד ראשי הליכוד, המציינים בתעמולתם עשור לחתימה על הסכמי קמפ דייוויד. "העם נקרא להכריע בין שמיר בכלם ובין פרס ביום בין-לאומי", אמר אמש ח"כ עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה, בכינוס של "הנוער העובד" בגבעתיים. "עשר שנים מלאו להסכמי קמפ דייוויד, ושמיר וארנס, סרבני השלום, מצופפים בו כמוצאי שלל רב".

ברעם טען, ש"גם בעוד עשר שנים יברכו שמיר וארנס על הסכם שלום שיושג לא בזכותם אלא למרותם". נסים זוילי, יו"ר מטה ההסברה של המערך, אמר אמש, כי "רק זלזול בוטה באינטליגנציה של הבוחר יכול להביא לפארסה, שבה מתנגד השלום שמיר מבקר את בגין לציון עשור להסכמי קמפ דייוויד, שהוא התנגד להם. זהו טרמפ שמבקש שמיר לתפוס על גבו של בגין. זה שיא חדש בנסיונות ההטעיה של הליכוד".

בעד קמפ-דייוויד

ראש הממשלה יצחק שמיר בצאתו מביתו של מנחם בגין בירושלים. (צילום: לע"מ)

פלמ"ח זאבי מחתים ב'רבינטקס' על עצומת תמיכה ברשימת אביו

מאת יצחק מרידור, סופר "דבר" בעמק

"בנו של רחבעם גנדי זאבי, פלמ"ח זאבי, המשמש לאחרונה מנכ"ל מפעל 'רבינטקס' בבית-שאן, מנצל בצורה מחפירה את מעמדו, מפעיל לחץ על עובדי המפעל ו'משכנע' אותם לחתום על עצומת תמיכה באביו וברשימתו.

"האיש, הנושא את השם המחייב 'פלמ"ח' גם מנע מנציגי מועצת הפועלים את הכניסה למפעל ומודיע שההסתדרות אינה מהווה עבורו פרטנר לשום מו"מ, ושכף רגלו של נציג האיגוד המקצועי לא תדרוך יותר במפעל", כך אמר בסוף השבוע ל'דבר' מזכיר מועצת פועלי בית שאן, פיני קבלו.

מזכיר האיגוד המקצועי במועצת פועלי בית-שאן, אלברט אטיאס, אמר בשבת שפלמ"ח זאבי אינו מאפשר לו להיפגש במפעל עם ועד העובדים ואף הורה שלא לקרוא לטלפון את יו"ר הוועד בשעות העבודה. "אפילו ערב ראש השנה לא ניתן לנו לבוא למפעל ולברך את 200 העובדים בברכת 'שנה טובה'", אומר אטיאס. לדבריו, פלמ"ח זאבי הודיע לו שהוא מבצע בכך את הוראתו המפורשת של הבעלים, זאב רבינוביץ.

"מפעל 'רבינטקס' המייצר את רוב תוצרתו עבור משרד הבטחון", אומר קבלו, "נעזר בעבר רבות במועצת הפועלים כדי לצאת מהמשברים הרבים שפקדו אותו. הם לא היססו מעולם לאיים בפיטורי עובדים כדי להפעיל לחץ על הממשלה, ולקבל בעזרתנו סיוע, ביחוד על ידי הגדלת הזמנות של משרד הבטחון. עכשיו פתאום אנחנו מפריעים להם, והם החליטו ש'כף רגלה של ההסתדרות לא תדרוך יותר במפעל'".

מועצת פועלי בית-שאן פנתה בסוף השבוע בכתב ליו"ר האגף לאיגוד מקצועי בוועד הפועל, חיים הברפלד, וביקשה את התערבותו במימוש הסכמים שסוכם עליהם עם הנהלת 'רבינטקס' ושטרם מומשו עד היום.

מנכ"ל 'רבינטקס' בית-שאן, פלמ"ח זאבי, המתגורר בדירה שכורה בכפר תבור, סירב ביום שישי להגיב על הטענות המועלות נגדו. תחילה אף סירב לשמוע אותן, אך גם לאחר שפורטו באוזניו, הוא עמד על כך שהוא אינו מוכן ואינו רוצה למסור כל תגובה עניינית.

מלא לוטו
עד יום ה'
לרגל יום הכיפורים
הגרלת הלוטו 38/88
תתקיים ביום ה' י"א תשרי תשמ"ט
22.9.1988
גמר חתימה טובה
לוטו
של מפעל הפיס

هكذا من الاصل

רגבי־עפר מקבר־אחים בברה"מ הוברחו ארצה ונקברו בבאר־שבע

מאת אמיר רוזנבליט, סופר "דבר"

רגבי־עפר שנלקחו מקבר־אחים של יהודים, חללי מלחמת העולם השניה, הוברחו לארץ על־ידי תיירים יהודים מברה"מ ונקברו בסוף השבוע בטקס דתי מלא לרגלי האנדרטה לחללי איזור חמלניצקי שבאוקראינה שהוקמה לפני כשנה על־ידי בני משפחות החללים בבית־העלמין בבאר־שבע.

על־פי העדויות, ניספו באיזור זה כ־218 אלף יהודים במהלך המלחמה.

יוזמי המבצע הבלתי שגרתי הזה הם דורה קנפר ושמואל הבר, לוחמי מלחמת העולם השניה, שביקשו להנציח בארץ את זכר יקיריהם שנפלו ברוסיה. "זהו אקט סמלי ובעיקר חינוכי והוא נעשה בעיקר למען הדורות הבאים, כדי שלצאצאים תהיה אפשרות לבוא לכאן ולהתייחד עם זכר הנספים", אמרה קנפר. לפני כשנה, הקימו השניים את האנדרטה בבית־העלמין בבאר־שבע, לאחר שקיבלו אישור לכך מהעירייה ומהמועצה הדתית.

לאחר מכן, נשלחו מכתבים לקרובים ולידידים בברה"מ, ובהם בקשה להעביר באמצעות תיירים יהודיים שמגיעים לישראל רגבי־עפר מקברות־אחים בשני כפרים יהודיים באזור חמלניצקי: לידניבו ורוז'יצניה. זמן קצר לאחר שהמשלוח הגיע לארץ, נערך בסוף השבוע טקס דתי מלא, במהלכו הוטמנו רגבי־העפר לרגלי האנדרטה בבית־העלמין בבאר־שבע.

יו"ר התאחדות עולי ברה"מ בנגב, דוד שורק, שנכח בטקס, ציין כי באחד מקברי האחים הללו נטמנו קרובי משפחתו. "מעכשיו, לפחות באורח סמלי, אני חש שיקירי המושמדים נמצאים קרוב אלי, כאן בארץ", אמר שורק.

טקס הטמנת רגבי העפר לרגלי האנדרטה בבית־העלמין בבאר־שבע (צילום: תביב בר־דוד)

נעצרו כמה חשודים ברצח חלפן הכספים רובינסון בפרדס בשרון

מאת חנה מאור, כתבת "דבר" בשרון

צוות החקירה המיוחד של משטרת מרחב השרון, החוקר בפרשת רציחתו של חלפן הכספים ראובן־רובינזון כהן (כהן־שווילי) בן 49, תושב נתניה, אשר נרצח בחודש יוני השנה - עצר מספר חשודים בפרשה.

תוך־כדי החקירה הצליח הצוות המיוחד בראשותו של פקד שמואל מילר לפענח מספר תיקי חקירה הנוגעים לפרשיות הונאה ומרמה בקנה מידה גדול של חלפני הדולארים ברחבי הארץ (ראה מסגרת).

חלפן הכספים מנתניה נרצח בפרדס סמוך למושב בית־ינאי בשרון. נוכל, שהתחזה לאדם הרוצה לבצע עסקת המרת דולארים, הציע לחלפן הנתנייתי רובינזון לבצע את העסקה בפרדס. הנוכל לבש מדי צה"ל. בפרדס תפס האיש את תיק של החלפן, שהכיל 18 אלף דולארים, וניסה להימלט במכוניתו של הנשדד. כאשר התנגד החלפן לבריחתו של האיש עם תיק הדולארים ירה בו שודד התיק, והרגו במקום.

במכונית ישב אותה עת חלפן כספים נוסף שאותו סילק הרוצח באיום אקדח. לאחר מכן נמלט הרוצח במכוניתו של הרצוח ואת האקדח השליך בשדה, ליד הפרדס. המכונית הנטושה נמצאה למחרת בבוקר ברחוב בארי בנתניה.

פרשיית הרצח הובאה לידיעת הציבור, בין השאר, באמצעות תוכנית הטלוויזיה "בשידור חוזר". בעקבות התוכנית התקבלו כ־70 הודעות טלפוניות, מהן הצטבר מידע שסייע למעצר החשודים בפרשיות המרמה. באחת מן הפניות סיפר נהג מונית כי הסיע אדם לבוש מדים מרחוב וייצמן בנתניה לאיזור רמת־גן בתאריך בו נרצח החלפן ומרמה לאחר הרצח.

רחוב וייצמן הוא הרחוב הסמוך לרחוב בארי, שבו נמצאה המכונית הנטושה של החלפן שנרצח. המשטרה ביקשה בסוף השבוע מנהג המונית האנונימי ליצור קשר בדחיפות עם פקד שמואל מילר או עם משטרת מרחב השרון, בטלפון 053־21244, או עם תחנת משטרה הסמוכה למקום מגוריו.

השיטה: קח את הכסף וברח

מאת חנה מאור

● אחת מפרשיות המרמה בקרב חלפני הדולארים ברחבי הארץ שפוענחה בחקירת רצח החלפן הנתנייתי אירעה בראשון־לציון. שני נוכלים, שהתחפשו לאברכים עם זקן מזויף ולבוש תואם, הצליחו לפתות חלפן כספים מנתניה (לא חלפן הכספים שנרצח) וביצעו אתו עסקת של המרת דולארים לשקלים בסכומים גדולים. לבסוף הצליחו שני הנוכלים לפתות את החלפן לבוא לדירה ברחוב קפלנסקי בראשון־לציון. הוא הגיע לשם עם 74 אלף דולארים אשר רצה להמיר לשקלים. שני הנוכלים נטלו ממנו את הדולארים ואמרו לו שהם הולכים לחדר הסמוך להוציא את השקלים מן הארון. בחדר הסמוך נמלטו דרך החלון.

● מקרה מרמה אחר שביצעו שני הנוכלים אירע בבאר־שבע, שם הזמינו חלפן כספים לדירתם. האיש הגיע כשברשותו סכום בשקלים השווה ל־110 אלף דולארים שרצה לקנות. השניים לקחו מהאיש את השקלים וסכום של כמאתיים אלף שקלים, ואמרו לו שהם הולכים לחדר הסמוך להביא לו את הכסף, וגם הפעם נמלטו דרך החלון.

● בפתח־תקווה התחזו השניים כבעליה של מכונית שביקשו למכור. אדם תושב חיפה שביקש לקנות אותה, הגיע עם תיק ובו שישים אלף ש"ח. אחד הנוכלים הלך להביא את המכונית שלא היתה. הנוכל השני לקח מהאיש את התיק עם הכסף והסתלק מהמקום.

● המקרה הרביעי אירע בירושלים: שוב התחפשו הנוכלים לאברכים והפעם שכנעו תושב העיר כי הם מוכרים דולארים. האיש הגיע ברכבו עם חמישים אלף שקלים חדשים כדי לקנות מהם דולארים. השניים לקחו ממנו את כספו ונמלטו מן המכונית.

שלושה נעצרו בבית־משפט השלום בנתניה שלושה חשודים בפרשות המרמה של חלפני הכספים. הם נעצרו ל־15 ימים. בית־המשפט אסר לפרסם פרטים נוספים.

ביה"ס הריאלי בחיפה בן 75

מאת אריאלה ראובני, כתבת "דבר"

בית־הספר הריאלי בחיפה יציין מחר מלאות 75 שנים להיווסדו, בעצרת חגיגית במעמד נשיא המדינה חיים הרצוג ורבים מבוגריו, בהם הממלאים תפקידים בכירים בממשלה, בצה"ל ובמוסדות ציבור.

ביה"ס הריאלי נוסד בשנת 1913 ע"י הקורטוריון של המכון היהודי לחינוך טכני בארץ־ישראל מיסודה של חברת "עזרא" אשר החליט להקים בחיפה טכניקום וביה"ס ריאלי. באחת מישיבותיו קבע הקורטוריון כי ההוראה של המקצועות המדעיים תהיה גרמנית. החלטה זו עוררה תסיסה גדולה ובאסיפת מחאה נגד החלטת הקורטוריון סוכם לייסד בי"ס ריאלי שיהיה עברי ולמנהלו נתמנה ד"ר ארתור בירם.

בספר הפרוטוקולים של המוסד שגילה בימים אלה ג. קנולר, סגן מנהל ביה"ס המטפל בהקמת ארכיון של ביה"ס, רשומים רעיונות של ביה"ס שהיתוה אשר ברובם נשמרים עד היום. בפרוטוקולים כתובים גם כמה מתעלולי התלמידים במהלך השנים, בכללם גניבת פעמון ביה"ס ע"י קבוצת תלמידים של השנה המסיימת והשלכתו לים. העונש שניתן אז היה הארכת הלימודים לכל קבוצת התלמידים שידם היתה בתעלול בשנה נוספת. בארכיון נמצא גם מכתב של זאב ז'בוטינסקי אל ד"ר בירם שנשלח מפאריס לחיפה בשנת 1926 ובו הוא מבקש לקבל את בנו ארי ז'בוטינסקי לביה"ס כתלמיד מן המניין. תשובתו של ד"ר בירם היתה אז "נקבלו ברצון אם יעמוד בבחינות הכניסה".

"תנובה" רכשה את "הוד אווז" מהכונס

מאת דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום

"תנובה" רכשה את משחטת "הוד אווז" בקריית־מלאכי מכונס הנכסים. היא תסב את המשחטה שאותה רכשה בסכום של 5,750,000 שקל למחלבות, שיעסיקו לפי התוכנית כ־250 עובדים.

בפגישה בין מנהל אגף החלב ב"תנובה" יוסף יודוביץ ומזכיר מועצת פועלי קריית־מלאכי שלמה סופר, סוכם כי עובדי המשחטה שגם יזכו בפיצויים שעל גובהם טרם סוכם, יהיו בעלי עדיפות ראשונה להתקבל לעבודה במחלבות.

כלבים בתערוכה

תערוכת כלבים היתה אתמול בגני התערוכה בתל־אביב (צילום: ורד פאר)

תחרות סוסים — בסוכות

מאת דויד מרשיוב, סופר "דבר"

מאה סוסים ערביים מהודרי גזע ישתתפו בתצוגה בין־לאומית התשיעית של הסוס הערבי הישראלי ויתחרו על התואר אלוף ישראל ואלופת ישראל. התצוגה תתקיים בימי חול המועד סוכות 28 ו־29 בספטמבר באמפיתיאטרון של ראשון־לציון.

המפגן יכלול ביצועים שונים כגון רכיבה, תצוגת ביצועים, נעיצת רומח, מעברי מכשולים ומרוץ כרכרות.

בתצוגה משתתפים 60 מגדלי סוסים מרחבי הארץ. השופטים יבואו ממצרים – בה מהווה ענף גידול סוסים ערביים ענף יצוא חשוב – מבריטניה וארצות הברית. כמו כן יבואו לישראל עתונאים נציגי עתונים מקצועיים מארצות אירופה וארה"ב, כדי לסקר את התצוגה.

ראשי ישובי הגולן דחו שביתת המחאה

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

ראשי ישובי הגולן דחו את תוכניתם לפתוח בשביתת שבת מול משרד ראש הממשלה אחרי ראש השנה במחאה על הסחבת שנתקעים במשרדי הממשלה, המעכבת והמבקים בענייניהם.

ההחלטה בביצוע שביתת המחאה באה בעקבות בקשות חוזרות ונשנות של פקידי האוצר ומרכז ההתיישבות והתחייבותם של מאיר שמיר, מנכ"ל מרכז ההתיישבות והוד מהו, הממונה על התקציבים באוצר, להיכנס לעובי הקורה ולפעול לקידום פתרון, בעיותיהם של הישובים בגולן.

יהודה הילמן, ראש המועצה האזורית גולן, אמר, כי ההחלטה לדחות את השביתה נתקבלה מתוך כוונה להעניק סיכוי לפקידי הממשלה להוכיח את רצינות כוונותיהם, אך בשום אופן אין כוונתם בגולן על ביצוע תוכניות המגידה שנוכשו במסגרת צעדי ההאצה על קיפאון הישובים, אם לא יוחו העניינים כפי שהורישו אנשי הגולן. בסוף השבוע ביקר בגולן מנכ"ל מרכז ההתיישבות מאיר שמיר ונפגש עם ראשי הישובים וההתיישבות כדי לדון בדרכים לפתרון את מצוקת הישובים ולהקל על מצוקתם.

תלמידי תיכון עישנו חשיש וגם הצטלמו

(ע). – 10 תלמידי תיכון מפתח־תקווה נעצרו בליל שבת בדירה בפתח־תקווה כשהם מעשנים חשיש. בין העצורים שלוש תלמידות תיכון וסוחר הסמים המוכר למשטרה, תושב נווה תקווה, בן 28.

כל החבורה נהגה לעשן סמים בחבורתא במשך שנה וחצי, סבורה המשטרה. לאחר מעקב במשטרה ובעקבות שיחה משותפת עם הורים שהתקיימה בחצות בלשכתו של מפקד משטרת פתח־תקווה נצ"מ יעקב זוהר, שוחררו הכם, לבעה קיבלה את החשוד במכר בסמים, שיובא היום ראשון בבוקר לפני שופט.

בשיחה שהתקיימה במשטרה הביעו ההורים הנבוכים רצון לשתף פעולה עם המשטרה ולסייע לה בטיפול בנער נוער אחרים שהסה, כדי שלא יגיעו לעישון סמים קשים. חוקרי המשטרה שערכו חיפוש בבתיהם של הנערים והנערות גילו להפתעתם אלבומים ובהם תמונותיהם של המעשנים בשעה שהם מגלגלים את הסם ובשעה שהם מעשנים. המשטרה תפסה גם כלי עישון וסמים.

2 חיילי צה"ל נהרגו ב־2 תאונות בסוף השבוע

הנהג נלכד ב"רנו" המתלקחת שהתנגשה בטרקטור והועפה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר "דבר" בגליל המערבי, דני צדקוני, סופר "דבר" בדרום ואריה ארד

שני חיילי צה"ל נספו בשתי תאונות־דרכים בסוף השבוע.

עבד אל־סלים מאלה, חייל בשירות סדיר (20) בן העדה הדרוזית, נהרג בתאונת־דרכים שלשום בצומת סומך שעל כביש נצרת־שפרעם. בתאונה נפצעו ארבעה בני־אדם, שלושה מהם קשה. התאונה אירעה בסביבות השעה 8 בערב, כאשר החייל נהג במכונית פרטית מסוג "רנו", בה ישבו שלושה מחבריו. מסיבה שטרם הוברה, התנגשה המכונית בטרקטור שנסע מנצרת לשפרעם. מעוצמת ההתנגשות הועפה ה"רנו" מטרים אחדים והתלקחה. הנהג נלכד ונשרף למוות. נהג הטרקטור, תושב הכפר דיר אל־חנה, נפצע באורח קל.

בתאונה שאירעה אתמול אחה"צ נהרג חייל צה"ל, המשרת בתפקיד גשש בפיקוד הצפון. מכוניתו הפרטית, מסוג סובארו התנגשה חזיתית בקומנדקר, על דרך עפר בצמוד לגדר המערכת שבגבול הצפון, ליד מושב זרעית. שני הנהגים לא הבחינו זה בזה, כנראה בשל ענן אבק שהצטבר מן הנסיעה על דרך העפר.

הרוגה בתאונה באשדוד

פטמה אבו עמרה בת 61 מדיר אל־באלח נפגעה ביום ששי בשעה 3 אחה"צ בעת שהלכה בכביש אשדוד־אשקלון ליד צומת "עד־הלום". מכונית "פיג'ו" נהוגה בידי מוחמד מודטג'ה בן 41 מעזה פגעה בה. אנשי הניידת לטיפול נמרץ מאשדוד הגישו לה עזרה והסיעו אותה לביה"ח "קפלן" ברחובות, שם מתה מפצעיה.

8 נהרגו השבוע

שמונה אנשים נהרגו, מתוכם הולכי־רגל, ו־61 נפצעו קשה ב־53 תאונות־דרכים חמורות בשבוע הראשון של תשמ"ט. בכך מגיע מספר ההרוגים מתחילת השנה האזרחית ל־344, בדיוק כמספרם באותה התקופה אשתקד.

נתוני השבוע האחרון מוסיפים לשקף עליה תלולה במספר ההרוגים הן ביחס לחודש שעבר, 23 אחוז, והן ביחס לספטמבר אשתקד, 20 אחוז. אולם במספרם של הפצועים קשה מסתמנת ירידה ניכרת הן בהשוואה לחודש שעבר והן בהשוואה לספטמבר אשתקד. כללית, מסתמנת יציבות יחסית במספרם של קורבנות התאונות בהשוואה לשנה שעברה. מספר ההרוגים זהה ב־37 השבועות הראשונים של השנה לנתוני אשתקד ואילו מספרם של הפצועים קשה, 2,721, עלה בארבעה אחוזים. מספר התאונות החמורות עלה באחוז אחד. ממוצע ההרוגים לתאונה קטלנית ירד בשלושה אחוזים מ־1.14 ל־1.11.

הסיבות העיקריות לתאונות בשבוע האחרון שוב היו (נמאס לכתוב זאת) אי־שמירת מרחק בין כלי־רכב, הנעים בזה אחר זה, אי־ציות לתמרורים והתנהגות לקויה של הולכי־רגל. ארבעה מתוך שמונת ההרוגים היו הולכי־רגל.

"גראנד פרי" במקום מלחמה

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

"עשו 'גראנד פרי', לא מלחמה" ("MAKE GRAND PRIX, NOT WAR") - תחת סיסמה זו מציע ירחון הרכב הצרפתי "קראוסורי" להפוך את איזור טאבה למסלול מירוץ בין־לאומי משותף לישראל ולמצרים, כפתרון למחלוקת על האיזור. הגליון הראשון של "קראוסורי" עומד להופיע מחודשיים.

"נסו לדמיין את המכונה הבאה", כותב עורך הירחון ארתואר אמלר. "אלן פרוסט נכנס לסיבוב שוודיות השושנות־זהב, המשתקפות לכן בנות בצפי הסנוף".

אמלר מציע, שהגראנד פרי בטאבה "יערך בחורף, ולדעתו, עשוי המירוץ לתת תנופה עצומה לענף התיירות הן בישראל והן במצרים. "הגראנד־פרי מביא איתו גם מספר גדול מאד של מלווים, חלקם בעלי תפקידים וחלקם צופים נלהבים, הנוסעים לקצות תבל ובלבד שלא יחמיצו אף הופעה אחת של הקרקס. רבים מהם, סביר להניח, ישמחו לשלב ביקור כזה עם חופשה במזג־אויר קיצי הרחק מאירופה הקרה", הוא כותב.

גלסון, המשיק לכפר. עשרות מיליוני צופים מרותקים למסך בכל רחבי העולם ונוספים כסגנה. המבצל המתבונן של פרוסט עם סמן אחורי ומנסה לעקוף אותו דרך הקו החיצוני. פרוסט מתעשת ממש ברגע האחרון, משיק גלגלים כמעט עם הסמן האחורי האומלל ועם גלגלים על שולי המסלול מצליח לצאת ראשון מהפניה תוך ניצול הקו הפנימי העדיף שלו. עשרות מיליוני אנחות עולות בכל רחבי העולם, המתחרים נכנסים לישורת ולסבכת הנופים הרגעים הולכים מתעכבת המצלמה לרגע על חג

אמלר, בן 57, היה עד לאחרונה עורך ירחון הרכב "שוהבר" ונסע אותו כמעט עם כל הצוות כדי להקים את הירחון החדש. במקומו מונה לעורך "שוהבר" גיל מלטר, בן 24, שהקים צוות חדש. נהגי המירוץ של "שוהבר" יהיו משה מישל גרוף וישראל סבר, מבכירי הנהגים במירוצי אשקלון.

"קראוסורי" בצמוד לשלושה ירחוני הרכב הוותיקים: "ממנו", "שורכר", "אוטו" בעריכת רוני אהרונוביץ' ו"מוטור" בעריכת טל־שביט והמי לכרם, המוקדש כולו לאופנועים.

שאול בן־שמחון, חבר הוועדה המרכזית:

הקמת ההנהלה החדשה לחברת העובדים מנוגדת למינהל תקין

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

ההנהלה החדשה בת 11 החברים, שהוקמה לחברת העובדים, מנוגדת לכל מבנה ניהולי תקין - מתריע שאול בן שמחון, חבר הוועדה המרכזית של ההסתדרות.

בן שמחון מטעים, במכתב שהעביר למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ולמזכיר חברת העובדים דני רוזוליו, כי שישה מחברי ההנהלה של חברת העובדים הם מנהלי קונצרנים. לדבריו, מרובר בניגוד אינטרסים ברור, שכן מנהל כזה, המופקד על ביצוע מדיניות, הופך בתוקף חברותו בהנהלת חברת העובדים למפקח על עצמו.

הכללתם של מנהלי קונצרנים בהנהלה החדשה, אומר בן שמחון, מביאה אותם מעל מוסדות המנהלים של הקונצרנים. הוא מתריע על אי קיום הפרדה ברורה בין הדרג הקובע לבין הדרג הקובע מדיניות, ושוקל שהקמת גוף חדש ברמת ההנהלה של חברת העובדים אין לה אחיזה בחוקת ההסתדרות ומרוקנת מסמכויותיו את הגוף הקיים זה מכבר – הוועדה המנהלת של חברת העובדים, שבה 35 חברים.

בתגובה על מכתבו של בן שמחון, אמר אמש מזכיר חברת העובדים: "הקמת ההנהלה החדשה תואמת את החלטות מועצת ההסתדרות ואין בה כדי לרוקן את הוועדה המנהלת מסמכויותיה. כדי לדון ביעילות בנושאים כמו גיוס הון ושיתוף פעולה עם מגזרי תעשייה אחרים היה עלינו להקים את הגוף החדש ולשלב בו את מנהלינו".

מפלגת העבודה הישראלית
המרכז

ישיבת מרכז המפלגה שנועדה להיום 18.9.88
נדחית — ותתקיים ביום חמישי, 22.9.88
משעה 10.00 בבוקר עד שעה 14.00 ב"אהל־שם", רח' בלפור 30 תל־אביב.
הסתייגויות ניתן להגיש לחבר מרדכי נסיהו, מרכז ועדת המנגנון, בכתב או בטלפון היום 18.9.88 בין השעות 09.00–13.00 ברחוב מנדלי 9 ת"א (קומה 4) טל' 03־247662.

ליושב ראש האיגוד
מר **שבתאי הימלפרב**
ורעייתו **מיכאלה**
מיטב הברכות להולדת
הנכד
ההנהלה ועובדי
איגוד העיתונים היומיים בישראל

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מזכירות הוועד הפועל
הנך מוזמן בזאת
לישיבת הוועד הפועל
שתתקיים היום, יום א' 18.9.88, ז' בתשרי תשמ"ט
בשעה 10.00 בבוקר, באולם הישיבות קומה 7,
בית הוועד הפועל רח' ארלוזורוב 93 תל־אביב.
בסדר היום:
מושב א' – מינהלת חברת העובדים
1. הרפורמה בחברת־העובדים
2. מינויים בוועדה המנהלת של חברת העובדים.
3. שונות.
מושב ב' – הוועד הפועל של ההסתדרות הכללית
4. המגמות במשק בשנת 1988
5. המפה הארגונית במיגזר הערבי
6. שונות.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/400/7/86".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: כל הגושים והחלקות הכלולים בתכנית המתאר נת/400/7.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת הוראות בדבר תכנון ועיצוב הבניה באיזור בגורים ומלונאות לגגות, מרפסות פתוחות ולמרפסות רגילות.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים:
כס' 3497 עמוד 251 מיום 10.11.87 ובעיתון בוקר על המשמר בתאריך 18.11.87 ובעיתון ערב מעריב בתאריך 18.11.87 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף דבר בתאריך 16.11.87 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

דב שיש
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

24.8.88

לראשונה בגליל
הצגת מולטי־מחשב
IBM AS/400
בטבריה
מנכ"לים, חשבים, מנהלי תפעי"ל, מנהלי ייצור ומנהלי מערכות עב"א באיזור הצפון, מוזמנים ליום עיון ותצוגה בנושא: מערכת מולטי־מחשב IBM AS/400, שיערכו במלון נהר הירדן בטבריה, ביום ב' 19.9 בשעות 09.00 עד 13.00.
יום העיון נערך בשיתוף עם בתי תוכנה שפיתחו יישומים לתהיכי משק שונים כגון: קיבוצים, תעשיה, כספים, שיווק, ביטוח, תיירות וע"ה.
ההשתתפות ללא תשלום
לפרטים נוספים:
טלפון: 03־618891, 03־618925
יבם IBM

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה
אסתר אילן ז"ל
הלוויה תתקיים היום, יום ראשון ז' בתשרי תשמ"ט 18.9.88
בשעה 12.30 בצהרים בבית העלמין בכפר סביר ויתקין.
אוטובוס יצא בשעה 11.30 מבית המשפחה רח' בילינסון 20 ק־תקווה.
האבלים: בנה וכלתה מתתיהו וצילה אילן וב"ב
בתה וחתנה מרגלית וחרוז בין וב"ב
וכל בני המשפחה

במלאות שלושים לפטירת חברנו
ישראל שטרנפלד
ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו מחר, יום שני ח' בתשרי תשמ"ט 19.9.88 ב־16.30 בבית העלמין בגנן.
המשפחה
וקיבוץ גנן

יחד עם המשפחה
אנו אבלים על מותה של חברתנו
חיה רייס ז"ל
עובדת הבנק בגימלאות
בנק הפועלים בע"מ
סניף גבעת אולגה
ההנהלה, העובדים והגימלאים

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של חברנו
מנשה שוקר
במות **אמו** ז"ל
ועד עובדי הבנק הבינלאומי לישראל
מרחב הדרום

במלאות שנה לפטירתו של חברנו היקר
משה בלומנטל ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה מחר, יום שני ח' בתשרי תשמ"ט 19.9.88 ב־15.30 בבית הקברות
המשפחה
ובית כפר־המכבי

מהלך חדש בהסתדרות

דבר היום

הגז והגזענות

המטריד מכל – או מה שצריך להטריד יותר מכל – בלוחמה הכימית שהפעילה עיראק נגד הכורדים הוא ההבט הגזעני של אותה לוחמה. בצדק כבר הודגש כמה וכמה פעמים כי אחת מתוצאותיה התמוהות של מלחמת המפרץ היא הסרת העכבות העוכרות בפני שימוש באמצעים מסויימים ונגד יעדים מסויימים: בנשק כימי נגד גייסות בחזית ובטילי קרקע-קרקע נגד האוכלוסיה שבעורף. בצדק גם הזהירו שר-הבטחון יצחק רבין ואחרים כי המהלך הבא עלול להיות שילוב של הטילים והנשק הכימי. אלא שזו התייחסות צבאית, מבצעית, ואילו מלחמת עיראק בכורדים שייכת לתחום אחר, שמאפייניו גזעניים.

מלחמת איראן-עיראק, כמו גרמניה נגד צרפת ובריטניה במלחמת העולם הראשונה, היתה מלחמה טוטאליות, כשייאוש ההשתרכות וההיתקעות בחפירות גרם גם לשליפת הנשק הכימי מנרנו. מלחמת עיראק נגד הכורדים, שהם מיגזר לאומי שונה אך לא נפרד ומיעוט באוכלוסיה המקומית, היא מלחמה הדומה יותר לזו שניהלה גרמניה במלחמת העולם השניה נגד היהודים (והצוענים). המטרה כאן היא מלחמת-חרמה ואף השמדת-עם.

המגבלות שקיבלו על עצמם מימשלים וצבאות לאחר מלחמת העולם הראשונה ומוראותיה אכן נשמרו בקפדנות בחזית, אבל הנאצים הפעילו את נשק הגז נגד מליוני אזרחים חפים, זקנים וטף, נשים וגברים. בעיני סדאם חוסיין אין כנראה הכורדים בני-אדם, שלא לדבר על אזרחים שווי זכויות במדינתו. הוא הורג בהם בלי להבחין בין המורדים (המבקשים להתבדל ואשר סייעו לאיראן הן בימי השאה, שלבסוף בגד בהם, והן במלחמת המפרץ) לבין זולתם, שחטאם היחיד הוא שיוכם האתני.

ישראל, מדינת ניצולי הגזענות הנאצית, צריכה להתייצב בראש המאבק להוקעת גזענותו של המשטר הנוכחי בבגדאד. סוגיה זו חשובה יותר מההתחבטות האסטרטגית שבין התקווה כי איראן תשוב לידידותה הקודמת עם ישראל לבין מגמת הצטרפותה של עיראק לציר הירדני-מצרי-סעודי המתון. אסור להניח לעולם להשלים עם קנה-מידה גזעני ולהתפרקות מכל טאבו ששמה לעצמה התרבות האנושית. מי שנצרב בכווייתה הנוראה של הגזענות האירופית אינו יכול להתייחס בסלחנות לגזענות אחרת, במקרה זה ערבית, פן יפתח את הגזענים לייעד את הגז גם לו.

משפט עממי תושבי העיר צידון מתבוננים בגופותיהם נקובות הכדורים של שני אנשים שהוצאו להורג בידי אנשי הארגון הפרו-נאצריסטי הפועל בעיר. השניים נאשמו ברצח נהג מונית ובגניבת מכוניתו. תצלום אי-פי.

רצח ברנאדוט / טדי פרויס

40 שנות התנצלות

לשכת רה"מ הודיעה שאין טעם לחטט במה שאירע לפני 40 שנה. הודעה מוזרה אחרי שקודמו של שמיר מינה ועדה שתחקור רצח שבוצע לפני 50 שנה

קטעה מקאברי. בשעה שראש הממשלה הניח זר פרחים לרגלי האנדרטה לשודדי ראול ואלנברג, בבודאפשט, התפארו כמה מפקודיו לשעבר, כי בעצה אחת עם יצחק שמיר חיסלו בירית את השודדי פולקה ברנאדוט בירושלים. עד בה שיחקו בישראל ב"לא יודעים" בכל הנוגע לזהותם של רוצחי ברנאדוט. עתה באו המבצעים והכריזו "אנחנו", בתוספת הסברים והתפארויות כיצד סילקו מהדרך את המתווך השוודי. אחד מהם אמר, שהחליט לחשוף את הסוד הגלוי דווקא עתה, משום שמתהווה כאן סיטואציה המזכירה את ימי תכנית-ברנאדוט, שחובה קדושה היתה לסכלה. האם התכוון לומר שיהיה צורך לחסל עוד מישהו בזמן הזה?

מלשכת ראש הממשלה הגיבו, כי אין טעם לחזור לאחור ולחטט במה שאירע לפני 40 שנה. על התגובה נוספה עצה ידידותית לשוודים – שיתעסקו יותר בהווה ויניחו לעבר. הודעה קצת מוזרה, אחרי שקודמו של ראש הממשלה יצחק שמיר מינה ועדה משפטית כדי שתחקור רצח שבוצע לפני 50 שנה. ואשר לעצה לשוודים: אם להניח לעבר, האם עליהם גם לחדול מלנבור בגורלו העלום של ראול ואלנברג? בהחלט מתיישב עם המסורת של עם הגא בזכרונו ההיסטורי – זכרון שמגיע עד לימי בראשית – והנוהג לצום עד היום בג' תשרי, שהוא במקרה גם יום שנה להנחת הזר בידי יצחק שמיר על מצבתו של ואלנברג, לזכר גדליה בן אחיקם, שנרצח לפני כ-2500 שנה.

אי-אפשר שלא להתפעל מתשובתו המוחצת של השגריר בשטוקהולם, משה אראל, לראש האגף המדיני במשרד החוץ השוודי: התנצלנו רשמית כבר לפני 40 שנה ולכן אין טעם לשוב ולהתנצל. כמו האורח שנתבקש על-ידי מארחו להתרחץ לפני שיישב לשולחן ודחה את ההצעה, משום שכבר התרחץ שלושה שבועות קודם לכן, ולכן אין טעם לשוב ולהתרחץ. פעם סליחה תמיד סליחה.

פגישת נתן-ערפאת / טובה צימוקי

תיקון מטופש

לשלטונות יש די אמצעים להתמודד עם מי שמעוניין לסייע לארגונים עוינים. התיקון לפקודה למניעת טרור נועד למטרה אחת – למנוע דיאלוג עם אויבים

אותם חוגים ימניים המביטים על העולם בשחור לבן, מתקשים מאוד לעכל את פגישתו של אייבי נתן עם יאסר ערפאת, שכן קשה לכנות את "ספן השלום" – איש המקדיש את כוחו ואת מרצו להשטת עזרה לאוכלוסיית המצוקה – "בוגד" או "אשפיסט". עובדה היא שהקולות במחנה הליכוד היו קולות מחאה חלושים ומגומגמים ונבוכים, ואילו מחאת לשכת שמיר היתה היסטרית.

היותה זו רק שאלה של זמן עד שהכל יראו כמה התיקון לפקודה למניעת טרור, המונע מפגשים עם נציגי אש"ף, הוא תיקון מטופש, דמגוגי ודראקוני. אפילו השופט שהרשיע את שלושת אנשי השמאל, שנפגשו בבוקרשט עם אנשי אש"ף, קיבל את גרסתם שנתמכה על-ידי עדות איש שב"כ, שלא היתה סכנה בטחונית בעצם קיום המפגש.

לחוק ולשלטונות יש מספיק פתרונות ואמצעים כדי להתמודד עם מי שמעוניינים באמת לסייע לארגונים עוינים ולחתור תחת המדינה. הטיפול באנשי "דרך הניצוץ", המואשמים לכאורה בכך, הוא דוגמא לכך, ואילו התיקון לפקודה למניעת טרור, שנתקבל כתוצאה מעיסקת חבילה שכללה את החוק נגד גזענות, נועד אך ורק למטרה אחת – למנוע קיום דיאלוג עם אויבים ועם מי שרוצים להפסיק את מעגל האיבה.

אייבי נתן ולפניו משה עמירב פרצו את הסכר והפקיעו את המפגש עם אש"ף מתחום השמאל. הסכר נפרץ כי יותר ויותר מסתבר שאין ברירה אחרת. כל עוד הכנסת אינה מבטלת או משנה את החוק, ייטיב היועץ המשפטי לממשלה אם יתייחס אליו כאל חוק כנוביץ'.

מי'נראיון / יגאל סלונים

כנס משפטנים

עם עו"ד יגאל סלונים על כינוס בוגרים של המחזור הראשון של הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית, שיתקיים היום בירושלים

– מהי מטרת הפגישה?

"הרעיון העיקרי הוא שאנשים, שלא נפגשו 35 שנה, יפגשו זה את זה. אתה צריך לזכור, שללמוד בירושלים של אותם הימים זה לא כמו היום. זו היתה תקופה מיוחדת במינה. היינו רצים כל היום בין המבנים השונים שבהם שכנו הפקולטות".

– מי למד באותם ימים משפטים?

"זה היה תמהיל אנשי מיוחד במינו. לא היו אלה מסיימי גימנסיה, כמו הסטודנטים כיום. רוב לומדי המשפטים באו מקרב ותיקי מלחמת השחרור. הם היו אנשים מבוגרים יחסית".

– תוכל להשוות בין מניעי לימוד המשפטים באותם ימים לבין המניעים כיום?

"מקצוע המשפטים היה מקצוע מכובד ביותר באותם ימים. כשאמרת שאתה עורך-דין, אנשים התייחסו אליך בכבוד. הרגשת משכמך ומעלה. היום האווירה היא כזו, שכמעט כל עורך-דין הוא בחזקת נוכל או משהו דומה".

– בכל זאת, אילו אנשים באו ללמוד משפטים באותם ימים?

"אנשים מיוחדים במינם. כמו אליהו לנקין, שפיקד על 'אלטלנה'. כמו יוסף חריש, שעבד בשירות המדינה. כמו יעקב שרת, שהיה מנהל מחלקה במשרד החוץ. כל הגישה ללימודים היתה אחרת. נאבקנו כדי ללמוד. גרנו במרתפים וחשנו שאנחנו ממלאים שליחות בשירות המדינה".

– לא היית אומר שהמשפטנים החדשים ממלאים שליחות בשירות ההתעשרות האישית?

"בימינו פנו מסיימי הפקולטה לאקדמיה או לשירות המדינה. היום זה אחרת. הצעירים רוצים להרוויח הרבה כסף. אתה תמצא בוגרים מעטים, ממחזורים חדשים יחסית, שפונים לאקדמיה או לשירות המדינה. באותם ימים לא היה הכסף מרכז הכובד, כפי שהוא היום. המנטאליות היתה שונה לחלוטין".

– אני רואה שאליקים העצני הוא בן מחזור. הוא השתנה לטובה או לרעה?

"הוא נשאר כפי שהיה. כבר אז הוא היה פעיל ב'שורת המתנדבים' ובלילות נסע לישובי הספר ולעיירות העולים. הוא היה מלא מוטיבאציה לעזור. חשבנו באותם ימים על טובת המדינה ורק אחר-כך על טובת המפלגות. היום, לצערי, זה להיפך. המפלגות הן מעל למדינה".

דניאל בן-סימון

פאקיסטן / "אקונומיסט" ל"דבר"

הגורם הצבאי

חוסר הכשרון של הממשלות האזרחיות הוביל לאי-סדר. הצבא, בהחזירו את הסדר על כנו, גילה את שמחת השלטון ואינו רוצה לוותר עליה

האשמה היא, כמובן, של הבריטים. כאשר הם משלו בהודו הבלתי מחולקת, הם היו בררנים מאוד לגבי גיוס חיילים. שניים מן "העמים המלחמתיים" שהיו החביבים עליהם, המוסלמים של פאנג'ב והפאתנים, מהווים את רוב האוכלוסיה של פאקיסטן של היום. פאקיסטן החלה אפוא את חייה כמדינה של חיילים, והמאורעות שבאו אחר כך הגבירו את התכונה הזו.

חוסר הכשרון של הממשלות האזרחיות הוביל שוב ושוב לאי-סדר. הצבא, בהחזירו את הסדר על כנו, גילה את שמחת השלטון. כל תקופה של משטר צבאי הגבירה את אחיזתם של אנשי הצבא בהיבטים רבים של החיים האזרחיים, הטיבה את מצבם, והקטינה את הסיכוי שהם יסתפקו בחיי קסרקטין.

הם מקבלים הטבות נכבדות יותר מכל עובד ממשלה: טיפול רפואי, חינוך לילדיהם, מלגות לימודים מחוץ לארץ, ויקר מכל – חלקות אדמה. לקציני צבא ניתנו אחוזות גדולות לאורך הגבול ההודי. בכל עיר יש שטח של "חברת ההגנה", שם קצינים מקבלים מגרשים במחירים נמוכים. הם מוכרים את אדמתם בעד מחיר גבוה פי עשרה מזה ששילמו, או בונים בית חיים ברמה גבוהה.

במשך שמונה שנות המשטר הצבאי של זיא אול האק, ניהלו הגנראלים מימשל מקביל. מימשל זה היה חזק יותר מן האזרחי, משום שהיו לו רובים ובתי-דין צבאיים אשר לא היה אפשר לערער על פסיקתם. באותו זמן התחילו אנשי הצבא לקבל משרות רבות וטובות יותר בשירות הממשלתי. דבר זה נמשך גם לאחר הסרת המשטר הצבאי ב-1986. זיא העניק 10 אחוז מן המשרות הבכירות בשירות הממשלתי לקצינים פעילים או קצינים שפרשו. היום רוב החברות הציבוריות הגדולות, כגון "קווי התעופה הבין-לאומיים של פאקיסטן" ו"רשות פיתוח המים והחשמל" מנוהלות על-ידי אנשי-צבא לשעבר.

תקציב ההגנה המריא עד כ-60 אחוז מן ההוצאה הממשלתית. פקידים בשירות הממשלתי יודעים כי בתקציב ההגנה אסור להם לגעת. הפרלמנט של זיא התלונן, ללא הועיל, כי אין מספרים לו דבר על דרך הוצאת הכספים.

הכוחות המזויינים עצמם נעשו עסק גדול. ארגון הסעד הצבאי למשפחותיהם של אנשי-צבא שפרשו, "קרן פאוג'י", אשר מפעליו משתרעים מעיבוד-תירס ועד נפט, הכפיל את נכסיו פי ארבעה בין 1979 ל-1986. כיום ארגון הסעד הוא הקבוצה התעשייתית הגדולה ביותר בפאקיסטן. אגף התחבורה של הצבא, "התא הלוגיסטי הלאומי", שהיה מופקד על הובלת נשק וסיוע ללוחמי הגרילה האפגניים, נעשה המוביל הגדול ביותר במדינה.

המדיניות הנוגעת לאפגניסטן הושארה כולה לצבא. היא נוהלה בידי גנראל זיא ולויטננט-גנראל אחטאר אבדור ריחמאן, עמיתו הקרוב ביותר והמפקד לשעבר של סוכנות הביון של הכוחות המזויינים, "שירותי הביון הבין-זרועיים" (איי.אס.איי). אחטאר נהרג בתאונה האווירית שבה נספה זיא, אבל יורשו, מייג'ור-גנראל האמיד גול, חזק באותה מידה. האיי.אס.איי אמור להגן על הכוחות המזויינים מרגלים ומצרות אחרות, אבל זיא השתמש בו גם לריגול אחרי פוליטיקאים פאקיסטנים.

פרט להגברת כוחו הכלכלי והאדמיניסטרטיבי של הצבא, ביקש זיא להשפיע על ההשקפות הפוליטיות של סגל הקצינים. אימון הקצינים היום מעודד את הרעיון שהצבא מגן לא רק על הגבולות הפיסיים של המדינה, אלא גם על "גבולותיה האידיאולוגיים" – רעיון המושך בהכרח את הצבא אל הפוליטיקה.

הבעיה כאן היא שאפילו קצינים ממושמעים ביותר חלוקים זה על זה. חלקם של פאקיסטן ידועים בצייתנותם, אבל נראה שבכל זאת ישנם חילוקי דעות אידיאולוגיים, ואלה הודיעו כאשר פיזר זיא את הפרלמנט במאי. זיא נפטר מן הפרלמנטארים בעיקר משום שחשש מהפיכה צבאית של הגנראלים, שזעמו על ההתערבות האזרחית בזכויות הצבא – בעיקר העלאות בדרגה ומינויים למשרות של שגרירים.

העניין הגיע עד משבר באפריל, כאשר מצבור של נשק שנועד לאפגניסטן התפוצץ, ונהרגו כמה מאות בני-אדם. צוות אמריקאי עמד להגיע כדי לבדוק את המאגרים שהוקמו ליד ראוואלפינדי, והשמועה אומרת שהחיילים גרמו להתפוצצות כדי למנוע מן הצוות לגלות כמה נשק נגנב. ראש הממשלה רצה להגיע לחקר האמת. הגנראלים חשבו שאין זה עניינו, והם ניצחו.

אבל יש קצינים המחזיקים בדעה מנוגדת. במשך ארבע השנים האחרונות גבר קולם של קצינים זוטרים שלא הסכימו עם התפקיד שממלא הצבא במימשל. ב-1985 הועמדו לדין שבעה קצינים שחלקו על המשטר הצבאי והואשמו בתכנון הפיכה. השנה, לאחר שהפרלמנט פוזר, סייר סגן הרמטכ"ל ביחידות ברחבי המדינה כדי להרגיע קולונלים ובריגדירים זועמים. יש המשערים אפילו כי יתכן שקצינים כאלה היו אחראים למותו של זיא בחודש שעבר.

ברגע זה, מכל מקום, הפיכה מוצלחת של קצינים זוטרים לא נראית סבירה. החשש אפוא הוא מן הגנראלים. תהיה אשר תהיה מדיניותה של כל ממשלה אזרחית בעתיד, אין זה סביר שהגנראלים ישלימו עם כזו שתאיים על זכויותיהם.

כלכלה / אמנון אטד

מעשירים את העשירים

להיטותו של שר האוצר להיפטר מחברות ממשלתיות כבר העשירה איל-ממון אחד. עכשיו מתכוון נסים להגדיל את נכסיו של מיליונר נוסף

ערב הבחירות נאלץ הציבור לסבול הכל, אפילו את המניפסט המעין פוטוריסטי שטרח שר האוצר לפרסם בשבוע שעבר. כמעט 80 שנה לאחר המניפסט של פיליפו תומזו מרינטי, מבשר נסים במנשרו את שצפוי לנו לאחר הבחירות – אינפלציה חד-ספרתית; משק צומח ונטול ביורוקרטיה; מיסים נמוכים ופחות חברות ממשלתיות. וכאילו כדי לחזק את דבריו, החליטה ועדת השרים שבראשותו, יומיים לפני פרסום המנשר, למכור את חלקה של הממשלה בבתי הזיקוק.

על להיטותו של נסים להצביע על הישגים מהירים בתחום העברת נכסי המדינה לידיים פרטיות כבר נכתב יותר מפעם אחת. תזכורת קצרה: בחיפזון שבו נעשתה העיסקה למכירת "פז" שכחו אנשי האוצר להיוועץ במומחי משרד האנרגיה, הממונים על משק הדלק. כתוצאה מכך נתקעה העיסקה במשך מספר חודשים ובסופו של דבר נאלץ האוצר לבטל את הקפאת מירווחי השיווק של חברות הדלק.

סיפור עיסקת "פז" עומד לחזור על עצמו, ובגדול, גם בנסיון החדש למכור את בתי הזיקוק. סעיף שלא כולם נתנו עליו את הדעת בהחלטת ועדת השרים קובע כי המכירה כפופה לזכות הסירוב הראשונה של "החברה לישראל בע"מ".

"החברה לישראל" מחזיקה כ-26 אחוז ממניות בתי הזיקוק וזכות הסירוב הראשונה מעוגנת בתקנותיה עוד מתקופת פנחס ספיר, בראשית שנות ה-70. משמעות זכות הסירוב היא זו: יסרהו אנשי האוצר ויחפשו רוכש לבתי הזיקוק בכל רחבי העולם. כשיימצא הרוכש וייקבע המחיר, תינתן ל"חברה לישראל" הזכות להחליט בתוך חודשיים אם ברצונה לרכוש את החברה בתנאים שנקבעו. באופן תיאורטי תוכל "החברה לישראל" להוסיף דולר אחד על המחיר שהוסכם ולרכוש את 74 האחוזים מהמניות שבידי הממשלה.

השתלטות "החברה לישראל" על בתי הזיקוק תקנה לחברה שליטה במכשיר אדיר. בתי הזיקוק שותפים במחצית מתשלובת הפטרוכימיה "כרמל-אוליפינים" הנמצאת בתהליך הקמה. בנוסף לכך מחזיקה החברה בשמינית ממניות

(המשך בעמוד 8)

מצפה-רמון / אמיר רוזנבליט

מהפך מקומי

שמואל כהן ירוץ בפברואר עם הליכוד. בליכוד נבחנת האפשרות להציגו בתשדירי הבחירות כדוגמה לראש ישוב שראשי העבודה "הוליכו אותו שולל בהבטחות שווא"

"הפיכת החצר" שהתחוללה בשבוע שעבר במועצה המקומית מצפה-רמון לא הפתיעה את מי שעוקב אחרי המתרחש בחודשים האחרונים בסניף מפלגת העבודה במקום.

שמואל כהן

החלטתם של שמואל כהן, ראש המועצה ואיש מפלגת העבודה, ושל סגנו שמעון בר-דוד, איש "יחד", לערוק ממפלגתם ולרוץ בבחירות לרשויות המקומיות בראש רשימת הליכוד בישוב, נפלה לאחר שסניף העבודה במצפה-רמון העדיף להעמיד בראש הרשימה את מזכיר מועצת פועלי מצפה-רמון, סמי שושן. זו היתה המהלומה השניה שספג כהן מידי מפלגתו. את המהלומה הראשונה ספג כאשר התברר לו, כי אין לו סיכוי ריאלי להיכלל ברשימת מועמדי המפלגה לכנסת כנציג עיירות הפיתוח והנגב. אפילו שכירת שירותיו של יחצ"ן ממרכז הארץ (גרעין ופניק), שהחל לשטוף את אמצעי התקשורת בהודעות לעיתונות על פעלו של כהן בישוב, לא סייעה בידו רבות.

על רקע מצב עניינים זה, היה מנוי וגמור עם כהן לפרוש משורות מפלגת העבודה ולעמוד בראש רשימת הליכוד בישוב. בשיחה שניהלתי עמו לפני שבועות אחדים הכחיש כהן כי בכוונתו לעזוב את העבודה. "הייתי ונשארתי חבר במפלגה. בסך הכל אני מתכוון לרוץ בראש רשימה עצמאית, תוך כוונה לצרף אליה את אנשי הליכוד בישוב", אמר לי אז. ואולם אירועי השבוע החולף מעידים כי כהן התכוון כבר אז לערוק ממפלגת האם שלו.

שמואל כהן, בן 46, נשוי ואב לשלושה ילדים, ניהל עד לפני תשע שנים את סניף בנק הפועלים במצפה-רמון ונקרא על-ידי המפלגה להתמודד על ראשות המועצה כדי לשפר את המצב הירוד בישוב. במשך שתי הקדנציות שלו בראשות המועצה פעל כהן ללא ליאות לפיתוח הישוב, ודומה כי רק באחרונה החל לראות ברכה בעמלו, כאשר ההחלטה להעניק מעמד ממסים למצפה-רמון הביאה למקום משקיעים ופרוייקטים חדשים, ואפילו שיפרה את מאזן ההגירה במקום. אין פלא אפוא שכהן אינו מוכן להותיר למישהו אחר לקטוף את פירות עמלו.

בשנים האחרונות סבל כהן מיריבות קשה ומריבוי מתנגדים במפלגתו. זאת למרות הצלחתו כראש המועצה ויש אומרים שלא מעט בגלל ההצלחה הזאת. חברי סניף העבודה טוענים כי כהן דואג יותר מדי לפרוייקטים בעלי אופי פרסומי ואינו מתחשב בדעתם של חברי המועצה. כהן דוחה את הטענות הללו. לדבריו, כל מעשיו מכוונים להמשך תנופת הפיתוח שבה מצויה מצפה-רמון. הוא מדגיש שמנסים להכשיל אותו בעיצומה של העשיה והוא מאמין כי הציבור יתן לו להשלים את מה שהחל. לכן, בלי הרבה היסוסים, הוא מחליף סוסים ורץ עם הליכוד. אפילו ביקורו של יו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, במצפה-רמון ונסיונותיו להניא אותו מלעזוב את העבודה, אולי תוך הבטחה לתפקיד בשליחות המפלגה, לא העלו דבר.

נכון לעכשיו, שמואל כהן ירוץ בפברואר עם הליכוד, שבשורותיו כבר נבחנת האפשרות לשתפו בתשדירי הבחירות ולהציגו כדוגמה לראש ישוב שראשי מפלגת העבודה "הוליכו אותו שולל בהבטחות שווא".

שוודיה / שלמה שפיר

בחירות לא גורליות

המפה הפוליטית השוודית השתנתה באחרונה עם התחזקות "הירוקים". על אף הצלחותיהם של הסוציאליסטים בתחום הכלכלי אין נצחונם מובטח

קשה להגדיר את הבחירות הכלליות הנערכות היום בשוודיה, המדינה התעשייתית המפותחת ביותר בצפון אירופה, כבחירות גורליות. בשוודיה הנייטראלית, שלא התנסתה במלחמות מאז תחילת המאה ה-19 ושנחלצה משתי מלחמות עולם, אין כיום בעיות בטחון בוערות פרט לחדירה ספוראדית של צוללות סובייטיות למימיה. תושביה, המונים יותר משמונה מיליון נפשות, נהנים מאחת מרמות החיים הגבוהות ביותר באירופה – האבטלה היא מתחת ל-2 אחוזים, האינפלציה ירדה ל-6 אחוזים, הגרעון התקציבי פחת במידה ניכרת ובעקבות זה גם שיעורי הריבית המשולמים על החוב. מאז חזרו הסוציאל-דמוקראטים לשלטון ב-1982, גדל התל"ג ב-13 אחוז, הייצור התעשייתי ב-20 אחוז והשקעות ההון ב-60 אחוז.

יותר על כן: המרחק בין המפלגה הסוציאל-דמוקראטית שהחזיקה בשלטון, לבדה או בראש קואליציה, במשך 50 מתוך 56 השנים שחלפו מאז 1932 לבין המפלגות הלא-סוציאליסטיות, שהחליפו אותה בשתי תקופות כהונה מ-1976 עד 1982, איננו גדול כמו המרחק המפריד בין המפלגות הסוציאליסטיות והלא-סוציאליסטיות במדינות האירופיות האחרות. הליברלים והמרכז אינן מפלגות ימין אלא מרכז, והשמרנים השוודים מתונים למדי ושונים מאוד מהשמרנים הבריטים שבראשותה של מרגרט תאצ'ר.

נוכח הצלחתם המרשימה של הסוציאל-דמוקראטים בתחום שיפור מצבה הכלכלי של שוודיה – הצלחה שנסתייעה גם בירידת מחירי הנפט, ובשנים האחרונות בירידת שער הדולר שהגדילה את כושר התחרות של מוצרי התעשיה השוודית – לא צריך היה לכאורה לפקפק בסיכוייהם לנצח בבחירות הנערכות היום. ואולם המפה הפוליטית השוודית, שהצטיינה בדרך כלל ביציבות רבה, השתנתה באחרונה עם התחזקות מפלגת הירוקים, שעד כה לא הצליחה לעבור את אחוז החסימה (4 אחוזים) הקיים במדינה זו.

בשוודיה, שבה התחוללה המהפכה התעשייתית במועד מאוחר יחסית ושרבים מתושביה מוסיפים לבלות חלק ניכר מזמנם בחיק הטבע, קיימת מודעות אקולוגית גבוהה. שוודים רבים מתנגדים לכל פגיעה באיכות הסביבה, לזיהום הנהרות ובעיקר להקמת כורים גרעיניים. התחזקות "הירוקים" עלולה להחליש את המפלגה האירו-קומוניסטית, אשר תמכה בסוציאל-דמוקראטים על אף חילוקי הדעות שהיו בין שתי המפלגות בשורה של נושאי חוץ ופנים. שלא כמו הקומוניסטים, שתמכו בסוציאל-דמוקראטים, סירבו "הירוקים" להתחייב מראש לתמוך באורח קבוע באחד הגושים. אם לא יעברו הקומוניסטים את אחוז החסימה, עלולה אפוא ממשלת-מיעוט סוציאל-דמוקראטית להיות תלויה על בלימה. שלוש המפלגות "האזרחיות" כבר הודיעו מראש, שלא יטלו לידן את השלטון ללא רוב פרלמנטרי.

אינגוואר קארלסון

בשביל הסוציאל-דמוקראטים אלה הן הבחירות הראשונות בלי אולוף פאלמה, מנהיגם מאז סוף שנות ה-60. למרות ההבדל הניכר באישיות ובסגנון המנהיגות הצליח יורשו אינגוואר קארלסון לבסס את מעמדו בתנועה ואף לזכות בפופולאריות ניכרת – זאת חרף קוצר ידה של ממשלתו לחשוף את נסיבות רצח פאלמה בפברואר 1986. באיזו מידה תזיק למפלגה פרשת החקירה "הפרטית" שהתנהלה בהשראתה ותוך עימות עם שירותי הבטחון הממלכתיים יתברר רק בקלפיות. מכל מקום, המחלוקת העיקרית בין הממשלה הסוציאל-דמוקראטית לאופוזיציה הלא-סוציאליסטית במלחמת הבחירות נסבה על שאלות המדיניות הסוציאלית וביחוד בתחום הדאגה לילדי הגיל הרך. בניגוד לסוציאל-דמוקראטים, הדבקים בהרחבת רשת הפעוטונים והמעונות המוניציפליים, ממליצים אנשי המרכז והימין וגם "הירוקים" על גיוון רב יותר בסיוע למשפחות כדי שיוכלו לטפל בפעוטים גם באורח אינדיווידואלי.

נושאי חוץ אינם תופסים בדרך כלל מקום חשוב במערכות הבחירות בשוודיה. השמרנים, שבשנות מלחמת העולם השניה היו פרו-גרמנים, הם כיום המפלגה הפרו-מערבית בה"א הידיעה ומדגישים יותר מהמפלגות האחרות את הצורך להתקרב לקהיליה האירופית. נושא זה העסיק גם את ראש הממשלה, המודע לצורך בהידוק הקשרים נוכח האחדה הכלכלית של ארצות הקהיליה ב-1992. הידוק הקשרים עם אירופה חיוני להמשך שגשוגה של הכלכלה השוודית, אבל רוב המפלגות השוודיות חוששות מפני ההשלכה הפוליטית שתהיה להצטרפותה של שוודיה לקהיליה ויימנעו גם בעתיד מצעד כזה.

פרט להשערות על מעורבותו של ארגון כורדי פרו-איראני ברצח פאלמה, שהיה מעורב בשעתו במאמצים להביא לסיום מלחמת איראן-עיראק, אין המזרח-התיכון מרבה להעסיק את הבוחרים השוודים. הסוציאל-דמוקראטים השוודים מכירים כבר למעלה מעשור באש"ף ומחייבים את שיתופו במאמצי השלום. הם הרחיקו לכת במתיחת ביקורת על ישראל בעת מלחמת לבנון ומוקיעים את הכיבוש המתמשך של הגולן, הגדה ורצועת עזה ואת מדיניות ישראל כלפי הפלשתינים בשטחים הכבושים. גם האופוזיציה הלא-סוציאליסטית שותפה לביקורת על ישראל, אבל ביקורתה מאופקת יותר והדבר נותן את אותותיו גם בהתבטאויות במישור הפרלמנטרי. אלא שהגילויים הפטפטנים האחרונים בארץ, והווידויים בפרשת רצח הרוזן ברנדוט, עשויים לחזק את הנימה הביקורתית כלפי ישראל גם במחנה זה.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

שמות ר"צים

רשימת ר"צ לכנסת מתברכת בשמות נוצצים, אף שלא במקומות ריאליים. עם אישי המשק, הרוח והאמנויות, שהביעו את נכונותם לצרף את שמותיהם לרשימה: דוד מרשביץ, אפרים ריינר, אורי ברנשטיין, אלוף (מיל) משה גורן, סמי מיכאל, נתן זך, יורם קניוק, דן שבים, פרופ' אבא בשר, פרופ' אריה זקס, פרופ' אריה סימון, יוסי מר-חיים, נסים עזיקרי ואילן דר.

★

שולמית אלוני (בתמונה), יו"ר ר"צ, הוזמנה בסוף השבוע שעבר לעימות בנושא דת ומדינה על במת התנועה הרפורמית. מארגני הערב חיפשו לה יריב ולמרבה ההפתעה לא נמצא אחד שהיה מוכן להתעמת איתה בנושא המוגדר. הרב יהודה עמיטל ממימ"ד לא מצא בכך עניין, וכמוהו שר הדתות זבולון המר, מהמפד"ל. יובל נאמן מ"התחיה" נימק את התחמקותו בחוסר כישרון לעימות פומבי, ועמיתתו המפלגתית, גאולה כהן, טענה שהנושא אינו "הנושא" שלה. עובדיה עלי ודן מרידור מהליכוד אף הם לא הביעו נכונות לעימות, ואפילו הרב מנחם הכהן מהמערך התחמק. הבמה היתה כולה של שולמית אלוני, ואת תפקיד ה"מתעמת" מילא מי שנועד להנחות את הדו-קרב המילולי, העתונאי גד ליאור.

עליזה ולך

בין בגין לסלאח

היום מתחיל ראש הממשלה, יצחק שמיר את מסע הבחירות האישי שלו באזור עקיבא. עד סוף החודש עוד יהיו לו כמה ערבים פנויים, אך בחודש אוקטובר מגויסים כל הערבים להפגנות. "אני חייל של המטה", הגדיר שמיר את תפקידו במערכת הבחירות. קודם שהוא יוצא ל"קרב" בילה שמיר את ליל אמש בהצגת "סלאח שבתי". ביום ו' ביקר ראש הממשלה את ראש הממשלה לשעבר, מנחם בגין. הביקור לא נועד להיות ביקור נימוסין בלבד – כדי לברכו לקראת השנה החדשה ולרגל מלאת עשר שנים לחתימה על הסכמי קמפ דייוויד – אלא גם ביקור של תוכן: שמיר דיווח לבגין על שיחותיו ופגישותיו בהונגריה. בגין התעניין במצבה של הקהילה היהודית בהונגריה וחיזק את שמיר באמונתו שהסכמי קמפ דייוויד ריאליים גם היום.

עליזה ולך

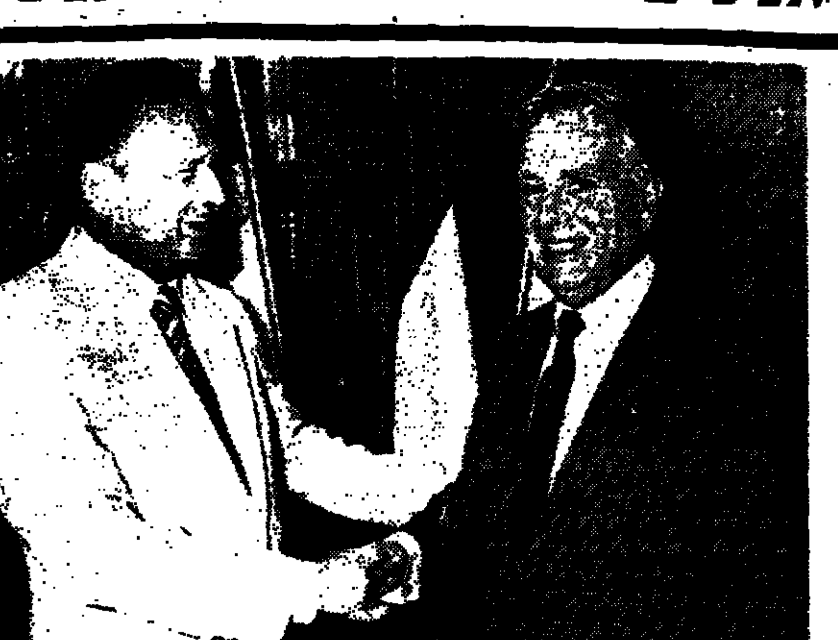

בקשה מיוחדת היתה לשר המשפטים ההולנדי ולאנשי פמלייתו עם הגיעם ארצה בסוף השבוע שעבר – להפגש עם הורות לפיד, משקם האסירים של התנועה הקיבוצית. הפגישה נערכה בבית ההארחה של אילת השחר ומשקם האסירים המהופלם סיפר על הפרוייקט שלו ועל הצלחותיו. השר ההולנדי הביע צער על כך שאין בהולנד קבוצים בהם הפשיעה נמוכה ואין יודעים מהי תחנת משטרה ובית משפט. אנשי הפמלייה ההולנדית לא הסתירו את אכזבתם מאי יכולתם לאמץ את הפרוייקט של לפיד. בתמונה: שר המשפטים ההולנדי (מימין) עם הישראלי בשיחת עבודה שלשום בירושלים. שמעון וייס, צילום: יצחק הררי

גורם צף

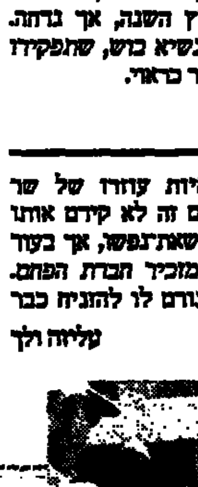

המועמד הרפובליקאי לנשיאות, ג'ורג' בוש, הביע אמש את התקווה כי אוליבר נורת (בתמונה), הדמות המרכזית בשערוריית איראנגייט, יזוכה, ולא הוציא מכלל אפשרות כי יעניק לו חנינה, אם ייבחר לנשיאות. הקולונל לשעבר של חיל הנחתים צפוי לעונש של מספר שנות מאסר על תפקידו בהעברת כספים למורדי ניקאראגואה, מתוך הרווחים של מכירות נשק אמריקאי לאיראן. משפטו אמור היה להתקיים בקיץ השנה, אך נדחה. דחייה זו הועילה לסגן הנשיא בוש, שתפקידו בפרשה זו מעולם לא הובהר כראוי.

שחל המיטיב

השתלם לירדן דין להיות עוזרו של שר האנרגיה משה שחל. אמנם זה לא קידם אותו לכנסת, אף שהיתה זאת משאת-נפשו, אך בעוד כמה ימים הוא יתמנה למנכ"ל חברת הפחם. התפקיד החדש שבאופק גורם לו להזניח כבר עכשיו את תפקידו כדובר.

עליזה ולך

מ"מ

יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, השופט גולדברג, אסר על שדר הרדיו שלום קיטל להנחות את הרב-שיח בין ח"כ יוסי ביילין לבנימין נתניהו, שיתקיים הערב מטעם ארגון מסיימי האוניברסיטה העברית. קיטל קיבל את הסכמת רשות השידור אולם לאחר בירור נוסף התערב יו"ר ועדת הבחירות ואסר השתתפותם של כל עובדי רשות השידור בהנחיית עימותים ומפגשים פוליטיים. את מקומו של קיטל ימלא הערב העתונאי אריה אבנרי.

בגינת דוד

ראש ממשלת יוון, אנדריאס פאפאנדריאו, עומד להתגרש מאשתו האמריקאית, לה הוא נשוי 37 שנים, כאשר ישוב מניתוח לב בבריטניה. חיי האהבה של פאפאנדריאו תפסו מראשית השבוע שעבר מקום מרכזי בזירה

הפוליטית היוונית, כאשר צולם כשהוא מחזיק בידיה של דימיטרה ליאני (מימין) דיילת לשעבר בחברת התעופה "אולימפיק" בגינת בית החולים. ראש הממשלה בן ה-69 הוחש בסוף אוגוסט לבית החולים הירפילד ליד לונדון. האומה היוונית ציפתה בהתרגשות לראות מי משתי הנשים תבקר את ראש הממשלה. היתה זו ליאני שטסה ללונדון.

באקדמיה לאמנות ולעיצוב "בצלאל" סבורים שאגודת ידידים קיימת לא רק כדי לפנות אליה בבקשות ומשאלות, אלא גם כדי לעשות דברים יפים בצוותא. כדי לגבש את "רוח היחידה" של אגודת הידידים ארגנה האקדמיה סיור לגן האמנות שבאיזור תפן, ולאתרים בעלי עניין ארכיאולוגי או ארכיטקטוני בדרך. בתמונה פגש את ידידי "בצלאל" האוצר עמוס קינן, שהדריך אותם בסיור במוזיאון ובגן הפסלים.

מכתבים • מכתבים • מכתבים • מכתבים

יוזמת רייגן – סיכוי לתזוזה

תהיה זאת איוולת וחוסר אחריות מצידנו אם נזלזל ביוזמתו האחרונה של הנשיא רייגן ולא נעשה הכל כדי לנצלה לקידום תהליך השלום. יש להפסיק מיד כל התנצחות מפלגתית סביב הנושא ולגבש בקבינט תוכנית קונסטרוקטיבית הולמת, מוסכמת על הליכוד ועל המערך, שתוצג על-ידי פרס בוואשינגטון כהצעה לפעולה של ממשלת ישראל.

יש מקום להציע:

א. זימון ועידת פיסגה חגיגית לציון מלאת עשר שנים להסכם קמפ-דייוויד בהשתתפות רייגן, מובארק ושמיר.

ב. הכנסת שינויים בהסכם המסגרת (הדן באוטונומיה) כדי להתאימו לכינון אוטונומיה בעזה תחילה.

ג. הזמנתם לפיסגה של מנהיגי רצועת-עזה ופתיחת מו"מ על כינון אוטונומיה בעזה תחילה.

ד. ייסוד קרן ומינהלת לשיקום פליטי רצועת-עזה ותמיכה לארה"ב שתישא בעיקר הנטל הכספי של שיקום פליטי הרצועה.

ה. הזמנתו לפיסגה של המלך חוסיין ופתיחת מו"מ על שלום בין ישראל לבין ירדן (שממזרח לנהר).

ו. הזמנת ירדן למלא תפקיד של "משקיף" במו"מ על כינון אוטונומיה בעזה.

במקביל, יש מקום, שממשלת ישראל תצא בקריאה לברה"מ וסוריה לקיים פיסגה בחסות סובייטית בה ייפתח מו"מ על שלום בין ישראל לבין סוריה.

אביגדור ברנוביץ
ירושלים

מיסי ההסתדרות והגימלאים

אנו זוג גימלאים עצמאיים שאינם מקבלים פנסיה מכל מקום עבודה שהוא. אנו חיים מחסכונותינו בלבד. והנה בשעת שחיקת השכר ומיתון במשק מאלצת ההסתדרות את הגימלאים לשלם מס אחיד בשיעורים אגרתיים ממש לעומת הרמה שהיתה מקובלת לפני חודשים מועטים בלבד.

העלאות תדירות וגבוהות אלה אינן עולות בשום אופן עם העליה המתונה של המדד או כל קנה-מידה אחר.

עבור דצמבר 1987 שילמנו מס אחיד (רעייתי ואני) סך 34.60 ש"ח (5.70 + 28.90).

עבור ינואר 1988 דרשו מאיתנו סך 42.60 ש"ח (היינו תוספת של 25%).

באפריל קפץ הסכום לסך 48.50 ש"ח, שוב עליה של 15%.

עבור יולי כבר עלה הסכום שוב והפעם לסך 55.40 ש"ח (שוב עליה של 15%).

סך העליה בין ינואר – ליולי 1988 הסתכם ב-20.80 ש"ח – או עליה של למעלה מ-70%.

בלשכת המס השיבו לשאלותינו בנוסח "כך החליטה ההסתדרות. תפנה להועד הפועל אשר מאשר עליות אלה". היתכן היפלא שרבים מחברי ההסתדרות מצפים להפעלת חוק ביטוח בריאות ממלכתי?

מול הגרעון ויגרט
ירושלים

דיכוי עיתונאים בשטחים

כעיתונאי וכבן לעם הפלשתינאי ואזרח במדינת ישראל, אני פונה בקריאה להתערב למען העיתונאים הפלשתינאים בשטחים, שסובלים מאמצעי דיכוי שונים ומגוונים לרבות מעצרים, שרירותיים ומינהליים, הפוגעים ביסודות האלמנטריים ביותר של חופש הביטוי הבעת הדעה והעבודה העיתונאית.

רונלד רייגן

מאז תחילת האינתיפאדה נעצרו עשרות עיתונאים. חלק מהם שוחרר ממעצר שנמשך כמה חודשים, האחרים עדיין במעצרים באנצר 3 ובבתי-כלא אחרים בשטחים.

מיותר לציין, שהפגיעה בעיתונאים בשטחים הכבושים היא פגיעה ביסודות דמוקרטיים ובחופש העיתונות. והיא מסכנת את העיתונות לא רק בשטחים אלא גם בתוך הקו הירוק.

בתשעת החודשים האחרונים נעצרו 20 עיתונאים, על פי נתונים שלוקטו בשיתוף עם אגודת העיתונאים הפלשתינאים בשטחים. (מהם שוחררו בינתיים שלושה).

9 עיתונאים שוחררו ממעצר מינהלי לשישה חודשים באנצר 3.

8 עיתונאים נעצרו לתקופות קצרות ושוחררו.

4 עיתונאים גורשו.

כל זה קרה בתשעת החודשים האחרונים. לא דובר כאן על מה שקרה לפני, ולא על ההגבלות השלטונות לעיתונים, סגירה, צנזורה ואיסור הפצה.

המידע מופנה אל כל אלה שלא יוכלו לטעון בעתיד: לא ידענו!

סלמאן נאטור
דלית על כרמל

הגימלאים אינם ב"כיס"

בהתייחס למכתבו של נפתלי וליגנר "הזקנים והבחירות" ("דבר" 8.9.88) אני מסכים בצער רב לכל מלה במכתבו הנ"ל.

כפעיל בבחירות מטעם ותיקי התנועה למען מפלגת העבודה אני קובע, כי כל המסות למיניהם ברח' הירקון 110 אינם קוראים נכון את המפה של הבחירות. יש הרגשה שראשי מפלגת העבודה מתביישים או מזלזלים בגימלאים. יש כמה דוגמאות לכך: בירושלים, בכנס הגדול למען ההיערכות לבחירות, ישבו בנשיאות כל המיגזרים מחוץ לוותיקי התנועה. שאלנו למה מתעלמים מאיתנו ענו בהתחכמות: הרי טדי קולק ישב שם. עם כל הכבוד הוא אינו מייצג אותנו. אולי מבחינת הגיל. את זה צריך לשאול את טדי אם ישב בנשיאות כנציג הגימלאים. חשבתי שירושלים זה מקרה בלבד, אך מתברר, שזו שיטה. בחיפה התקיים כנס גדול למען הבחירות בהשתתפותו של שמעון פרס. הקהל היה 80% גימלאים. בנשיאות ישבו נציגי הצעירים, נציגת החברות, דור ההמשך. הגימלאים – יוק.

הגימלאים שואלים אותנו, את הפעילים: מה מקומנו במפלגת העבודה? האם הכושי עשה את שלו הקול שלנו בקלפי שוה לא פחות מיתר הסקטורים במפלגת העבודה. אנו רבים מאוד במפלגת העבודה. אנו פונים לראשי מפלגת העבודה, אנא עשו רגע חושבים ואל תאחרו את המועד. הגימלאים עדיין הכי פעילים במפלגת העבודה למען הניצחון ב-1 בנובמבר. אבל יש בקעים בגלל המחדל של ראשי המפלגה הרואים אותנו כקולות בטוחים המונחים ב"כיס". זאת אשליה.

מרדכי וילברשטיין
קרית חיים

ניקמת הפחדן

להיות פחדן זו לא בושה (אם כי גם לא כבוד כל כך גדול), אבל כשהפחדן הופך את הפחדנות ל"אידיאולוגיה", כשהוא נעשה "נביא" לכל סרבני השירות, ובעיקר כשהוא הודס ומנתץ במשך עשרות שנים סמל של גבורה ואומץ-לב של עם שלם – אז קשה לשתוק. כוונתי למלחמת החורמה שמנהל העיתונאי יונתן גפן נגד דמות המופת של יוסף טרומפלדור ז"ל. אני שייך לדור מלחמת השיחרור שהתחנך על דמותו של טרומפלדור, ואני יכול לקבוע במסקנות, שבלי הדמות הזאת לא היתה קמה מדינת ישראל... יונתן גפן התפאר שהוא היה החייל הכי פחדן בצה"ל והוא יודע למה...

כל פסיכולוג מתחיל יאמר לכם שזאת היא הסיבה העיקרית לשינאתו החולנית של יונתן גפן ליוסף טרומפלדור – האיש שלא הכיר את המושג "פחד".

גם לסטירה יש גבולות.

[illegible]

ראש עיריית ר"ג השתתף

לצערי, נשמט מהפרסום על כנס ההתעוררות ("דבר" 7.9.88) שקיימה המחלקה הדתית בהסתדרות בכפר המכביה ברמת-גן, שמו של ראש עיריית רמת-גן אורי עמית.

יצויין, שראש העיר רמת-גן תרם רבות לקיום הכנס הנ"ל, הוא השתתף בנשיאות וגם נשא דברים חשובים ומעניינים לציבור הגדול שנכח בכנס ובהם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

עם ראש עיריית רמת-גן אורי עמית הסליחה על ההשמטה ובין שאר "החטאים" של דובר ההסתדרות [illegible] הבעלים.

שמואל [illegible]
דובר ההסתדרות

לפני 60 שנה

"דבר"

פינוי חבל הריין

גרמניה, בלגיה, צרפת, בריטניה, איטליה ויפן הגיעו לידי הסכמה בדבר פינוי חבל הריין.

נקבעו התנאים לפתיחת מו"מ רישמי. לשם סידור מוחלט של שאלת הפיצויים, מונתה ועדה ע"י שש המדינות. להדר קושנרזון, למרות רצונו, שימש קשר בין צרפת וגרמניה.

עשרים פצועים בפרעות. ידיעה מקובצת מוסרת, כי בפרעות בזולקובסקי נפצעו קשה 20 יהודים. הממשלה הליטאית אסרה ארבעה פורעים.

לפני 40 שנה

רצח הרוזן ברנאדוט

הרוזן פולקה ברנאדוט נרצח בירושלים ביום שישי אמש, ע"י ארבעה צעירים משתייכים לארגון מחתרתי חדש הנקרא בשם "חזית המולדת".

הרצח בוצע בכביש המוביל מקטמון לרחביה. יחד עם הרוזן נרצח קולונל [illegible] סרו, שעמד להתמנות כראש המשקיפים בירושלים.

ד"ר באנץ' במקום ברנאדוט

ארקאדי סובולאב, סגן המזכיר הכללי של האו"מ, מילגרף מייד לד"ר ראלף באנץ', עוזרו הראשי של הרוזן ברנאדוט, ונתן לו הוראה לקבל לידיו את מלוא הסמכות, עד להוראה חדשה.

מעשירים את העשירים

במהלך עצום שיעלה את ערך מניות "החברה לישראל" בעשרות אחוזים, מניות החברה רשומות אמנם למסחר בבורסה, אבל השליטה בה נמצאת בידיו של איש העסקים שאול אייזנברג. האייזנברג, סביר להניח, כבר ידע כיצד לנצל את ההזדמנות הפז שנמסרה לו לחזור לידיו, כמעט כבות, שר האוצר משה נסים.

(המשך מעמוד 1)

המפעלים הפטרוכימיים. רכישת בתי הזיקוק תאפשר, למשל, ל"חברה לישראל" להשתלט על כל התעשייה הפטרוכימית בארץ, וזאת בנוסף למונופול שיהיה בידיה על זיקוק הנפט הגולמי.

רכישת בתי הזיקוק עשויה להתגלות אמנם

הודעת הועדה המקומית לתכנון ובנייה, נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאישור בנייה ותוספת לבית קיים/בניית בית בגודים חדש, על חלקה 755 בגוש 8267 רחוב שלמה המלך מס' 30 בנתניה מבוקשת: 40 מ"מ מסך בניין [illegible] 3794.
את התכנית כמ' 224/88 ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש במשך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.
י. אלחאי
יו"ר הועדה המקומית

אַלְמַקְס – יעילה פי 3 – משחת השיניים במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל-אביב
בן יהודה – בן יהודה 142 – 223535
קופ"ח כללית – אבטליון 7 – 232383
ירושלים
ביה"ח שערי צדק – בית וגן – 555502
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח-תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
בני-ברק – רמת-גן
מכבי – ר' עקיבא 130 בני-ברק – בידען 795688
הדמה – כצנלסון 151 רמת-גן – 722271
בת-ים – חולון
גני בתים – הנביאים 3 בת-ים 5515671
אהרון – המייין 52 חולון – 889153
קופ"ח עין יהב – עין יהב 2 חולון – 884854
רחובות
טגל – הרצל 134 רחובות – 451288

אַלְמַקְס

מודעון

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות התתמחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הרפואיים בישראל:
טלפון 03-433500
בימים א' עד ה'
מ-8.00 בבוקר עד 20.00 בערב
ביום ו' ובערבי חג
מ-8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

אזור תל-אביב
רחוב בר כוכבא 49 – טלפון 03-284649
בימים א' עד ה' מ-21.00 עד 23.00
בימים ו' וערבי חג מ-18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ-15.00 עד 21.00

אזור חיפה
רחוב הגפן 26 קומה ג' – 04-523566 כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות וחגים מ-20.00 עד 23.00

אזור ירושלים
בערבי שבת וחג, בשבתות וחגים רופא תורן במוקד טיפול חירום לנפגעי שיניים ברחוב עין כרם בסדר המיון – 02-446220

ער"ן עזרה ראשונה נפשית
בתל-אביב – 03-5461111
קו לילדים ונוער – 03-261115
ירושלים – 02-227171
חיפה – 04-672222
נתניה – 053-335316
כרמיאל (גליל) – 04-988410
כפר-סבא – 052-913999
באר-שבע – 057-418111

קו פתוח – ארגון קשבת לילדים ובני נוער
בתל-אביב 03-221680 (24 שעות)

נפגעות – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה:
בימים א' עד ה' מ-9.00 עד 16.00 – 03-235922

קו פתוח לקשישים 03-690685

האגודה למניעת תאונות בישראל – מרכז התל-אביב – בן יהודה 146 טל: 239207 בימים א' – ה' 9 – 3

מעשרה יוצאים 12

מאת ארנונה שפאן

ברידג'

בדרך כלל אנו רגילים לראות כיצד מתרבה נוצר מעט, כיצד ממיליון נוצר חצי מיליון, כיצד ממגרש של דונם מאשרים רק 750 מטר, כיצד קילו שקנית כאשר השווקים הופך בביתך ל-800 גרם (מקסימום), ועוד תופעות רבות מסוג זה. התפתחות בכיוון ההפוך הינה יוצאת דופן, ולכן כשאנו רואים כרוז שבידו 10 לקיחות בטוחות ופתאום נוצרות מהן 12 לקיחות, אנו נשארים פעורי פה.

צפון: ♠K74 ♥K8632 ♦103 ♣AK6
מערב: ♠3 ♥105 ♦9872 ♣Q107542
מזרח: ♠AQJ109862 ♥QJ7 ♦4 ♣---
דרום: ♠5 ♥A94 ♦AKQJ65 ♣J98

מחלק: צפון
פגיעים: מזרח מערב
ההכרזה:

צפון	מזרח	דרום	מערב
1 הארט	4 ספייד	6 דיאמונד	---
---	---	---	

הכרוז, דרום, בחוזה של 6 דיאמונד ומערב מוביל בשלישית ספייד, מזרח זוכה באסיו וחוזר במלכה ספייד, הכרוז חותך עם האלוף דיאמונד ומערב משליך קלאב. הכרוז סופר את הלקיחות שבידו ולצערו בידו עשר לקיחות בלבד, שתי לקיחות בהארט, שש לקיחות בדיאמונד ושתי לקיחות בקלאב.

השאלה היא כיצד משיגים את שתי הלקיחות החסרות, אפשרות ללקיחה אחת נוספת היא ביצוע עקיפה כפולה בקלאב (שאינה בלתי סבירה לאור ההכרזה, חלוקת הקלפים בספייד), וסיכוי ללקיחה הנוספת החסרה נראה רק על ידי משחק לחץ, לכן בואו ונראה כיצד יצר הכרוז "יש, מאין".

לאחר שחתך את המלכה ספייד, שיחק הכרוז את הנסיך קלאב, מלכה ממערב, הכרוז זכה באלוף, המשיך בעשירית דיאמונד, ושלושה סיבובים נוספים של דיאמונד הגיע למצב הבא:

צפון: ♠K ♥K86 ♦--- ♣K6
מערב: ♠--- ♥105 ♦--- ♣10754
מזרח: ♠A109 ♥QJ6 ♦--- ♣---
דרום: ♠--- ♥A94 ♦6 ♣98

הכרוז שיחק את ה-9 קלאב, קטן ממערב, 6 מהדומם, העקיפה הצליחה (מזרח השליך ספייד), הכרוז שיחק את הדיאמונד האחרון, כשהוא משליך הארט מהדומם, ומזרח משליך ספייד נוסף. עתה המשיך הכרוז בקלאב לעבר המלך בדומם, ומזרח בבעיה, אם ישליך ספייד, יוגבה המלך שבדומם, ואם ישליך הארט, יוגבה ההארט השלישי בידי הכרוז, בכל מקרה החוזה מבוצע, משום "צריך פיס בחיים", כי ללא מזל שום דבר לא עוזר.

בנק ישראל מציג:

חדש!

שגיא גליל

השקעה צמודה נושאת ריבית ניתנת למימוש בכל עת

ביום ראשון, 18 בספטמבר 1988, יוצעו במכרז האגרות הבאות:
(הפדיון הכספי ייעשה רק ב-31.10.88)

אגרות חוב צמודות למדד המחירים לצרכן בולל מדד החודש האחרון (בעיקר 5)

סדרה	סכום מוצע (מליוני שקלים חדשים)	מחיר מינימום	פדיון
"שגיא" 4230 כ"א	25	101.5	בתום 6 שנים
"גליל" 4807 כ"א	25	97	בתום 12 שנים

הסדרות צמודות למדד המחירים לצרכן שיפורסם עבור חודש אוקטובר 1988 ותיפרענה ביום העסקים האחרון של חודש אוקטובר.
אגרות החוב ישאו ריבית 4.75% לשנה.
הריבית תשולם בשיעורים שנתיים ביום העסקים האחרון של חודש אוקטובר בכל שנה, החל מחודש אוקטובר 1989.
למדד הבסיס (בעיקר 5) על הריבית והקרן יצטבר בתנאי הקרן וישולם כאמור בדרכי תשלום הריבית ובדרכי פדיון הקרן בתקנות מילוות מדינה, סדרות מסוג "שגיא" ו"גליל".
הסדרות תירשמנה למסחר בבורסה תוך שבועיים מיום פרסום מדד המחירים לצרכן לחודש אוקטובר 1988.
ההזמנות יוגשו לבנק ישראל ביום 18.9.88 במחירים שלא יפחתו ממחירי המינימום הנ"ל. מחיר המכירה שייקבע במכרז יהיה אחיד, כאמור בתקנות מילוות מדינה (מכרזים).
פרטים מלאים ורכישה בכל סניפי הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.
התנאים המחייבים של הנפקות אלו נקבעו בתקנות מילוות מדינה (סדרות מסוג "גליל" ו"שגיא") ובתקנות מילוות מדינה ("מכרזים").

שגיא • גליל – ניירות הערך של המדינה

פלילים / נתן רועי

ללמוד מהאמריקאים

כלא מריון הוא הכלא השמור ביותר שיכול מדע ההענשה להמציא. האסירים כבולים בידיהם וברגליהם, והכל קורה בארה"ב, הדמוקראטיה הגדולה בעולם

א.מ. רוזנטל, מכותבי הטורים המכובדים ביותר ב"ניו־יורק־טיימס" פרסם ב־25 באוגוסט מאמר מאלף על בית הכלא השמור ביותר בארה"ב – כלא מריון. בעיבורה של העיירה מריון שבאילינוי שוכן הכלא השמור ביותר שיכול מדע ההענשה להמציא. האסירים המסוכנים מתגוררים בתאים מבודדים, כשהם כבולים בידיהם וברגליהם ויכולים לצאת לטיול יומי של שעתיים בלבד. והכל קורה באמריקה, הדמוקראטיה הגדולה בעולם.

רוזנטל, שזכה לבקר בכלא, מספר כי האסירים הכבולים בידיהם וברגליהם עוברים מדי יום ביומו שורה של בדיקות חמורות (בדיקות רקטאליות לאיתור סמים קשים וחיפוש אחר סכינים ונשק חם). בכל תא יש מצלמת טלוויזיה המתעדת את תנועותיו של האסיר. אפילו את ארוחותיהם אוכלים האסירים בתאיהם.

במדינה שבה אסיר שנידון למוות ממתין כשמונה שנים בממוצע ב"דרך המוות", שוללים חירותם של פושעים למשך שנים ארוכות ודנים אותם ל"מוות פיסי ונפשי". מגיעים לכאן רק אסירים שביצעו מעשי פשע בבתי כלא אחרים – נמלטו ממאסר, או רצחו אסירים וסוהרים. אם הוכיחו האסירים התנהגות טובה במשך השנתיים הראשונות לשהותם בכלא, הם עוברים למחלקת הנבחנים, שבה הם מוצבים לעבודה וזוכים לארוחות בציבור. כל מי שעבר את הבחינה הזאת בצורה משביעת רצון מקבל פרס: תעודת מעבר לבית כלא פדראלי רגיל. כ־100 אסירים "עושים זאת" מדי שנה.

ב־27 ביולי 1988 דן בית המשפט העליון בעתירה שעסקה בכלא מריון. השופטים אמרו בהכרעת דינם כי לא הוכח שבית הכלא מתעלל באסירים המרצים בו את עונשם. התנאים בכלא אמנם קשים מאוד, אבל אינם מהווים הפרה של חוקת ארה"ב.

המאמר של רוזנטל הופיע בסמיכות לפרשת הבריחה של הפושע המסוכן הרצל אביטן ועל רקע חידוש הוויכוח על חיסול אגף "רקפת" בבית המעצר "ניצן". במדינת ישראל, שהכל בה מידרדר, יש עליה בכמה תחומים. אחד מהם הוא העליה במספר האסירים. אם בשנת 1981 היו 5,989 אסירים, הרי שבשנת 1988 היו בישראל 8,668 אסירים. בין האסירים היו 75 שדקרו אסירים וסוהרים, 12 שניסו להימלט, ו־38 שהצליחו לברוח. 195 מתוך 12 אלף אסירים שיצאו השנה לחופשה לא שבו לבית הכלא. על רקע בריחתו של הרצל אבטן והידרדרות המצב בבתי הכלא, הקמת אגף בדוגמת כלא מריון היא הפתרון האידיאלי לטיפול באסירים הבורחים מבתי הכלא או מבצעים בהם פשעים. יהיו בעיות רבות, אבל השיטה תוכיח את עצמה.

זהירות, גילברט העיר קינגסטון, ג'מייקה, כפי שנראתה לאחר שסופת ההוריקן גילברט עברה בה. עד כה נמסר על כ־50 בני־אדם שנהרגו בסופה ועל 500,000 שנותרו ללא קורת גג. תצלום אי.פי.

מפלגות / שבח וייס

פיצולי סתיו

ההבדלים בין מפלגות השמאל אינם מצדיקים קרע ויריבות. אילו קמו ראשי השמאל וכוננו חזית שלום, ניתן היה לומר שהיה להם עוז לאחדות בטרם פורענות

בבחירות לכנסת ה־12 מופיע השמאל המרכז המתון כשהוא מפוצל לשמונה מפלגות: העבודה, ר"צ, מפ"ם, המרכז, הד"ש, המתקדמת, דראושה ומימר. קבוצות אלה נאבקות על אותו מאגר של קולות. רק שלוש מהן, המערך והמרכז צנועה המרכז ומימר, נאבקות על קולות הימין. מי שאינו נאבק על קולות הימין, אינו תורם כל תרומה למערכה על השלום. אם לא יושג הסדר שלום שיסיים את שליטתנו בשטחים, תיפגם עוד יותר הדמוקראטיה הישראלית והחברה תשקע ביתר שאת באלימות, בשנאת הזר ובנטיה לכהניות. אשר על כן, מי שאינו נוגס בימין, אינו תורם כל תרומה לדמוקראטיה הישראלית, כי בנסיבות הקיימות השלום והדמוקראטיה כרוכים יחד.

אם ינצח הימין יוכל ההיסטוריון הפוליטי של ישראל להטיל חלק מן האשמה על השמאל הרדיקלי. השמאל יהיה אשם לא רק בפיצול מחנה השלום אלא גם בתרומה הייחודית שתרמה תעמולתו לחיזוק הימין. זו טענה מיושנת אך שחוקה, כמעט בנלית אך לא בלתי נכונה.

כל אחת מקבוצות השמאל שמה עצמה כלב שמירה על רעותה. כל אחת מהן מבקשת לשמור על שמאלו של השכן ומעודדת את ימניותו של הימין. כל אחת מהן שקועה באיזו מיתולוגיה של קולנטו ובולן יותר יקבלו ברוטו ימני. כל אחת מהן משמיעה "שלום" מאותם תווים ובאותם הכלים, ורק למען קמצוץ של תיזמור שונה היא מכוננת לעצמה תזמורת נפרדת כדי להאשים את שכנתו־דעותה בזיוף וצרימה. כל אחד מפצלי 88' מתייהר בתבוניות, ולעתים במונופול על השפיות, ותמה אני כיצד כל כך הרבה שפויים צועדים בתרוזה לתוצאה כה בלתי שפויה.

המשותף לשמאל עולה על השונה. האחדות איננה אחידות. השמאל כולו חותר לשלום של פשרה טריטוריאלית ומדינית. השמאל כולו מצהיר חזור והצהר, כי שלטון על עם אחר משחית ובלתי אפשרי לאורך זמן. השמאל כולו חרד מהתבהמות של חברה כובשת. השמאל כולו חותר להענקת שוויון מלא לכל אזרחי ישראל יהודים כערבים. השמאל כולו חותר לשלטון החוק ולחוק צודק. השמאל כולו חרד מסיפוח השטחים ותוצאותיו. השמאל כולו יודע כי מי שיספח יגרוך לטראנספר. השמאל כולו מאופיין בריאליזם פוליטי. השמאל כולו חותר לחברה צודקת הפונה לעמל ולא לעמלה. השמאל כולו סולד מקלריקאליזם.

כל ההבדלים כולם הם בנוסח "מרקסיזם־לניניזם" עם או בלי מקף. בכנסת ה־10, כאשר מפלגת העבודה, מפ"ם ור"צ פעלו כסיעה אחת, נתהבו חילוקי הדעות שלא על־פי חתך מפלגתי. מדוע, לכל הרוחות, פשטה במחננו הנטיה הזאת לאמביציה? למי תועיל ההתפצלות הזאת אם לא לימין?

סביב הפיצול הזה צצו כמה וכמה אגודות אלקטוראליות. האגדה המרגינה ביותר מספרת שבלא ר"צ יצליח המערך למשוך לכיוונו את מצביעי הימין. מי שטוען טענה כזאת עליו חלה ההוכחה כי ביילין ובורג הצעיר, רמון ופרץ עמיר וכל אותם "21 יוסי שרידים" שיהיה נתניהו במערך הם פחות רוחי ימין מצבן, אלוני ושריד.

בעיני הימין כולנו שמאל. בעיני זקפי הקומה הפרופסיונאליים כולנו מתקפלים פתולוגים. בעיני הימין פרס הוא יותר שריד משריד. בעיני הסיפוחיסטים כולנו קו ירוק ואש"ף. מי שמעלה על דעתו כי נוכל לנגוס בימין נגיסה של ממש טועה. במשחקי "מצא את ההבדלים" יהיו ודאי בימין מי שיעדיפו את רבין יותר מאשר את פרס, אך הם לא יצביעו רבין. גאולה כהן תחלק מחמאות לר"צ ותשבח את חרותה האידיאולוגית, אך תעשה הכל כדי לעקור מן השורש את הר"ציזם היהודי. כהן זקוקה לשמאל המבדיק כדי לחזק את הימין המספח. היא מכירה בדיווידנד שיש לימין הקיצוני ממגיות השמאל הקיצוני.

כל הסיפור הזה של עבודה בעיניים על הימין באמצעות הפיצול אינו אלא אחיזת עיניים. ההיסטוריון יכתוב בעתיד, כי ב־1988 פילסו מפלגות השמאל את הדרך לשלטון הימין.

האם מעלה מישהו על דעתו כי אם וכאשר ירכיב פרס ממשלת מערך ושות', לא יפתח משא־ומתן לשלום רק משום שאיננו מוכנים לנהל שיחות עם אש"ף כל עוד הוא אש"ף? האם אכן קיים הבדל מהותי בין מי שטוען כי יש לנהל שיחות עם אש"ף כאשר יכיר במדינת ישראל וינטוש את הטרור, לבין מי שטוען כי הוא מוכן לנהל שיחות עם כל ערבי שאינו נוהג בטרור ושמכיר במדינת ישראל? האם אכן קיים הבדל של ממש בין הסוציאליזם של קיסר לסוציאליזם של צבן? האם ההבדלים, אם אכן מתאמצים למצאם, מצדיקים קרע, פיצול, שסע ויריבות? האם העובדה שהמערך, ר"צ ומפ"ם מכריזות על אחדות־ירושלים, איננה מכבידה על שלושתם, באותה מידה, להגיע להסדר עם הפלשתינאים? האם הבדלי הגישה החברתית בין עדי אמוראי לשמואל קיסר גדולים מאלה שבין רן כהן לדדי צוקר? האם הרקע של עזיבת המערך ע"י דראושה אינו דומה לחלוטין לרקע של נטישת מפ"ם על־ידי וותר?

אילו קמו עתה פרס ואלוני, גרנות ורובינשטיין, וכוננו חזית שלום אחת, ניתן היה לומר עליהם שהיה להם עוז לאחדות בטרם פורענות.

בחירות 88' / זאב טריינין

חטאת רובץ לפתח הבחירות

פסק־הדין שניתן בערעורו של פלאטו שרון משמש מורה דרך למפלגות לגבי המותר והאסור בעת ניהול מערכת בחירות

לראשונה מאז קום המדינה קבע בית־המשפט העליון את ההליכות בסוגית העבירות הספציפיות לבחירות. בפסק־הדין שניתן בערעור של פלאטו שרון וערעור שכנגד מטעם מדינת ישראל, ציין השופט דב לוין: "עיקר חשיבותו של משפט זה, שהיה הראשון מסוגו בארץ... בכך שנועד לקבוע, בכל שרק ניתן, הלכה באשר להלכות המותר והאסור במסע בחירות... ולהציב סכרים בפני מעשי שחיתות וכפיה, המכוונים להשפיע, שלא כדין, על דרך הבחירה של האזרחים".

פרק העונשין בחוק הבחירות לכנסת, נוסח משולב התשכ"ט – 1969, מוקדש לעבירות שהן ספציפיות לבחירות ואשר אילולא נתייחדו להן סעיפים מתאימים בפרק העונשין, היה קיים קושי לזהות אותן כעבירות על־פי פקודת החוק הפלילי, כיום "חוק העונשין" תשל"ז – 1977. חוק זה, המקיף את כל תחומי החיים, אין בו כדי לתת תשובה מספקת, בכל מקרה, על העבירות האופייניות למערכת הבחירות. למשל, לקיחת שוחד. על־פי חוק העונשין, תנאי לעבירת העבירה הוא, שלוקח השוחד יהיה "עובד ציבור" או עובד של תאגיד המספק שירות לציבור. קשה לצפות מקרה שבו היה בוחר בבחירות לכנסת מורשע, על־פי חוק העונשין, אילו קיבל שוחד כדי שיצביע בעד רשימת מועמדים מסויימת. ואילו על־פי חוק הבחירות לכנסת, דינו של לוקח שוחד זה חמש שנות מאסר. כך גם לגבי מי שנותן או מציע שוחד לבוחר.

בסוגיה זו של שוחד בחירות קיימת הבעיה של הליכה על הסף – זו של הפעילים שמעסיקות המפלגות במערכת הבחירות בשכר, וזו של ההבטחות שהמפלגות מרבות להבטיח לבוחרים. להבטחות יש צביון של "להיטיב" עם אלה שהן הבטחו להם.

בחוק העונשין נקבע, כי אין נפקא מינה בשוחד, בין אם "היה כסף, שוה כסף שירות או טובת הנאה אחרת". הבטחות הפוליטיקאים ל"עולם שכולו טוב" נסבות, בדרך כלל, סביב שיכון, עבודה וכיוצא בזה. האם הבטחות אלה הן בגדר שוחד? הערעור בפני בית־המשפט העליון נסב על הרשעת פלאטו שרון במתן שוחד בחירות, בשל כך שבמסע הבחירות לכנסת התשיעית הציג עצמו כמי שעומד לרכוש דירות ולהשכירן במחיר מוזל לזוגות צעירים ולמעוטי יכולת. מטרת ההבטחות הללו היתה, לדעת התביעה, להשפיע על הבוחרים הנזקקים לכך להצביע בעד פלאטו שרון.

כן האשמו פלאטו שרון והמעורבים הנוספים במעשה שחיתות, משום שהעסיקו פעילים רבים ביום הבחירות בתשלום אף שרבים מהפעילים לא נדרשו לבצע עבודה כלשהי תמורת התשלום שקיבלו. ה"תשלום" היה שוחד לאותם פעילים, כדי שיצביעו, הם ומקורביהם, בעד רשימתו של פלאטו שרון. אישום נוסף התייחס להענקת כספים למנהיגי עדות וראשי ציבור, כדי שיפעילו את השפעתם על קהל חסידיהם להצביע בעד פלאטו שרון.

בתום הדיון בערעור קבע בית־המשפט העליון, שאין פסול בכך שמועמד, שרואה חזות הכל בפתרון מצוקת הדיור של מעוטי יכולת וזוגות צעירים, ימקד את מערכת הבחירות שלו בנושא זה. אך אם הוא גם מבטיח הבטחה ממשית להעניק לבוחר מסויים, או לציבור בוחרים, דירות בתנאים מפתים, הבטחה זו פסולה ונגועה בשוחד בחירות. אופן הצגת תכנית זו על־ידי רשימת פלאטו שרון, קבע בית־המשפט, נגועה בשוחד בחירות.

נושא רגיש במיוחד הוא הפעלת פעילים במערכת הבחירות. הכל יודעים שאי־אפשר לקיים מערכת בחירות ללא תשתית ארגונית, המבוססת על פריסה של פעילים. פעילים אלה, גם אם הם מקבלים שכר בעד עבודה ממשית שהם מבצעים, מטבע הדברים ירגישו קירבה לרשימה שלמענה הם פעילים ואף יהיו נוטים להשפיע על הזולת להצביע בעדה. בית־המשפט העליון קבע, שאין לצפות לכך שבמסע הבחירות יטלו חלק רק מתנדבים העושים מלאכתם ללא תשלום, ועל־כן אין פסול בהעסקת פעילים בתשלום על־ידי המפלגות בתחום הארגוני וההסברתי.

בית־המשפט לא מצא פסול בפנייתן של רשימות מועמדים לראשי ציבור ולמנהיגי עדות, כדי שישפיעו על הציבור שבראשו הם עומדים להצביע בעד מועמדיהם, בתנאי שהפניה היא על רקע רעיוני, או ממוקדת בכישוריו של המועמד. אם פניה כזו מבוססת על מתן טובת־הנאה ישירה לראש הציבור – בשבילו או בשביל קהלו – תהיה זו בגדר התקשרות פסולה ומושחתת.

סוגיה נוספת שבה דן בית־המשפט העליון בפסק־דינו: מי האחראי שעליו ליתן את הדין כאשר מתברר כי נעברה עבירה לפי אחת החלופות של סעיף 122 לחוק הבחירות לכנסת. האם יתנו את הדין ראשי המפלגות, שלא עשו את העבודה המלוכלכת בשטח, או שאפשר להסתפק בדגי הרקק, השוכרים את הפעילים כביכול, או המפזרים הבטחות כדי להשפיע על הבוחר להצביע בעד רשימת מועמדים מסויימת.

הבעיה אינה פשוטה, כי ברגיל מבקשים כל הנוגעים בדבר, וראשי המפלגות בראש וראשונה, להתנער מאחריות, אף שהם הנהנים הראשיים ואולי הבלעדיים מתוצאות הבחירות. מאידך גיסא, קיים הכלל הגדול במשפט הפלילי, שלפיו אין מטילים אחריות פלילית על אדם בשל מעשה פלילי של הזולת, אלא אם קיימת הוראה מפורשת בחוק מסויים, המטילה על הזולת, כגון המעביד, אחריות למעשהו הפלילי של העובד. חוק הבחירות – נאמר בפסק־הדין – אינו מכיר באחריות שילוחית למעשה עבירה, שביצעו פעילי הרשימות. "לפיכך, אין לייחס אחריות פלילית לחברי הנהגה או פעילים בכירים של רשימה, המתמודדת בבחירות לכנסת, בשל מעשה שוחד של בחירות, שנעשה על־ידי אדם או אנשים מבין פעיליה בשטח אלא אם כן המעשה בוצע על־ידיהם או בסיועם, או בהשראתם, או בהסכמתם, שאז על־פי הדין יש לראות בהם אישית מבצעי העבירה או מסייעים, במפורש או בעקיפין למבצע העבירה".

ההלכות שנקבעו בפסק־דין זה על עבירות שוחד או [illegible], שחיתות ואיום", כפי שהמחוקק מכנה אותם בחוק הבחירות לכנסת, כוחן יפה גם לגבי עבירות על־פי חוק הבחירות לרשויות המקומיות. החשיבות שבקביעת ההלכות היא גם בהיותן מורה־דרך למפלגות ולרשימות המתמודדות בבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות לגבי המותר והאסור בעת ניהול מערכת בחירות.

ארה"ב / "אקונומיסט" ל"דבר"

מחכים לדו־קרב

ארה"ב ממתינה לעימות הטלוויזיוני בין בוש ודוקאקיס. לפני העימות עצמו מתווכחים הצוותים של המועמדים על מספר העימותים

משהתאוששה משפע הוויכוחים שהוגשו לה בעונת הבחירות המוקדמות, ממתינה עכשיו אמריקה בתיאבון לא רב מדי לדו־קרב הטלוויזיוני בין סגן הנשיא ג'ורג' בוש ובין המושל מייקל דוקאקיס. מערכה של שניים יכולה להיות הרבה יותר מאלפת מן הסיבובים רבי־המועמדים – אם כי שני סוגי התחרות עלולים להיפגע מתקנות מייגעות.

הוויכוח המוקדם בין שני הצוותים של המועמדים נסב סביב מספר הוויכוחים הטלוויזיוניים שינהלו שני המועמדים. תועמלני דוקאקיס דורשים שלושה־ארבעה ויכוחים. תועמלני בוש רוצים שניים. שני הצדדים מסכימים כי ויכוח אחד בין הסנאטורים לויד בנטסן ודן קוויל מספיק בהחלט.

ג'יימס בייקר, יושב־ראש מטה הבחירות של בוש, התעלה מעל להבזקי המצלמות ברמזו כי ויכוחים מבויימים מפריעים לעבודה רצינית: מערכת הבחירות הנשיאותית כולה, אמר בייקר, היא ויכוח מתמשך. אבל פול בראונטס, יושב־ראש המטה של דוקאקיס, הגיב בלעג ואמר כי סביר בהחלט שהוא להוט לחשוף את האיש שלו יותר מכפי שבייקר להוט לחשוף את שלו. סוזאן אסטריך, מנהלת המטה של דוקאקיס, היתה מרושעת יותר ואמרה, כי מובן שצוות הבחירות של בוש אינו רוצה ויכוח במועד קרוב מדי לבחירות של ה־8 בנובמבר, משום שאז לא יהיה למועמד די זמן להתאושש מטעות שהוא עלול להיכשל בה. כלל וכלל לא, אומר צוותו של בוש בכעס.

בוש, המואשם בנסיון להתחמק מוויכוחים, עונה ברוב אצילות כי הוא לא יתן שיאיצו בו. אולי, אומרים אנשי דוקאקיס בהנאה, סגן־הנשיא מעדיף ויכוח כשרוב האנשים צופים במשהו אחר, ובסתיו יהיו לאנשים תחרויות רבות לצפות בהן. המשחקים האולימפיים יהיו על המסך מ־16 בספטמבר עד 2 באוקטובר; משחקי הפליי־אוף של בייסבול יוקרנו ב־4־13 באוקטובר, המשחקים העולמיים ב־15 עד 23 באוקטובר.

הסכסוך המלאכותי הזה בין שני צוותי הבחירות ייושב בקרוב, כנראה בימים אלה ממש. הוא האפיל על המחלוקת בין מי שעתידים לתת חסות לוויכוחים. ליגת הנשים המצביעות אהבה לארגן ויכוחים, אבל הפעם החליטו הוועדים הארציים של הרפובליקאים והדמוקראטים לעשות עבודה מקצועית יותר והקימו את הוועדה הדו־מפלגתית לוויכוחים נשיאותיים. החלטה זו מציבה דילמה לפני הצוותים: הם אינם רוצים לפגוע בליגה, המתחלחלת מן המחשבה שיבטלוה כחבורת נשים חובבניות. ויכוח אחד לכל גוף עשוי להיות הפתרון ההוגן ביותר.

איראן / שירות "דבר"

היורש של חומייני

הנער הכפרי צבר תחכום וכוח מיום שהגיע העירה. המבחן האמיתי שלו יהיה אחרי חומייני. אם יזכה בשלטון, מניחים, תהיה איראן פחות קיצונית

התור הארוך של המתדפקים על דלתות דובר המג'לס – הפארלמנט של טהראן – רק מדגיש את חשיבותו של רפסנג'ני. בתור הזה אפשר למצוא אנשי דת, חברי פארלמנט ושרי חוץ ממדינות שונות בעולם, המבקשים לסייע בפתרון בעיית החטופים בביירות, וסתם שליחים, מודיעים ומרגלים.

האייטולה סלאם עלי אכבר השמי רפסנג'ני מיישר את שכמייתו החומה ביד מיומנת, מסיט מעט את מצנפתו, כך שחלק משערותיו מציץ מתחתיה, צוחק ומספר בדיחה נפוצה: "עיראק הבטיחה לסיים את המלחמה בתנאי שרפסנג'ני יגדל זקן" (מי שמכונה "האח השמי", אינו מצליח להצמיח על סנטרו החלק שערות).

איך הצליח רפסנג'ני, זמן קצר לאחר שמונה לרמטכ"ל, לשכנע את חומייני לסיים את המלחמה הארוכה עם עיראק – דבר זה הוא עדיין בגדר תעלומה.

עתה, כשהמוראל של האומה כה ירוד, החלטתו הנבונה של רפסנג'ני לאמץ את הפסקת האש המיידית מסכנת אותו ואת השלטון כולו. אין תימה שהוא מקפיד מאוד על שמירת בטחונו – אישים פוליטיים לא מעטים נרצחו על־ידי יריביהם ורפסנג'ני עצמו ניצל משני נסיונות התנקשות בחייו. ב־29 במאי 1979 כמעט מצא את מותו בנסיון כזה. המתנקש היה אחד מחברי כת הפורקאן, הידועים בשיטת ההתנקשות המיוחדת שלהם, שיטת פגע וברח. הם נוהגים לפגוע, תוך כדי רכיבה על אופנועיהם, באנשי דת שאינם די דתיים לטעמם, ולהיעלם מהמקום. רפסנג'ני, שעבר אימונים צבאיים אצל הפלשתינאים בלבנון, הצליח להניס את תוקפו. היועץ לענייני דת שלו, אייטולה מותהרי, נורה למוות באותה התנקשות.

כתבי טלוויזיה, שקיבלו היתר להיפגש עם רפסנג'ני, חייבים להפקיד את מצלמותיהם לבדיקה 24 שעות לפני שהם נפגשים עם רפסנג'ני, כדי לוודא שאין בהם חומרי חבלה. מהעתונאים האחרים לוקחים את כל מטבעותיהם ואף את עפרונותיהם. מדי צהריים הוא יוצא מהמג'לס במרצדס המשוריינת שלו וחולף במהירות דרך השער ובשדרות ואלי א־עזיר. לעיתים רחוקות הוא ישן באותו מקום כמה ימים ברציפות, וכמעט תמיד מסוכבת עליו יחידה של המשמר המהפכני – קבוצה של צעירים עטורי זקנים, הנוסעים במכוניות יפאניות כשמקלעיהם מציצים מתוכן. רפסנג'ני הקים את המשמר, שמנגים עמו 250,000 איש, כדי לסכל כל נסיון של הפיכה מצד הצבא. זו היתה השקעה נבונה, שיכולה לזכות אותו ברווחים יפים בכל מאבק פוסט־חומייניסטי.

אף שלמראית־עין הוא נעים ופתוח, קשה לנחש מה מסתתר מאחורי מראית־עין זו. הוא מתברח, אך לשונו חריפה מאוד. תוויות רבות הודבקו לו. הוא כבר כונה מתון, קיצוני, פראגמטיסט, אופורטוניסט, שועל אכזר, כריש, עסקן, תככן, והאיש החזק ביותר, מלבד חומייני, באיראן. הוא מסוגל להיות אנושי להפליא, כפי שהעידה העתונאית הקנדית קרול ג'רום, שניהלה רומן עם שדה גוטבזדה, שר החוץ לשעבר של חומייני, שהוצא להורג בעוון בגידה. באחד מראיונותיה סיפרה: "הוא התאמץ מאוד למצוא־חן בעיני המתרגמת היפהפיה שלי, עד כדי כך שהסיר את שכמייתו וישב עם חזה חשוף".

רפסנג'ני מגלה התעניינות מוגזמת בכסף, כנראה משום שמוצאו מהמעמד הבינוני הנמוך. ככל הנראה הוא גם עסוק בעצמו לא מעט. אם מעמדו האישי יתחזק בזכות עסקות שינהל עם וושינגטון, הוא יעשה זאת ברצון, אך סביר להניח כי תחילה יפנה למוסקווה, כל שכן שמדובר בנשק. לבטח ינסה לשדל את בריטניה לעשות לאיראן ויתורים, בכך שיעניק חוזים שונים לצרפת ולמערב גרמניה.

הוא צבר תחכום רב מאז הגיע לעיר הקדושה קום והוא ילד בן 14, בן כפר פשוט. בקום היה נתון להשפעתם של אנשי דת וחומייני ביניהם. הוא נולד ב־25 אוגוסט 1934 ברפסנג'אן, פרובינציה חמה ומאובקת, ליד קרמן שבמרכז איראן. הוריו קראו לו עלי אכבר השמי בהרמני. הם התפרנסו מחוות פיסטוקים שניהלו. עד היום מתעניין רפסנג'ני (שם דתי שאימץ לעצמו) בגידול צמחים. בשנים האחרונות נהנה גם הוא, במידת מה, מייצוא הפיסטוק של מדינתו. בשנות ה־70 התעשר מעבודתו כשמאי בחברת הבניה דר"סו. הוא נשוי ויש לו שני בנים ושלוש בנות.

בשנת 1963, אחרי שהשאה הגלה את חומייני לעיראק, שמר רפסנג'ני על קשריו עם אנשי דת בעלי השפעה, שהיו ממלבי המהומות כנגד שלטון השאה. בימי שלטון השאה ישב בכלא כמה וכמה פעמים – ב־67', ב־70', ב־72', ב־75' וב־83' – מה שהוכיח לכל כי הוא איתן בדעותיו הקיצוניות.

כאשר חזר חומייני לאיראן ב־1979, היתה עלייתו של רפסנג'ני בסולם המעלות אך טבעית. הוא נמנה עם 13 האישים החזקים במועצה המהפכנית והצליח להתקדם לעמדות של תת־מזכיר ואחר־כך של אחראי במשרד הפנים.

תפקידו האחרון סייע לו למלא את הפארלמנט באנשי מפלגת הרפובליקאים האיסלמית, שביסודה היה שותף. ב־1980 נבחר לדובר המג'לס. את מעמדו זה ניצל לחיזוק כוחו. "לפעמים אני נוטה יותר להבין חברי פארלמנט ממפלגות אחרות, מה שגורר ביקורת כלפי מצד חברי מפלגתי", סיפר. כדי להבטיח שוויכוחים לא יתלקחו למהומות, נאלצים חברי פארלמנט מכובדים למסור את כלי נשקם ואף את קופסאות הגפרורים שלהם למשמרת, לפני שהם נכנסים לחדרי הדיונים.

כאשר השמעה במג'לס ביקורת על בנו הבכור של רפסנג'ני, שהתחמק משירות צבאי בכך שמצא עבודה באירופה, נקטע שידור רדיו טהראן מבניין הפארלמנט. מנהל תחנת הטלוויזיה והרדיו באיראן הוא במקרה אחיו של רפסנג'ני, מוחמד השמי. על־אף נסיונות הסירפוד, המסר נקלט. לכן, כאשר נפצע בנו הצעיר של רפסנג'ני, יאסר (על־שם מנהיג אש"ף יאסר ערפאת), בן 16, בהתקפה כימית של העיראקים, דווח על כך בהרחבה.

החברות עם בנו של חומייני, אחמד, קידמה אף היא את הקאריירה שלו. הוא היה לנציגו האישי של חומייני במועצת הבטחון העליונה, שהיא בעצם קאבינט המלחמה. תפקיד נוסף שמילא, ושסייע מאוד הרבה לפרסומו, היה עריכת תפילות יום שישי בקאמפוס של אוניברסיטת טהראן. נאומיו הועברו משם בשידור חי והופצו ברחבי העולם. שפתו הפשוטה, המתובלת בבדיחות, זיכתה אותו בפופולאריות בקרב ההמונים. פעם הביס את מבקרי רעיון הרכבת התחתית בטהראן, שטענו כי זה פרוייקט יקר מדי, כשנופף למולם בטענה מקורית: "חישבו איזה מקלט טוב היא תוכל לשמש", אמר.

המבחן האמיתי שלו יהיה כשחומייני כבר לא יהיה. אם יזכה בכס השלטון, סביר להניח שאיראן תהיה פחות קיצונית, ותרצה פחות לרכוש לה אויבים. למדינה יש מקורות נפט רבים: היא היתה פעם עשירה מאוד ויכולה לשוב ולהיות כזו. אך האייטולה משאיר אחריו צוואה סגורה. מלת־גנאי אחת בצוואה עלולה לקטוע בהרף־עין את עתידו.

מאחר שרפסנג'ני הוא איש נבון, מניחים משקיפים שיהיה למלך הלא־מוכתר הבא של איראן, אך אין לכך ערובה. כפי שאמר רפסנג'ני עצמו: "הפסקת האש מובילה לפרק חדש בהיסטוריה שלנו".

هكذا من الاصل

דבר פתוח / מ. בר־אור

הזאבים בעור הכבשים

חוק הגנת הדייר אילץ עשרות אלפי בעלי־בתים לסבסד מאות אלפי דיירים במשך 45 שנה

ברשימתה „הזאבים הכבשים" („דבר", 11.8) סיפרה יוכי יהל, יו"ר הארגון הארצי היציג של הגנת הדייר, כי בימים אלה עומדים מרכזי המפלגות לדון בהצעת הארגון, כי יצרפו למצעיהן סעיף שישקף את עמדתו לגבי השינוי המוצע בחוק להגנת הדייר וציינה, כי מדובר במאות־אלפי דיירים מוגנים. אכן, 250,000 אנשים מוגנים יכולים להשפיע על מצעי הבחירות של המפלגות – הן ירצו לזכות, ולו רק בחלק מקולותיהם. אולי גם התאחדות בעלי־הבתים יכולה לצאת בהכרזה דומה ולבקש מהמפלגות שיתבעו במצעיהן את ביטול חוק הגנת הדייר. אולי גם הם יכולים להוכיח שבעלי־הבתים, עשרות־אלפים מספרם, עם בניהם, נכדיהם ונינותיהם, מונים מאות אלפים, ואף הם יכולים להכריע את הכף ביום הבחירות.

אם נוותר על הלחץ הפופוליסטי של שני הצדדים ונבחן את חוק הגנת הדייר לגופו, נמצא שאנו עוסקים בחוק שהביא עשרות־אלפי משפחות, מוותיקי הישוב, להרס כלכלי, שאילץ עשרות־אלפי בעלי־בתים לסבסד מאות־אלפי דיירים במשך 45 שנים ויותר, חוק שגרם להתפוררות אלפי בתים במרכזי הערים הגדולות ושבלם בניה להשכרה. החוק נבדק על־ידי כמה ועדות ממשלתיות, בהן ועדת רווה והדנקשטייך, והן הציעו פתרונות שונים, אך בגלל אטימות הממשלות כלפי הנושא לא בוצעו המלצותיהן.

יוכי יהל לא הזכירה כלל כי חוק הגנת הדייר חל הן על עסקים והן על דירות. בתחום העסקים מדובר בחנויות, בבתי־מרקחת, במסעדות ובעסקים אחרים, הנמצאים ברחובות הראשיים בערים הגדולות והידועים כרווחיים ביותר. כדוגמא לעסק כזה הביא ח"כ אמנון רובינשטיין בדיון בכנסת את בית־המרקחת במרכז רמת־גן, המשלם כ־280 שקל לחודש, בשעה ששכר הדירה הריאלי במקום כזה הוא יותר מ־4,000 ש"ח בחודש.

גם אני, כבעל־בית חלקי, יכול להעיד, כי בביתי ברחובות פועל בית־מרקחת שנפתח לפני יותר מ־45 שנה. בעליו הראשון, שלא שילם במזומן דמי־מפתח, העבירו לשני בניו, המנהלים אותו כיום ומפרנסים בכבוד את משפחותיהם ואת משפחות עובדיהם. לנו הם משלמים שכר־דירה של 290 שקל בחודש, בשעה ששכר הדירה הריאלי במקום הוא יותר מ־4,500 שקל. שואל אני את יוכי יהל, מי כאן כבש ומי זאב – האם הדייר המשלם 280־290 שקל בחודש במקום 4,000־4,500 הוא כבש? האין הוא דומה יותר לזאב בעור כבש?

יוכי יהל אמנם מודה שלגבי דיירים אלה, שנותרו במקום יותר מ־45 שנה, זכאים בעלי־הבתים לפיצוי מתאים. אך היא מציעה הצעה נטולת כל תוכן: „לשקלל מהסכומים שהיו זוכים לקבל אילו נעזרו על־ידי המדינה במשכנתאות ולפצות אותם בהתאם". האם זו הצעה ריאלית?

יהל מזכירה, כי 70 אחוז מהדיירים הם גימלאים, 20 אחוז זוגות צעירים והיתר שכירים בדרגות ביניימות ומטה. ובכן, גם רוב בעלי־הבתים הם גימלאים או תשושים, אבל מעבר לזה, רק העיוות של חוק הגנת הדייר הוא שמאפשר לגימלאים ולזוגות הצעירים לגור באזורי היוקרה, שבהם שוכנות רוב הדירות המוגנות, בתשלום של 10־20 שקל לחודש לחדר. אפילו בשיכוני „עמידר", שרחוקים מלהיות אזורי יוקרה, מקבלת כיום הממשלה שכר־דירה של 70־90 שקל לחדר בחודש.

לטענת יוכי יהל, „ציבור בעלי־הבתים אינו מורכב, כפי שנוטים לתאר לא אחת, מאנשים שהשקיעו את חסכונותיהם בתקופת מלחמת־העולם השניה בדירות להשכרה – – – כאלה נותרו מעטים בלבד. כיום רוב בעלי הדירות הם בנקים, חברות ביטוח וספקולנטים למיניהם, שרכשו בניינים תפוסים, ומאחר שחוק הגנת הדייר חל עליהם שילמו תמורתם סכומים קטנים". גניה, בטענתה, שרק מעטים מבעלי־הבתים הראשונים נותרו. האם לא מגיע להם היום, לאחר 45 שנים, שיקבלו לפחות מחצית משכר־הדירה הריאלי, שמשלמים בעסקים יוקרתיים כבתי־מרקחת, מסעדות וכדומה, כפי שהציע ח"כ אמנון רובינשטיין?

יהל טוענת שחלק מהבעלים מכר רכושו, תמורת סכומים קטנים, לבנקים או לספקולאנטים. האם היא מבינה את משמעות הדבר? בעל־בית, שהשקיע כספו בבית לפני ארבעים שנה ומעלה, נאלץ למכור את ביתו בפרוטות, מפני שלא היו לו אמצעי קיום. הממשלה חייבת לתקן את העוול ולהציל את שאר בעלי־הבתים מצפורניהם הטורפות של הבנקים והספקולאנטים.

בירור בהתאחדות בעלי־הבתים הוכיח, כי יתכן שבתים מעטים אמנם נמכרו לבנקים או לספקולאנטים, אך רוב בעלי־הבתים, גם כיום, הם אנשים פרטיים המסשיבים. להילחץ על־ידי הממשלה.

יוכי יהל כותבת: „אשר לפתרון הבעיה בכללותה מציעים לתת לדיירים המוגנים המעוניינים בכך (ויש רבים כאלה) אפשרות לרכוש את הדירות שבהן הם גרים, תמורת ההפרש בין השקעות הדיירים למחיר הדירה". הצעתה נראית תמימה, אך אין היא כותבת כיצד תחושב השקעת הדיירים. והלא נעשו מחקרים בנושא לאחרונה, באוניברסיטת חיפה, שהראו כי הסכומים שהשקיעו הדיירים בדמי־מפתח מתאזנים על־ידי אי־תשלום שכר הדירה הריאלי, לאחר כשבע שנים. בתום תקופה זו מתחיל בעל־הבית לסבסד את הדירה. האין יהל מעלה על דעתה כי גם בעל־הבית מעוניין בהחזרת רכושו? האם בעל־הבית, שדיירו גר עשרים שנה בדירה ושבעל־הבית סבסד את מגוריו במשך השנים הללו, צריך למכור לדייר את רכושו כמעט ללא תמורה? האין זו זאבות במלוא מובן המלה?

קרקעות / א. סדומי

„גאולה תתנו לארץ"

בראשית המאה גאלה הקק"ל את אדמות ישראל. מאה שנה לאחר מכן מתהפך הגלגל ומתרחשת גאולת קרקעות הפוכה

בסיסמה זו – „גאולה תתנו לארץ" – פתחה בזמנה הקרן־הקיימת לישראל את פעילותה בגאולת הקרקע מידי הערבים למען ההתיישבות היהודית. בין היהודים הרבים שהיגרו בראשית המאה ממזרח אירופה היו מעטים שעלו לארץ ישראל. מהגרים אלה, שמקצתם היו מונעים על־ידי שאיפות לאומיות, כמו הביל"ויים מרוסיה, נזקקו לקרקע שיוכלו להתיישב עליה. ואולם רובה המכריע של הקרקע היתה שוממה, ומקצתה היתה מעובדת בשיטות פרימיטיביות ונתונה לבעלותם של אפנדים ובעלי־אחוזות ערבים.

הברון רוטשילד רכש אמנם בשנות השמונים של המאה ה־19 את האדמות שעליהן הוקמו המושבות הראשונות, אבל את המשימה הגדולה של גאולת האדמות נטלה על עצמה הקק"ל ושליחיה ובראשם גואל האדמות הגדול יהושע חנקין, וכך הונח היסוד למפעל ההתיישבות הגדול ברוב חלקי הארץ. במקביל נמצאו במשך הזמן גם בעלי יוזמה וכסף פרטיים שהצליחו לרכוש מידיהם של בעלי הקרקע הערבים שטחים נרחבים של אדמות פרטיות.

ולפני כמאה שנה התהליך גאולת הקרקע מתהפך. המשבר המתמשך הפוקד את המשק החקלאי של ישראל בשנים האחרונות מאלץ חקלאים לא מעטים למכור חלק מקרקעותיהם, כדי שיוכלו להתקיים ולהמשיך לעבד את פרדסיהם, את מטעיהם ואת הגידולים החקלאיים האחרים שלהם. במצב זה קיימת סכנה ממשית שאדמות הארץ, שנגאלה בעבר מידי הערבים, תחזור ו„תיגאל" שוב על־ידי הערבים המוכנים לשלם תמורת הקרקע סכומים העולים פי ארבעה וחמישה ויותר משוויה האמיתי.

„אין זו עדיין מגיפה וגם לא גל", אומר נשיא „התאחדות האיכרים" אליהו איזקסון. „מדובר על מקרים בודדים פה ושם, אבל הסכנה ממשית ודרושה פעולה דחופה ומיידית כדי למנעה ולגאול שוב את הקרקע מידי בעליה היהודיים. „התאחדות האיכרים" העלתה בפני האוצר הצעה להקציב סכום של 5–6 מיליון דולר לקניית האדמות מידי בעליהן. שר האוצר דחה את ההצעה על הסף, בלי שיהיה מוכן לדון בה. גם לקק"ל, ששמירת האדמות ברשות הלאום היא ממשימותיה המרכזיות, אין האמצעים לכך. מצוקת החקלאים קשה ביותר ונגרמה בראש ובראשונה בגלל מדיניות הממשלה והאוצר, ובגלל הריבית הקשה ושער הדולר הקפוא שגזלו מהכנסות החקלאים בשנים האחרונות מאות מיליוני דולרים. „הפיתוי" למכור אדמות מוכרה בשוער גדול, ומשייפרץ הסכר הזה, לא אפשר לעצור בו והוא ישטוף הכל.

„אנחנו מתייחסים למכירת אדמות לע[...] בחומרה ורואים בו מעילה באמון העם ובזכו[...] אבל אסור לנו להרוץ משפט ולהאשים את הח[...] הבודד שנאלץ במכירת אדמתו, שהיא בעצם רכושו, כדי להציל עצמו מחרפת רעב. האח[...] כולה מוטלת על הממשלה".

ואנחנו נוסיף כאן את מה שמר איזקסון ל[...] מוכן להודות בו בפומבי, אף שהוא יודע זאת [...] והוא שראשיתה של ההידרדרות בחקלאות באוקטובר 1977, בגלל המדיניות הכלכלי[...] השר המנוח שמחה ארליך ובגלל המדיניות [...] החקלאות של שר החקלאות אריאל שרון, שב[...] לפעול לביסוס החקלאות וקידומה בגב[...] הקו־הירוק, השקיע מיליארדים בטיפוח ה[...] המשיחיות של גוש אמונים בבלבלאות של החברון.

נשים בפוליטיקה / אוגוסטין זיכר

הצעד הראשון לשוויון

הנשים נחלו תבוסות בבחירות הפנימיות של המפלגות משום ייצוגן המועט במרכזי המפלגות, משום שלא שיתפו פעולה ומשום שדבקו בשיטת הדילים. כרגע אין להן ברירה אלא לדרוש שריון מקומות לנשים

1988 תיזכר כשנת תבוסה לנשים במערכת הפוליטית בישראל. כמעט בכל המפלגות נחלו הנשים תבוסות בבחירות הפנימיות, ולפיכך יהיה ייצוגן בכנסת הי"2 קטן משהיה בכנסת הי"1.

כתוצאה מהכשלון בבחירות הפנימיות התכנסו נציגות של כל ארגוני הנשים במדינת ישראל במסגרת פורום ארגוני הנשים שליד יועצת ראש הממשלה, אתיה שמחה, והחליטו בישיבה שהתנהלה בסוף יולי, שהנשים הפעילות במפלגות השונות ידרשו ממפלגותיהן להכניס למצעיהן הצהרה בדבר שריון מקומות לנשים. אם לא יצליחו הנשים להשיג את מטרתן בדרכים פנים מפלגתיות, ינסו ארגוני הנשים להביא את הנושא לכנסת ולהוקק חוק שיבטיח שריון מקומות לנשים.

ד"ר נעמי חזן, מרצה בכירה בחוג למדע המדינה באוניברסיטת ירושלים המכהנת גם כראש הצוות הפוליטי של שדולת הנשים בישראל, חולקת על הקביעה החד־משמעית שמדובר בכשלון מוחלט.

„משתי סיבות אינני חושבת שמדובר בכשלון מוחלט: הסיבה הראשונה היא המספר הגדול של הנשים שהציגו את מועמדותן לרשימות לכנסת הי"2. עצם הדבר שנשים הרגישו שהן מסוגלות להתמודד על מקום ריאלי ברשימה מהווה נקודה בעלת חשיבות. הסיבה השניה היא שזוהי הפעם הראשונה שבה קיימת מודעות עצומה לחשיבות של ייצוג נשים במשרות בבחירות, דבר המתבטא בעובדה שמפלגות מסויימות אף שוקלות להכניס אשה בין המועמדים בעקבות התוצאות של הבחירות הפנימיות במפלגות", היא אומרת.

בחוגים פוליטיים מסויימים לא זאת בלבד שקיימת מודעות גבוהה להתמרמרות הגדולה בקרב המועמדות, אלא גם נוצר חשש כי כשלונן של נשים להיכנס לרשימות המועמדים לכנסת עלול לפגוע בהם מבחינה אלקטורלית. בעבר קיבלו כאקסיומה את ההנחה שייצוג מועט של נשים אינו משפיע על הצבעת הנשים, והנושא לא עמד על סדר היום. עכשיו המצב הולך ומשתנה.

„בתור מקבלת החלטות במפלגה כלשהי ובכפוף לעובדה שמצפה לנו מערכת בחירות צמודה, לא הייתי מזלזלת בנושא זה אף אם מדובר בשני מנדטים בלבד לכאן או לכאן", אומרת נעמי חזן. „השוויון בין שתי המפלגות הגדולות תרם, ללא ספק, לתחרות סמויה בצורה זו או אחרת בין המפלגות הגדולות סביב הנשים. ואפילו אם אפשר לקדם נשים דרך תחרות בין מפלגתית, גם זו דרך. לכן, למרות שניתן להצביע על כשלון קונקרטי, אפשר לדבר על הישג מבחינת העלאת הנושא אל סדר היום הפוליטי".

על העובדה כי נשים רבות הגישו את מועמדותן למרכזי המפלגות ורק מעטות נבחרו למקומות ריאליים ברשימות, אומרת נעמי חזן כי הסיבות לתופעה זו טמונות בגורמים מידיים – אופי הבחירות – ובגורמים שהביאו לייצוג נמוך של נשים גם בעבר.

„מה שקרה בפעם הזאת קשור לתהליך הדמוקראטיזציה שהתרחש בכל המפלגות הגדולות. תהליך זה ביטל את הרעיון של הוועדה המסדרת ונתן אפשרות לתחרות יותר חופשית בין המועמדים. הצרה לגבי הנשים היא שהגוף הבוחר היה מרכז המפלגה, וייצוג הנשים במרכזי המפלגות הוא נמוך ביותר. ייצוג הנשים במרכז מפלגת העבודה הוא 17 אחוז, במרכז חרות הוא 8 אחוזים, ובמרכז של המפד"ל הוא 5 אחוזים. כאשר ייצוג הנשים בגוף הבוחר מועט, סיכויי הנשים להיבחר יורדים בהתאם. מכיוון שכך הדמוקראטיזציה, שאינה כל כך דמוקראטית, פעלה לרעת נשים. זוהי סיבה אחת לכשלון בסבב הנוכחי.

„סיבה שניה לכשלון היא שהנשים לא השכילו להתארגן בדרך הנכונה. במקום להציג רשימות של נשים שירוצו כקבוצה לבחירות הפנימיות, הן רצו כבודדות, וכתוצאה מכך התחרו זו בזו. דבר זה בלט במיוחד במפלגת העבודה, שבה התנהלה תחרות נוקשה בין הנשים על המקומות המשוריינים כביכול לנשים. בחרות לא הופעל שריון והנשים התמודדו בינן לבין עצמן ובסופו של דבר אף אחת מהן לא הצליחה להיכנס לרשימת המועמדים הריאליים לכנסת.

„סיבה שלישית לכשלונן של הנשים היא חוסר יכולתן להיעזר בארגוני נשים או בגופים על־מפלגתיים שיתמכו במועמדותן. נשים רבות לא השכילו לגייס את המשאבים הפוליטיים שעמדו לרשותן כדי להתקדם בתוך המפלגות. מבחינה זאת יש לנשים בעיה, כי רוב המשאבים הפוליטיים העומדים לרשותן מצויים בארגוני נשים, כלומר מחוץ למפלגות".

גורם נוסף לחוסר ההצלחה של הנשים היה הנאיביות הטאקטית של רבות מהן. הנשים ניסו לפעול בשיטת הדילים, אבל יצאו מנקודת חולשה משום מספרן הנמוך במרכזי המפלגות ומשום שהן לא היו מספיק מאוחדות. „בבחירות הפנימיות האחרונות הדילים לא עבדו באופן כללי כי בבחירות אישיות וחשאיות יכול כל בוחר לפעול לפי שיקול דעתו. זה היה צריך לעבוד לטובת הנשים, אבל במקום להבין את זה ולנצל... לא לעשות דילים אלא לפעול בדרכים אחרות, הנשים נכנסו לבצע דילים".

נעמי חזן מצטטת מנייר עבודה של הסוציולוגית יעל עצמון, הטוענת כי רבות מן המועמדות לא ידועות מספיק ולכן מתקשות להצליח בבחירות פתוחות שבהן יש חשיבות רבה לפרסום המתמודדים. היה עליהן להשקיע הרבה יותר ביחסי ציבור, אבל הן לא עשו זאת. חלק מהנזקים לתוצאת השיטה החדשה, שכן הנשים ... למדו כיצד לשחק לפי כללי המשחק החדשים.

„אלמנט חיובי בתהליך הדמוקראטיזציה הוא האפשרות לרענן את המפלגות בפנים חד[שות]", אומרת נעמי חזן. „אבל הנשים הציגו פחות [פנים] חדשות מהגברים, והפנים החדשות שהן הציגו היו ידועות מחוץ לפעולות המפלגתיות. אם ... לקדם נשים, יתכן מאוד שאחת הדרכים הח... לעשות זאת היא גיוס נשים המוכרות ... למפלגות כדי שהן תתמודדנה על מק[ום] ברשימה".

ד"ר חזן טוענת, שחוסר שריון מפלה נשים. טוענת עוד, כי היה אפשר לשריין, אבל במעט מקרים השתמשו באפשרות הזאת, ובמק[רים] שהופעל עקרון השריון הוא לא נוצל עד ... השריון שהיה במפלגת העבודה לא היה מ... משום ששריון של 20 אחוז היה רק בבחירות המרכז, ולא בבחירות במחוזות, ו־50 אחוז שנכנסו לרשימה נבחרו במחוזות. „אף אשה נבחרה במחוזות חוץ מערכה מוליחוד מתוקנ"ם".

שריון מקומות לנשים הוא הדרך ל... למינימום ייצוג של נשים. האסטרטגיה של ה... אינה אסטרטגיה טובה, שכן ברגע שהנשים י... לכנסת יהיה עליהן להוכיח את עצמן, כמו ... אורה נמיר ושושנה ארבלי־אלמוזלינו. ... שהנשים יוכיחו את עצמן יתבטל הצורך בשרי[ון] ... יוכלו להגיע בכוחותיהן לייצוג שהן ראויו[ת] ... ברגע, בגלל המחסומים הברורים שקיימים ... ברירה אלא לשריין מקומות לנשים.

ביום חמישי, י"א בתשרי תשמ"ט (22.9.88)
בשעה 16.30, נפקוד את קברות בנינו
חברינו אשר נפלו במלחמת יום כפור

צופר זהבי ז"ל
אורי שעני ז"ל
אורי אגמון ז"ל
יצחק שאקי ז"ל
גיל לביא ז"ל
מנחם הימן ז"ל
גדי יהודאי ז"ל
דוד ואזה ז"ל
מנחם אודם ז"ל
יוסף איליש ז"ל
אברהם גיישטין ז"ל

בית עין חרוד מאוחד

במלאות שלושים לפטירתו של חברנו היקר

יעקב קליין ז"ל

נעלה אל קברו לגילוי המצבה ביום שני
ח' תשרי תשמ"ט 19.9.88 בשעה 16.00.

המשפחה
וקיבוץ בית־זרע

למשפחת סימנסקי

אתכם באבלכם הכבד במות יקירכם / עובדנו לשעבר

דב סימנסקי ז"ל

מקורות חב' מים בע"מ
ההנהלה והעובדים

במלאות שנה לפטירתו של חברנו

בנימין זכאי ז"ל

נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ולטכס גילוי המצבה
מחר, יום שני, ח' תשרי תשמ"ט 19.9.88
בשעה 16.15 בקיבוצנו.

המשפחה
ובית נצר־סרג

הודעה לפי סעיף 19

לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943
ולפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 189 ו־190 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965, ובהתאם לתכנית מיתאר מס' תמ"מ 45 (להלן־התכנית), שהודעה בדבר אישורה פורסמה בילקוט הפרסומים 956 התשכ"ה, עמ' 2058, מצהירה בזה הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו (להלן־הועדה), בהתאם לסעיף 19 לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, (להלן - הפקודה), כי הקרקע המתוארת בתוספת, אשר ביחס אליה פורסמה הודעה לפי סעיפים 5 ו־7 לפקודה בילקוט הפרסומים 3338 התשמ"ה, עמ' 178, תהיה לקנינה הגמור והמוחלט של המועצה המקומית קרית אונו מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

תוספת

חטיבת קרקע בקרית אונו המהווה את חלקות 227, 233 בגוש 6493 - בשלמותן

העתק התכנית מופקד במשרדי הועדה המקומית וכל מעונין זכאי לעיין בו בימים ובשעות שמשרדי הועדה פתוחים לקהל
י"ז בשבט התשמ"ז (16 בפברואר 1987)
(חמ 3-4)

יואל פרנקל
יושב ראש הועדה המקומית
לתכנון ולבניה אונו

ס"ח התשכ"ה, עמ' 307
ע"ר 1943, תוס' 1, עמ' 32

הודעה לפי סעיף 19

לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943
ולפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 189 ו־190 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965, ובהתאם לתכנית מיתאר מס' תממ 153 (להלן־התכנית), שהודעה בדבר אישורה פורסמה בילקוט הפרסומים 3093, התשמ"ד, עמ' 3227, מצהירה בזה הועדה המקומית לתכנון ולבניה אונו (להלן־הועדה), בהתאם לסעיף 19 לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, (להלן - הפקודה), כי הקרקע המתוארת בתוספת אשר ביחס אליה פורסמה הודעה לפי סעיפים 5 ו־7 לפקודה בילקוט הפרסומים 3347, התשמ"ו, עמ' 1261, תהיה לקנינה הגמור והמוחלט של המועצה המקומית קרית אונו מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

תוספת

חטיבת הקרקע בקרית אונו המהווה חלק מחלקות 307 ו־362 בגוש 6494

העתק התכנית מופקד במשרדי הועדה המקומית אונו, וכל המעונין בדבר זכאי לעיין בו בימים ובשעות שמשרדי הועדה פתוחים לקהל.
י"ג באב התשמ"ו (18 באוגוסט 1986)

יואל פרנקל
יושב ראש הועדה המקומית
לתכנון ולבניה אונו

הודעה

על חלוקת 50% יחידות הטבה
בתעודות השתתפות רשומות על־שם

ב„ארז" –

קרן להשקעות משותפות בנאמנות

זכאים לכך כל בעלי התעודות בגין יחידותיהם שתהיינה במחזור ביום 16.9.88.
בעלי תעודות למוכ"ז יציגו תלוש מס' 25 לקבלת יחידות הטבה.
התלוש יוגש לגביה באמצעות כל אחד מסניפי הבנקים בארץ וחברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.
החלוקה תבוצע באמצעות בנק הפועלים בע"מ ביום 19.9.88.

מנהל הקרן: פועלים – ניהול קרנות נאמנות בע"מ
הנאמנים: בנק הפועלים בע"מ
בנק המזרחי המאוחד בע"מ

פועלים-קרנות נאמנות

משרד התקשורת

שר התקשורת ושר האוצר החליטו בהתאם לסמכותם, עפ"י סעיף 7 (א) לחוק פיקוח על מצרכים ושירותים, לשינוי מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ז – 1985, להפחית התשלום עבור התקנות טלפונים זמניות והתשלום הקבוע בעד שלוחות חיוג ישיר פנימה „ב" שבקבוצות ג' (אזורים כפריים).

תחילת השינוי: ז' בתשרי התשמ"ט (18 בספטמבר 1988)

פרטים מלאים אודות השיעורים החדשים ניתן לקבל ביחידות השרות למנויים של חברת „בזק".

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה – תשכ"ה – 1965
מחוז תכנון מקומי עמילה
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מב"ל – 6029 – שכונת באלים, עפולה ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
חלקי גושים: 16659, 16691–16695.

עיקרי מטרת שני התכנית: קביעת אזורי בנורים הלוקפים למגורי בניה לחלות, הפרדת זכויות בהתאם לחוק, הגבלת שטחים לבנייני צבור, קביעת דרכים וחלוקה דרכים קיימות.

כל המעוניין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שבהם המשרדים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך לפי הסעיף ... להגיש התנגדות לתכנית תוך חודשיים מיום פרסום של ההודעה הזו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה.

את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפירוט הנימוקים ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מתבססת.

תאריך: כ' באב התשמ"ח
3.8.1988

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
מחוז תכנון מקומי שרונים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ..., ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הופקדה הצעת שינוי תכנית המיתאר הנקראת שינוי מס' 16 לתכנית מיתאר 101/02/21 מרכז שדרות.

ביחד עם התשריט המצורף אליה.

עיקרי הוראות השינוי לאמור שיקום המרכז הקיים ע"י:
א. התוויה מחדש של מערכת הדרכים והמעברים והגלים המובילים אליה.
ב. הגדרה של מקומות חניה כבדים.
ג. יעוד שטחים למסחר ולבנייני ציבור.
ד. יצירת כיכרות ציבוריות ומעברי רגלים.
ה. קביעת כללים לבינוי, לעיצוב ולפיתוח של המרכז.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
שטח התכנית: כ־99.0 דונם.

גוש: 1896 חלקות (או חלקיהן): 77, 79–89. גוש 1897 חלקות: 42. גוש 1898 חלקות: 5, 6, 10. גוש 1884 חלקות: 49, 50, 52, 51, 72, 79.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שבהם המשרדים פתוחים לקהל.

על המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל זכאי על פי סעיף 100 לחוק רשאי, תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

התנגדות תוגש בכתב בפירוט הנימוקים בליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן מסתמכת ההתנגדות.

הלוח הכללי

דירות מרוהטות

● בנהאבנים ג1⁄2 מפוקטר למנה, מרוהטת „מוגנים 417655 בערב
(28840)

עסקים

● קיוסק בלון לאורים, לטהורות, למשלים כשר בכביש 5796812-03
(30494)

אולמות

● אולם 80 מ"ר להשכרה בזה בצלאל 29 רמת־גן אזור הבורסה 259446-03
(30215)

הצעות עבודה

● עברים לחנייה אקספרות תכנים כנים למטרים 599516-03 שהל"ע
(30256)

● לאצורה השומרים חדשים מאמנים עד גיל 40 בנוגי יהודה קרבות, פרופיל גבוה. לשיר משרע בניתוק במחוז אשקלון.
(30234)

● מה ג' להלוה תוצרת „מהר" נשר בניסן 5331121-03
(30213)

רוצים לקנות

● מתי קונה תבולות ודרושות 828567-03, 391768-03 ובערב 9658678-03
(30249)

מקרדים

● קונה סקורי אבטר הורדאן במוצב 790285-03 705201-03
(30279)

הלוואות

● מבצע לשכירים עד 3,000 ש"ח ללא ערבים 909845-03
(30500)

● עבודה 2000 מידי וללא עיקום למחזיקי רווה וישראכרט הבחח 572623-03
(30473)

● הלוואות עד 5000 ש"ח ללא ערבים עד 10,000 ש"ח בנואים מחזי „הבות" 668341-03 06-576335 03-9301116
(30461)

● לשכירים עד 5000 ללא ערבים 825790-03 339372-053 670979-04
(30390)

● עד 5000 ללא ערבים, הכוח לפנסיות אשראים 384874-03
(30373)

● לשכירים עד 6000 בצקים ללא ערבים 384946-03 378122-03
(30378)

ריפוי והרזיה

● „קריספיס" יפות הולנגיות לבילוי בדיסקרטיות לבתי־ מלון 735850-03
(28967)

● המבון הישראלי מבון: מנפות שהתמחות בהלת־בתים 186 825846-03
(28056)

● „ישראלית מיהודית בריחה... 242024-03
(28064)

● לקלאסיק עין ולקטומים 827520-03
(28053)

● המכון המעבר ביותר 266 בתבונות ... 03
(28049)

● ב„ספיילי" מסקויות נרעזות 821617-03
(30547)

● יופיה הסכה הכריכה... 236594-03 221941-03
(30587)

● חרים במנות מוכנות דיזנגוף 336 451581-03
(30529)

● בצירות הסבות יפות הסקיות 208730-03
(30550)

● אסטיקה פוריות ... 632279-03
(30522)

● ספורטיות הסבות יפות ונרעזות 221941-03
(30525)

● יפה הפיסה בנות משלים ריזבוף 184
(30509)

● מסקיות יפות ונרעזות בני יהודה 11, 658594-03
(30507)

● מטבע הבונים ... 915178-03 911555-03
(30505)

● סגני ביפה ברסתית ... 625574-03
(30487)

● מבצע 20 בנעירות ... 624212-03
(30479)

● בלעדי ברגונג במסגי ולזרי 861946-03
(30475)

● 180 מנעירות חוויניות לסיטם 575713-03 575686-03
(30472)

● „קימיי" ... 280695-03
(30471)

● קופח ... 824442-03
(30465)

● צעירותה השובה נבנה ... 289829-03
(30464)

● מבצע למבט הלזה... 581025-03
(30462)

● ... 238685-03
(30453)

● מסקוניות ברסמה ישראליות 285919-03
(30436)

● 200 בלבדית מבלגרנית 625624-03
(30455)

● „18" ... 67
(30429)

● „15" מסקית נרעזות ... 232965-03
(30428)

● כפרון קלאסה של בנות למבז 570073-052
(30422)

פוליש ונקיון

● „יופיה" בלים ... 5743188-03
(26155)

ריפוי והרזיה

● סמכי בנוי המבט והחוויה הראשונים 245136-02
(30497)

שרותים

● „המבריק" נקיון פוליש הכרבה „קריסטל" „שטיחים היעודים" 310858-03 315599-03
(30237)

● „שזפית" פוליש הזרבה, כמבצע 392362-03
(30275)

● „ליגורי" פוליש הזרבה... 838447-03 341637-03
(30273)

● „קריסטל" ניקיון, פוליש, הזרבה... 308651-03
(30272)

● „המבריק" פוליש וניקיון שטיחים 301119-03
(30270)

● עלוני „קשר" עלון המנויים 5742234-03
(30450)

הכרויות

● „PERSON" קסם הנערות כיתה של נשים ... 668451-03
(30490)

● „אלקסיס" ללקוחות שלא מתפשרים ... 204316-03
(30493)

● ... 734755-03
(30489)

● שירות חרש של V.I.P צעירים ... 289121-03
(30469)

● ... 288531-03 293147-03
(30468)

● אנו הוגנים ... V.I.P ... 289121-03
(30463)

● „הנציבה" יפהפיות ... 81427-052
(30427)

● „קריסיו" ... 623304-03 621445-03
(30289)

● „CLASS-X" ... 258318-03
(30285)

● ... 815858-03
(30262)

● „ליגורי" ... 239108-03
(30250)

● „ישי" ללא מתפשרים ... 248533-03 249326-03 249686-03
(30240)

● „MEMBERS CLUB" ... 285284-03
(30233)

● ליווי מסטורסנות ... 377911-03
(30228)

● לשרותך שירות אירוטיות ... 754579-03
(30212)

● „LOTUS" ... 453641-03 446374-03
(30217)

● הרגו מכני מעלם... 03-239891 148
(22173)

● ... 657913-03
(30426)

● ... 03
(30425)

● ... 222891-03
(30419)

● 15... 772985-03
(30418)

● הזרבן במים ... 5440919-03
(30421)

● ... 371770-03
(30392)

● ... 234596-03
(30368)

● ... 03
(30365)

● ... 287740-03
(30358)

● ... 295871-03
(30286)

● „20" ... 374857-03
(30282)

● ... 397970-03
(30266)

● ... 289029-03
(30264)

● ... 845853-03
(30257)

● ... 5440157-03
(30267)

● ... 177
(30269)

● ... 443475-03
(30247)

● ... 239891-03
(30246)

● ... 285305-03
(30257)

● ... 5742084-03
(30238)

● ... 5742939-03
(30235)

● ... 295874-03
(30252)

● ... 824806-03
(30227)

● ... 288618-03
(30225)

● ... 7519001-03
(30222)

● ... 459707-03 5463770-03
(30220)

● ... 231275-03 232422-03
(28830)

● ... 375853-03
(30230)

● ... 825431-03
(30218)

● ... 31 תל־אביב
(30210)

● ... 31
(30209)

● ... 17.00 31
(30208)

הורמון גדילה אנושי כחול־לבן

כ־15 מתוך כל מיליון ילדים סובלים מעיכוב חמור בגדילה בגלל חסר בהורמון הגדילה, המיוצר בבלוטת יותרת המוח – חסר הנובע מסיבות תורשתיות או מולדות. המדובר לא בילדים שהם נמוכים במקצת מבני גילם, אלא בילדים המוגדרים כננסים, ומחלתם – כננסות. בישראל נולדים מדי שנה כמה עשרות ילדים כאלה, ומספרם המצטבר מגיע היום למאות אחדות.

יש פתרון לילדים אלה, באמצעות הורמון גדילה טבעי המופק מגוויות, הניתן להם מילדות מוקדמת, עם אבחון הפגם, ועד לגמר הגדילה בגיל 15 עד 18. טיפול זה נהוג כבר כעשרים שנה, אלא שמשאביו של ההורמון הטבעי מוגבלים ולכן חלק גדול מן הילדים הננסים לא קיבלו שום טיפול. זאת ועוד: בין נובמבר 1984 ואפריל 1985 נתגלו ארבעה מקרי מוות במבוגרים, שטופלו בילדותם בהורמון גדילה טבעי, כתוצאה ממחלה נגיפית נדירה הפוגעת במוח, מחלת יעקב־קרויטצפלד. עקב כך הורה מנהל המזון והתרופות האמריקאי (FDA) על הפסקת השימוש בהורמון גדילה המופק מבלוטות יותרת המוח של האדם, ובעקבות ארה"ב הלכו אחר־כך כמה וכמה מדינות אחרות בעולם, וישראל בכללן.

במקביל החלו מספר חברות בעולם להפיק הורמון גדילה מלאכותי בשיטות ביוטכנולוגיות, על־פי־רוב באמצעות חיידקי אשריכיה קולי, „סוס העבודה" של ההנדסה הגנטית, שלתוכם הוחדר הגן האחראי לייצור ההורמון באדם. כיום מייצרים אותו בארה"ב, באנגליה, בצרפת, בשוויץ, בדנמרק ובישראל. החברה הישראלית הראשונה שנכנסה לתחום זה היא „אינטרפרם".

בימים אלה תתחיל חברה ישראלית נוספת, „ביוטכנולוגיה כללית" בקרית וייצמן ברחובות, בשיווק הורמון גדילה ביוטכנולוגי, שלדבריה הוא עדיף על התוצרת המקבילה של חברות אחרות. הורמון זה, ששמו המסחרי הוא „ביוטרופין", יוצע בינתיים רק בארץ, בעקבות קבלת האישור ממשרד הבריאות הישראלי. כדי להפיצו גם בחו"ל חתמה החברה הישראלית, כבר לפני שנתיים, הסכם עם חברת „דו פונט" האמריקאית, מענקי התעשיה הכימית בעולם, על שיווק ה„ביוטרופין" בארה"ב, ולפני חודשיים חתמה „ביוטכנולוגיה כללית" על הסכם דומה עם החברה הפרמצויטית האמריקאית „סמיתקליין בקמן" לשיווק המוצר החדש באירופה, באמריקה הלטינית ובכמה ממדינות אסיה, והיא מצפה שבקרוב יינתנו גם שם האישורים הדרושים.

לקבלת האישור בארץ קדמו, כמקובל ובנדרש, ניסויים בבעלי־חיים וניסויים קליניים בבני־אדם. הניסוי הקליני נערך – בלשון עבר ובהווה כאחת, כי הוא עדיין נמשך – ב־160 ילדים בישראל ובארה"ב, במספרים שווים לערך, בגילים 3 עד 15, רובם בגילים 6 עד 11. על הניסוי בישראל, המתנהל זה שלוש שנים, מספרת ד"ר רונית קורן, המתאמת שלו מטעם „ביוטכנולוגיה כללית". הוא נערך בארבעה בתי־חולים בארץ – „הדסה" ירושלים, „סורוקה", „קפלן" ורמב"ם. לילדים ניתן ההורמון שלוש פעמים בשבוע, בזריקה. ההצלחה היתה מלאה: קצב הגידול הממוצע שהושג היה 6 ס"מ לשנה. כן נמצא כי הטיפול ב„ביוטרופין" – בניגוד לטיפול בהורמוני גדילה המיוצרים על־ידי חברות אחרות – לא גרם בשום מקרה היווצרות נוגדנים בילדים המטופלים, אולי משום היותו נקי לחלוטין ממזהמים, כטענת החברה. עצם היווצרותם של נוגדנים אמנם איננה מעידה בהכרח על תופעה פתולוגית, אבל העדר הופעת הנוגדנים הוא בוודאי יתרון, בעיקר משום שהמדובר בטיפול לטווח ארוך, של שנים אחדות. מנהל החברה, ד"ר דוד הולקרן, מציין כי ה„ביוטרופין" זהה לחלוטין להורמון הגדילה הטבעי ברצף 191 החומצות האמיניות שבו וכן בתכונותיו הפיסיקליות הכימיות, הביולוגיות והאימונולוגיות. המנכ"ל מוסיף, כי ה„ביוטרופין" גם זול יותר מן המוצרים המקבילים המיוצרים על־ידי חברות אחרות.

חברת „ביוטכנולוגיה כללית" נוסדה בסוף שנות ה־70. ה„ביוטרופין" הוא התרופה הראשונה שהיא מוציאה לשוק, אבל בשלבי ניסוי מתקדמים נמצאת שורה שלמה של תכשירים ביוטכנולוגיים רפואיים, כגון הורמון גדילה לבקר (להגדלת תנובת החלב), הורמון גדילה להודים (לקיצור תקופת הפיטום, לניצול יעיל יותר של התזונה ולהקטנת אחוז השומן בבשר) ואנזים מסוים לטיפול בנזקים המתהווים בעקבות חידוש זרימת הדם לאחר התקפי לב והשתלת אברים. החברה מצפה, על סמך ההסכמים שחתמה עם חברות ענק בארה"ב, כי בתחילת שנות ה־90, לאחר שיסתיימו כל הפיתוחים והניסויים ויושגו האישורים, היא תנגוס נתח נכבד, של עשרות אחוזים, בשוק העולמי של שני הורמוני הגדילה לבעלי־חיים.

האם מחלת אלצהיימר היא מחלה זיהומית?

ידוע כי מחלת אלצהיימר קשורה בהתמעטות הנאורוטרנסמיטר אצטילכולין באזורים מסוימים של המוח, אבל סיבותיה של התמעטות זו אינן ידועות. הובאה בחשבון האפשרות כי מחלה ניוונית זו, הפוגעת במערכת העצבים המרכזית, נגרמת על־ידי חיידק או נגיף כלשהו, ופירוש הדבר שזוהי מחלה מידבקת, אלא שעד כה לא הוכח שום מקרה של העברת המחלה מאדם אחד למשנהו.

הוכחה ראשונה לאפשרות כזאת של העברת המחלה הביאו עתה חוקרים מאוניברסיטת ייל בארה"ב. הם יצאו מתוך ההנחה, כי הניסיונות שנעשו עד כה להוכחת אפשרות ההידבקות במחלה נכשלו, משום שמקובל היה ליטול דם מחולים עם סימפטומים מלאים של המחלה. היתה זו טעות, טוענים החוקרים בייל: גם במחלות נגיפיות אחרות הפוגעות במוח נותרים בדם נגיפים מעטים בלבד בשלב מתקדם של המחלה, ואז אי־אפשר להדביק בדם חיות ניסוי.

במקום זאת נטלו החוקרים דם מאנשים בריאים, או בריאים־לכאורה, ומכל מקום ללא סימפטומים של המחלה, שלכל אחד מהם היו לפחות שני בני משפחה קרובים שלקו במחלת אלצהיימר. ההנחה היתה, כי אנשים אלה נדבקו אולי במחלה, אף שזו לא הספיקה עדיין לבוא לידי ביטוי סימפטומטי. את הדם הזריקו לאוגרים צעירים ואמנם נמצא, שאצל חלק מן האוגרים האלה נסתמנו כעבור זמן שינויים של ממש ברקמת המוח שלהם, ואלה מתו כשנה בממוצע לאחר ההזרקה. לאוגרים נעשתה נתיחה אחר המוות ובבדיקה מיקרוסקופית נתגלו חללים בחומר האפור, המהווה חלק מן המוח. חללים אלה דומים לחללים המצויים במוחותיהם של בני־אדם שמתו במחלת קרויצפלד־יעקב – אף היא מחלה ניוונית של המוח.

אין להסיק מכך בוודאות, שמחלת אלצהיימר היא אמנם מחלה זיהומית־מידבקת, מה גם שלא נתגלו במוחותיהם של האוגרים שום חיידקים או נגיפים. אבל האפשרות קיימת ומכל מקום ייתכן, שהמחקר החדש יסייע להבנת המחלה הקשה הזאת, המתבטאת בסניליות חמורה והנפוצה בעיקר בקרב קשישים.

שיטה חדשה לאבחון טרום־לידתי של מומים בעובר – ב"סורוקה"

מאת אמיר רוזנבליט

שיטה חדשה לאבחון טרום־לידתי של תסמונת דאון ושל בעיות גנטיות ותורשתיות מסוימות אחרות, בשלב מוקדם הרבה יותר מאשר בדיקור מי שפיר, הוכנסה לאחרונה לשימוש בחטיבת נשים ויולדות וביחידה לגנטיקה של בית־החולים „סורוקה" בבאר־שבע.

בשיטה זו מחדירים צינורית פלסטית דקה לתוך השליה דרך הלדן וצוואר הרחם ושואבים בעזרתה דגימה קטנה מן השליה. דגימה זו נבדקת אחר־כך במעבדה. הכוונת הצינורית לאזור המטרה נעשית בעזרת מכשיר אולטרא־סאונד ובאופן זה מונעים פגיעה בשק ההריון. הפעולה מבוצעת, כשהאשה נמצאת בתנוחת בדיקה גינקולוגית רגילה, ואיננה כרוכה בכאבים.

שיטה זו, הנקראת סי.וי.אס. (בעברית: דגימת סיסי השליה), היא אלטרנטיבה לשיטה המקובלת והוותיקה של דיקור מי השפיר (אמניוסנטזיס). יתרונה הגדול הוא באפשרות לבצע אותה כבר בין השבוע ה־8 וה־11 של ההריון ולקבל את תוצאותיה כעבור פחות משבועיים. פירוש הדבר, כי אם נתגלה בעובר פגם חמור (למשל, עקב תסמונת דאון), נותר לאשה זמן די והותר לעשות הפלה בעזרת גרידה פשוטה, אם רצונה בכך. ואילו בדיקת מי שפיר אפשרית רק בשלב מתקדם יותר של ההריון (בין השבועות ה־14 וה־16 בקירוב) ודרושים בארבעה שבועות נוספים לבדיקת הדגימה. במקרה זה יש לבצע את הפסקת ההריון בדרך שונה וממושכת יותר בגלל גודל הרחם.

ברחבי העולם כבר נרכש נסיון רב בשיטה החדשה ועד כה דווח על 45 אלף פעולות של דגימת סיסי השליה. רופא בכיר מ„סורוקה" השתלם בנושא זה במרכז רפואי ידוע במערב־גרמניה ובמקביל רכשה המעבדה הציטוגנטית בביה"ח נסיון בבדיקת הסיסים המוצאים מן השליה.

יצוין, כי שיעור ההפלות הטבעיות לאחר ביצוע הבדיקה הוא כ־3.5 אחוזים, אך רובן הגדול הן הפלות שהיו מתרחשות באופן ספונטאני, גם ללא הבדיקה: אחוז ניכר של ההפלות הטבעיות מתרחשות בשלב הריון זה. תוספת ההפלות כתוצאה מהבדיקה היא רק כחצי אחוז עד אחוז אחד, שהוא שיעור זהה להפלות הנגרמות לאחר דיקור מי השפיר.

אשה הפונה כיום למרפאה לייעוץ גנטי בשלב הריון מוקדם תוכל לבחור בדרך האבחנה העדיפה בעיניה, לאחר קבלת הסבר מקיף על שני השיטות.

מאיה – לא רק בת, גם תפוד

מאת אמיר רוזנבליט

„מאיה", זן חדש של תפוחי־אדמה, תוצרת „כחול־לבן", פותח באחרונה בתחנת הנסיונות החקלאית בגילת שבנגב. הזן החדש הוא בעל תנובה גדולה יותר מן המקובל, בעל קליפה לבנה חלקה והוא עמיד בפני מחלות הפוגעות בגידולי קרקע מסוגו.

במחקרים ובנסיונות שנעשו עד כה התברר, שדונם של תפודים מזן „מאיה" מניב 6.7 טונות בממוצע, לעומת ממוצע של 5.5 טונות בזנים האחרים. לזן החדש יתרונות נוספים: חיי המדף שלו ארוכים מאוד והוא טעים יותר מן התפודים המוכרים לעקרות הבית בישראל ובעולם.

את הזן החדש פיתח באחרונה ד"ר אבי גומיאס, מנהל תחנת הנסיונות החקלאית בגילת. הוא קרא לה „מאיה", על שם בתו.

בימים אלה עוסקים אנשי קיבוץ אורים שבנגב, שרכשו את הזכויות המסחריות על הזן החדש, בגידולו בדרום הארץ וברמת הגולן. בתוך חודשים ספורים הוא יימצא בשווקים.

רגשות דומים לגברים ולנשים

הדעה המקובלת, שגברים ונשים נבדלים אלה מאלה לא רק בתכונות גופניות, אלא גם במבנה הנפשי שלהם, איננה אלא מראית־עין. הם חשים פחות או יותר אותם רגשות עצמם, אלא שהם נותנים להם ביטוי שונה, מכוחה של מסורת, מכוחן של מוסכמות לגבי מה „נאה" ומה „לא נאה" לגבר ולאשה להביע.

כך עולה מכמה וכמה מחקרים פסיכולוגיים, לפי מה שדווח בכנס ההתאחדות הפסיכולוגית האמריקנית שנערך לאחרונה באטלנטה.

באחד המחקרים האלה נחשפו גברים ונשים במעבדה פסיכולוגית להשפעות רגשיות שונות. התוצאות הפיסיולוגיות, כגון שיעור הדופק, היו זהות פחות או יותר אצל בני שני המינים – לא כן ההתבטאויות החיצוניות. הגברים דיווחו בעיקר על רוגז, ואילו הנשים – על עצבות או על עלבון.

במחקר אחר הקרינו לפני קהל דרמיני תמונות של האונות ושל קרבנותיהן. רוב הגברים הציגו „פני פוקר", בעוד הנשים הפגינו אהדה לקרבנות. לעומת זאת הראו בדיקות פיסיולוגיות, כי גם במקרה זה הושפעו בני שני המינים במידה שווה לערך.

הפסיכולוג לסלי ברודי מאוניברסיטת בוסטון הגיב על מחקרים אלה ודומים להם באומרו: „נשים חונכו מאז ילדותן, כי אין זה נאה לאשה להפגין רוגז, כשם שגברים חונכו שלא לחשוף רגשות של אהדה".

דיכוי שונה זה של הרגשות אצל גברים ואצל נשים מורגש במיוחד בהימצאם בחברה, אבל כאשר מתבקשים בני שני המינים לחשוף סודות המטרידים אותם על־ידי דיבור לתוך רשמקול או על־ידי רישום ביומן, נעלמים הבדלים אלה.

הבדלים בביטוי רגשות ניכרים במיוחד בתחום חיי המין, כפי שהראה מחקר אחר. באותו מחקר השמיעו בפני הנבדקים סיפור ארוטי. לא נמצא כמעט גבר שלא „הודה" אחר־כך, כי הסיפור עורר את היצר המיני שלו, ואמיתות עדותם אושרה בבדיקות פיסיולוגיות. לעומת זאת טענו 42% מן הנשים, כי הסיפור הותיר אותן אדישות לחלוטין, בעוד מדידת הטמפרטורה בלדן הוכיחה כי הן גורו לא פחות מן הנשים האחרות או מן הגברים.

קיבועי שברים מיוחדים הצילו חיי שני חיילים

מאת שמעון וייס

חייהם של שני חיילי צה"ל, שנפגעו בתאונות קשות במהלך פעילותם הצבאית, ניצלו הודות לקיבועי שברים מיוחדים שנעשו להם בבית־החולים הממשלתי בצפת.

החייל הראשון נמחץ בין שני כלי רכב צבאיים גדולים וחייו היו נתונים בסכנה, לאחר שסבל משברים כפולים בחלקים גדולים בגופו וכתוצאה מריסוק איברים חיוניים בבטן. הוא הוחש למחלקה האורתופדית בביה"ח בצפת. לאחר ניתוח בן כמה שעות החל תהליך התאוששות מופלא של החייל, שנעזר בקיבועי שברים מיוחדים ובדידים הנמצאים ברשות ביה"ח.

על החייל השני ניחתה כף של טרקטור. הוא נפגע בצורה אנושה בראשו, בגפיו ובבטנו, וסבל משברים כפולים ופגיעה קשה באיברים פנימיים. גם הוא הוחש למחלקה האורתופדית, נותח וקיבל קיבועים מיוחדים. שני החיילים שוחררו לאחרונה מביה"ח, לאחר פחות משישה ימי אשפוז, והועברו למחלקת השיקום של ביה"ח „שיבא" בתל־השומר כשהם מצוידים בקיבועים המיוחדים.

מנהל המחלקה האורתופדית בצפת, ד"ר אסא לב־אל, אמר כי מכשירי הקיבוע החדשים אחראיים לתהליך השיקום המהיר של החיילים. אלמלא הם היתה נשקפת להם, במקרה הטוב, סכנה של נזקים כבדים בהרבה ותהליך השיקום שלהם היה נמשך זמן רב בהרבה. הוא ציין, כי בביה"ח בצפת לא מצויים מכשירים נוספים מסוג זה למקרה של פציעות קשות דומות בעתיד.

יותר מים לנהרות הודו על־ידי המסת שלגים מלאכותית

בצ'רפונג'י שבצפון־מזרח הודו, בהרי ההימליה, נרשמה במאה הקודמת כמות המשקעים השנתית הגדולה ביותר בכל העולם ובכל הזמנים: כ־26,000 מ"מ (!). עדות מוחשית ועדכנית יותר למשקעים האדירים היורדים על ההימליה אפשר למצוא בשטפונות הנוראים הפוקדים עתה את בנגלדש – שטפונות שנגרמו בחלקם על־ידי הזרימה האדירה בנהרות שיורדים אל מדינה אומללה זו מן ההרים הנישאים בצפון. מאידך יש בהודו, ועוד יותר בפקיסטאן, אזורים נרחבים הסובלים מחוסר משקעים וגם הנהרות העוברים בהם אינם משופעי מים תמיד, ובשתי המדינות האלה יש גם מדבריות של ממש.

מדענים מוועדת המים המרכזית של הודו בניו־דלהי והמכון לחקר שלג ומפולות שלג במנאלי שבמדינה הקטנה הימליה־פראדש בצפון הודו ערכו לאחרונה ניסויים להגברת המסת השלגים בהרי ההימליה. מסוקים פיזרו על הרים בגובה של כ־5,000 מ' פתיתי אבק של פחם עץ. חלקיקים שחורים אלה הקטינו את השיעור היחסי של החזרת אור השמש על־ידי השלג הלבן. עקב כך התחמם השלג והחל להימס.

יו"ר ועדת המים המרכזית, מ. א. צ'יטאלה, מאמין כי בשיטות כאלה אפשר לשלוט שליטה מלאה בהמסת השלגים בהרי ההימליה ולאזן את כמויות המים בחלקים נרחבים של הודו.

נוף בהרי ההימליה המערביים: שלגים המזינים נהרות

כתמי השמש עדיין מעורפלים

אך ייתכן כי נעשה צעד ראשון להבנת השפעתם על האקלים בכדור־הארץ

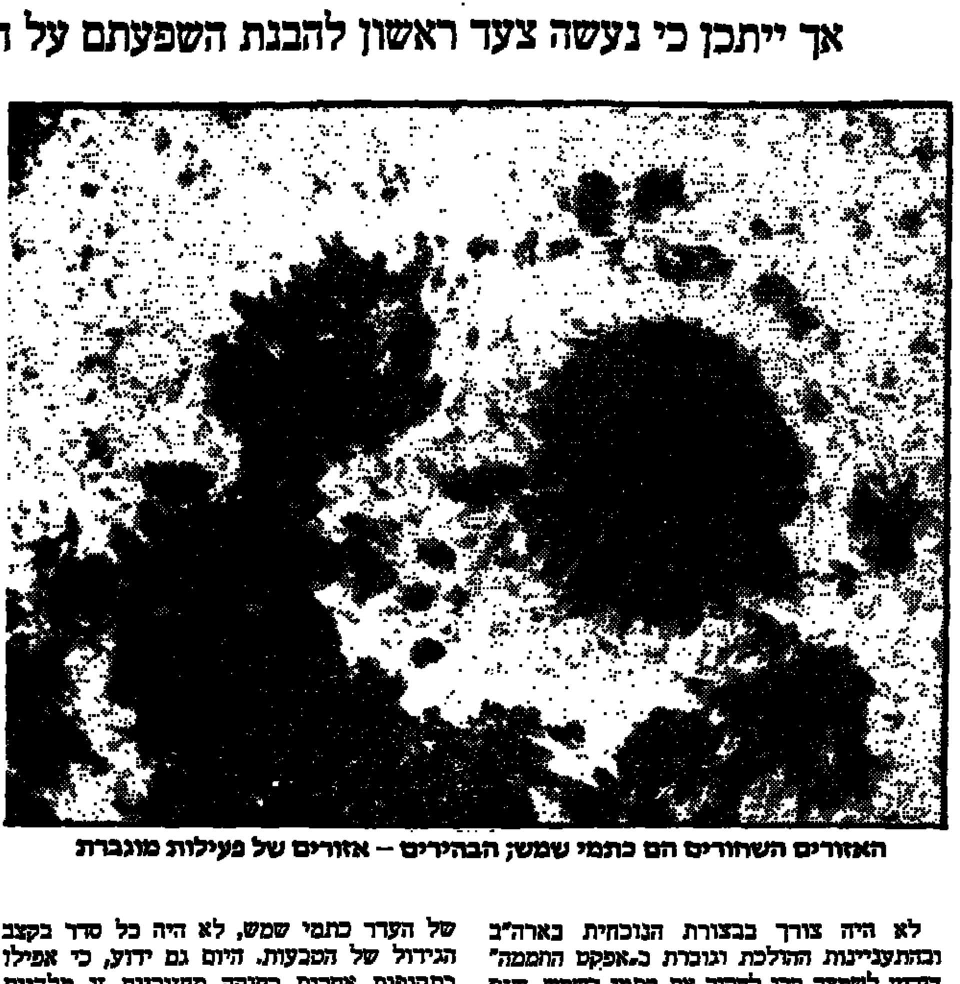

האזורים השחורים הם כתמי שמש; הבהירים – אזורים של פעילות מוגברת

לא היה צורך בבצורת הנוכחית בארה"ב ובהתעניינות ההולכת וגוברת ב„אפקט החממה" הידוע לשמצה כדי לחקור את כתמי השמש, שגם להם מייחסים השפעה – שונה אמנם – על האקלים. זה שנים אחדות סובב בחלל הלוויין „סולר מקסימום מישן" וחוקר תופעה זו, ודומה שהיום היא מובנת יותר מאשר בעבר, אם כי עדיין לא כדי הבנה מלאה.

כתמי השמש הם אזורים כהים על־פני השמש, בגודל של 1,000 עד 10,000 ק"מ בערך, שמספרם משתנה במחזוריות של 11 שנים, כפי שגילה עוד ב־1843 האסטרונום החובב הגרמני סמואל היינריך שוואבה. בתקופת השפל של המחזור מופיעים הכתמים בעיקר בקווי הרוחב 30 עד 40 מעלות צפונה ודרומה לקו־המשווה של השמש ובהמשך הם מופיעים גם צפונה ודרומה לשתי רצועות אלה. אלה הם מקומות של טמפרטורה נמוכה יותר – 4,000 מעלות לערך, לעומת כ־6,000 מעלות בשאר האזורים (המדובר בטמפרטורות על־פני השמש; בלב השמש מגיעות הטמפרטורות למיליוני מעלות). כתמי השמש הם גם מרכזים של שדות מגנטיים חזקים, כפי שאנו למדים משינוי מסוים באורך הגלים של הקרניים הנפלטות מהם.

אבל מה עניין כתמי השמש לאקלים על כדור־הארץ? לכאורה לא צריך להיות שום קשר, משום שגם בשיא התפשטותם מכסים הכתמים רק חלק קטן מפני השמש, וקשה להבין, כיצד הם יכולים להשפיע על עוצמת הקרינה הנפלטת של השמש. הסיבה לוטה איפוא בערפל, אבל עצם הקשר הוא עובדה מוכחת. בשלהי המאה הקודמת גילה הפיסיקאי מאונדר להפתעתו, כי המחזוריות של 11 שנים איננה קיימת תמיד, וכי במשך לא פחות מ־70 שנה, בין 1645 ל־1715, נעלמו כתמי השמש לחלוטין. זמן קצר לאחר־מכן גילה הפיסיקאי הבוטנאי דגלס, שחקר את מזג־האוויר הגלובאלי במאות השנים האחרונות והסתייע לשם כך בבדיקת רוחב הטבעות בעצים עתיקים, כי בדרך־כלל קיימת הקבלה בין מחזוריות כתמי השמש ובין רוחב הטבעות: בשנה של פעילות מוגברת של השמש הטבעות רחבות יותר, ולהיפך. אולם בשנים 1645 עד 1710, כלומר כמעט במדויק במקביל לתקופה של העדר כתמי שמש, לא היה כל סדר בקצב הגידול של הטבעות. היום גם ידוע, כי אפילו בתקופות אחרות רחוקה מחזוריות זו מלהיות מדויקת: אורך המחזור נע בין 7.3 ל־17.1 שנים, והמספר של 11 שנים הוא רק ממוצע.

אגב, כתמי השמש הם גם אחת העדויות לסיבוב השמש סביב צירה, משום שהמשקיף בשמש באמצעות טלסקופ יכול להבחין, כיצד מקומם של כתמים אלה משתנה במשך הזמן. סיבוב אחד כזה נמשך כ־21 ימים, לעומת יממה אחת של סיבוב כדור־הארץ סביב צירו.

הלוויין „סולר מקסימום מישן" מצא, כי מאז 1980, כאשר המחזור האחרון של כתמי השמש הגיע לשיאו, ועד 1986 הלכו כתמי השמש ופחתו, ובמקביל התעמעמה והלכה קרינת השמש, כדי עשירית אחוז לערך. החל ב־1986 שוב נרשמה עליה במספר כתמי השמש ובבהירות השמש.

אבל ההקבלה אינה חד־משמעית. התברר, שקיים „פיגור" מסוים, מבחינת הזמן, בין התרבות כתמי השמש ובין התגברות הקרינה. המסקנה היא שלא כתמי השמש עצמם הם הגורמים לשמש לקרון באור עז יותר. אדרבה, כאשר מופיע כתם חדש, הוא גורם בתחילה לשמש לעמעם מעט את אורה, אבל כעבור שבועות או חודשים אחדים מופיעים בסמוך לכתם מעין „איים" של זוהר עז במיוחד. ריצ'רד וילסון מן המעבדה להנעה סילונית ויו הדסון מאוניברסיטת קליפורניה בסן־דייגו נוטים לפרש ממצאים אלה בדרך הבאה: „איים" בוהקים אלה, המכונים פקולות („לפידים"), הם אזורים סמוכים לפני השמש, שהחום נחסם בתחילה על־ידי הכתם, אבל אחר־כך הם פורצים אל פני השטח ומגבירים את הקרינה.

גם אם נניח שתיאוריה זו נכונה, עדיין נשארה התעלומה, כיצד משפיעים כתמי השמש על מזג־אוויר בכדור־הארץ. נראה שגם תעלומה זו פוענחה עתה בחלקה לפחות והוכח הקשר, אם כי אין זה קשר ישיר: קרין לביצקה מן האוניברסיטה החופשית בברלין והרי ון־לון מן המרכז הלאומי לחקר האטמוספירה בבולדר שבקליפורניה אספו נתונים על הטמפרטורה ולחץ האוויר ברוחבים ובאורכים גיאוגרפיים שונים במהלך שלושה מחזורי השמש האחרונים (כלומר, תקופה של כ־33 שנה) והוכיחו קיומו של קשר כזה. הם גילו תופעה שקוראה בפיהם „התנודה הכמעט־דו־שנתית" (בר"ת: QBO), ופירושה תנודה של 180 מעלות בכיוון משב הרוחות בסטרטוספירה: יש פאזה מערבית של QBO, כלומר כאשר רוחות אלה נושבות מערבה, וכנגדה יש פאזה מזרחית, כאשר הן נושבות מזרחה. על יסוד ממצא זה ביסס ברייאן טינסלי מקרן המדע הלאומית בארה"ב מתאם סטטיסטי בין מחזור השמש ובין מקום הסערות מעל לאוקיינוס האטלנטי הצפוני: הוא מצא, כי הסערות בתקופת הפאזה המערבית של QBO נושבות בתקופת השיא של מחזור כתמי השמש כדי שש מעלות קרוב יותר לקו־המשווה מאשר בתקופת השפל של המחזור.

שלושת החוקרים מודים, כי ממצאיהם הם עדיין מסתוריים למדי. למשל, מדוע השפעתו של מחזור כתמי השמש מורגשת יותר בפאזה המערבית מאשר בפאזה המזרחית? קושיה נוספת: כיצד יכולה תנודה של עשירית האחוז בלבד בעוצמת קרינת השמש להשפיע על הטמפרטורות הארציות עד כדי שש מעלות באזורי הקטב, כפי שמצאו לביצקה ון לון? תשובתם: „איננו יודעים".

בינתיים מצאו חוקרים אחרים, כי התחזיות כאילו יש לצפות בעוד שנתיים לפעילות מגנטית יוצאת־דופן של השמש היו מוקדמות מדי. תחזיות אלה הסתמכו על העובדה, שב־1986 היתה עוצמת השדה המגנטי של השמש גדולה מאוד, ורווחה ההשערה שהחל מחזור של אי־שקט בשמש, שיגיע לשיאו ב־1990 והוא יהיה עז יותר מכל מה שידענו מאז ראשית התצפיות השיטתיות בשמש לפני כ־150 שנה. היו חוקרים שהזהירו, כי פעילות מגנטית מוגברת זו תביא להתפרצויות של הרי־געש על האדמה; התפרצויות אלה יעלו לאטמוספירה ענני של אפר ועקב כך יועם אור השמש שיגיע אלינו. צפו גם להשלכות קלות יותר, אבל גם הן בעלות חשיבות לא־מבוטלת: למשל, הגברת הקרינה העל־סגולה באורכי גל קצרים. קרינה כזאת מחממת את האטמוספירה ומביאה להתפשטותה לגבהים גדולים יותר, שבהם סובבים לוויינים. פירוש הדבר: התנגדות אוויר גדולה יותר בשכבות אלה ו„צלילה" מהירה יותר של הלוויינים לגבהים נמוכים יותר. הדברים הגיעו לידי כך שהתעוררו ספקות בדבר כדאיות התוכנית לשגר בשנה הבאה את הטלסקופ החללי האמריקאי ע"ש האבל. טלסקופ זה צריך לסובב את כדור־הארץ בגובה של כ־500 ק"מ. בתנאים של פעילות שמש רגילה הוא צפוי לרדת בקצב איטי בלבד ואז אפשר להעלות אותו שוב כעבור מספר שנים לגובהו המקורי; שונה המצב במקרה של פעילות שמש מוגברת, כי אז צפויה ירידה מהירה של הטלסקופ.

אבל עתה נראה, כי תחזיות קודרות אלה היו מוקדמות מדי. תצפיות שנערכו לאחרונה מלמדות, כי בשנת 1990 תהיה אמנם פעילות שמש מוגברת, אך לא בצורה חריגה במיוחד, ומכל מקום אין לחשוש מפני אסונות טבע או כיוצא באלה.

טיפול ההורים מעלה משקל

מקובל על הרופאים ועל הפסיכולוגים, וכך אומר גם ההגיון הפשוט, כי ככל שמשקלו של היילוד ירוד יותר, כן גדולות יותר הסכנות המצפות לו בחודשי חייו הראשונים וכן גובר הסיכוי של פיגור בהתפתחות. והנה מוכיח מחקר שנערך לאחרונה, כי אין הדבר כך בהכרח.

המחקר נערך בארה"ב ב־110 זוגות תאומים, שאחד מהם יצא לאוויר העולם במשקל ירוד, של 900 עד 1,300 גרם, בעוד השני נולד במשקל גבוה יותר כדי 25% בממוצע. כאשר נבדקו תאומים אלה בגיל ארבעה חודשים, נמצא שדווקא התאומים שהיו במקורם בעלי משקל ירוד התפתחו יפה יותר מאחיהם־ואחיותיהם, ובגיל שנה הם נהנו מעדיפות ברורה מבחינת כישוריהם הגופניים, כגון התיאום בין האברים, זריזות ומתח השרירים – אף כי משקלם היה עדיין נמוך קצת יותר מזה של תאומיהם. עדיפות זו נמצאה גם כאשר השוו תאומים אלה עם תינוקות אחרים, פגים לא־תאומים, שנולדו במשקל דומה.

הפסיכולוגים עורכי המחקר תולים תוצאות מפתיעות אלה בטיפול העדיף ובתשומת הלב המרובה יותר, שקיבלו התינוקות ירודי המשקל מהוריהם. הם מצאו, למשל, כי האמהות נהגו לדבר אל תינוקות אלה הרבה יותר מאשר אל תאומיהם. הם מציינים, כי תינוקות אחרים, לא־תאומים, הנולדים במשקל ירוד, אינם נהנים מהעדפה כזאת, משום שהוריהם אינם מודעים באותה מידה למשקלם הירוד.

מחקר שני שנערך בתינוקות – הפעם בלא־תאומים – הניב תוצאות מפתיעות עוד יותר. היו אלה 56 תינוקות, שסבלו מחוסר חמצן בעשר הדקות האחרונות של הלידה. כעבור ארבעה חודשים נמצאו בעלי מזג ערני וכישורים נפשיים וגופניים גבוהים מן הממוצע. עדיפות זו הסתמנה גם בהגיע תינוקות אלה לגיל שנה. לעומת זאת, תינוקות שסבלו מחוסר חמצן עת ממושכת יותר בזמן הלידה סבלו מקשיי התפתחות, כמצופה.

תסמונת מחלקת התיירים

„אקונומיסט", מיוחד ל„דבר"

ד"ר ג'ון קריקשנק, מדען בקונצרן הכימי ICI, ד"ר ריצ'רד גודלין מן המרכז הרפואי „הר סיני" בניו־יורק וד"ר בריאן ג'נט מבית־החולים הכללי הדרומי בגלסגו הם מדענים בעלי שם לא רק בארצותיהם. לכן אך טבעי הוא, שהם מרבים בנסיעות בכל העולם.

בחורף שעבר נזדמנו השלושה יחד באחת הוועידות המדעיות ואז סיפרו זה לזה, כי כל אחד מהם גילה, בנפרד, תסמונת מסוימת – תסמונת מחלקת התיירים, ובקיצור: ECS. הסימפטומים של תסמונת זו מופיעים לפעמים שבועות אחדים אחרי הטיסה (גם לאחר טיסות קצרות בנות שלוש שעות), ובמקרים מסוימים הם מביאים למוות. שלושת הרופאים החליטו לפרסם את ממצאיהם בכתב־העת הרפואי הבריטי „לנסט", משום שנודע להם על לא פחות משישה נוסעים שהיה צורך לאשפזם בבית־חולים. אגב, שניים מן השישה היו ד"ר ג'נט וד"ר קריקשנק.

איש אינו יודע בדיוק את אופן היווצרותה של תסמונת זו, אך ברור שאחת מסיבותיה, אם כי בוודאי לא היחידה, היא המקום הצר הפנוי לרגליים: אדם הטס במחלקת התיירים יושב שעה רבות כשרגליו מכווצות, ובגלל הצפיפות גם קשה לו לקום ממושבו ולהתהלך במעבר כדי לחלץ את עצמותיו. במחלקת התיירים נותר לברכיים רווח של 35 ס"מ בלבד, לעומת 80 ס"מ במחלקה הראשונה. את המושבים במחלקת התיירים אפשר להטות אחורה רק ב־10 עד 15 ס"מ, לעומת כמעט 40 ס"מ במחלקה הראשונה.

עקב כך משתבשת זרימת הדם בגוף ועלולים להיווצר קרישי דם, החוסמים את אספקת החמצן לאיברים השונים וגורמים בהם נמק. מחקר בן שלוש שנים בנמל־התעופה הית'רו של לונדון, שהסתיים ב־1986, הראה כי 11 מתוך 61 מקרי המוות הפתאומיים שאירעו לנוסעים בתקופה זו – 18% – נגרמו על־ידי קרישי דם בריאות.

לא כל הנוסעים רגישים באותה מידה לתסמונת ECS. הרגישים ביותר הם אנשים זקנים ונמוכי קומה, אנשים שאורח החיים שלהם גורם להם להיות מועמדים טובים למחלות הלב הכלילית וכן אלה השותים משקאות חריפים תוך כדי טיסה: האלכוהול מייבש את הגוף והתייבשות זו תורמת לשיבוש אספקת הדם. אבל גם אנשים בריאים ונבונים, כגון ד"ר קריקשנק, עלולים ללקות בתסמונת זו. באחת מטיסותיו לאסיה (במחלקת תיירים, כמובן) לקה בדלקת ריאות בגלל קרישי דם שנוצרו בריאותיו.

חברת התעופה BA הבריטית אומרת, כי היא מודעת לסכנות הטיסה במחלקת התיירים, אבל לדעתה זהו סיכון מועט. עוד היא אומרת, כי לנוסעי המחלקה הזאת ממליצים, בשעת טיסות ארוכות, להלך במחלקה ולהרבות בשתיית משקאות קלים.

העצה הטובה ביותר שאפשר להציע לנוסעים היא, כמובן, ליהנות משירותיה הטובים של המחלקה הראשונה. אבל גם מחלקה זו יש בה סיכון בריאותי: הנוסעים עלולים ללקות בהתקפי לב בשומעם על מחיר הטיסה הגבוה...

هكذا من الأصل

בעריכת זאב פרי

סולו לשניים

סרטו הקצר עטור הפרסים של אריק קפלון (תסריט ובימוי) „סולו לשובה" ישודר הערב בטלוויזיה. הסרט מנסה לבחון את תפקודו של האמן בעת מלחמה, דרך סיפורו של גנן טובה המעדיף לא להתערב במלחמת אחרים. טרוריסטית פצועה המסתתרת בביתו גורמת לשינוי בהתנהגותו. הסרט, המתרחש במדינה אלמונית, בה דוברים בשפה מוזרה, הופק על־ידי קפלון במסגרת פרוייקט גמר בחוג לקולנוע של אוניברסיטת ת"א ב־1985. משתתפים בו: יורם לוינשטיין ונינה ביטר.

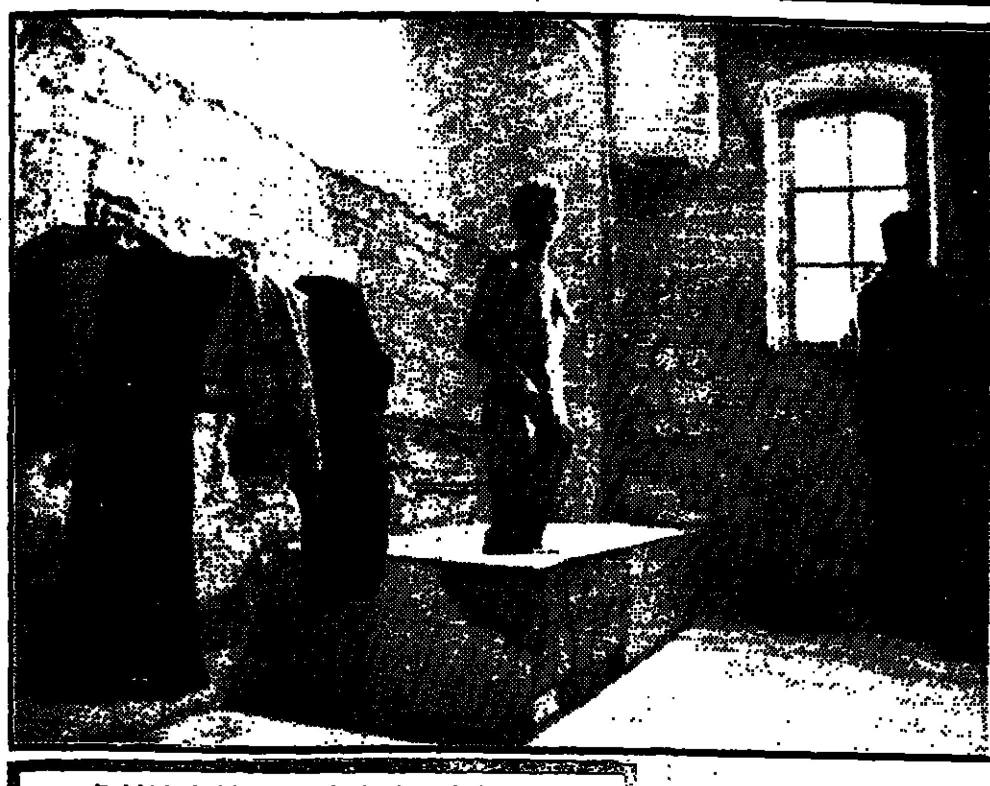

בנוכחות ראש ממשלת בריטניה מארגרט תאצ'ר נפתחה בשבוע שעבר באקדמיה המלכותית בלונדון תערוכה מקיפה מעבודותיו של הפסל הנרי מור.

צילום רדיו של א.פ.

תקליט ישראלי

אמא ארגנטינה

שלמה יידוב: „חולם בספרדית". „הליקון"

שלמה יידוב רוכב על הגל הספרדי, כמו ברוזה בעבר. כמו פוליקר על הגל היווני, כמו חזה על הגל התימני וכיו"ב. התופעה כשלעצמה מעניינת – ברוב המקרים, כאשר עושה זמר תפנית לעבר שורשיו, ועושה בהם שימוש כאלמנטים דומיננטים ביצירה, התוצאה אותנטית. שורשים, מן הסתם, הם בעוצרינו חזקים מכדי שאפשר יהיה להתכחש להם. אך כשהם באים לידי ביטוי, הם הדבר האמיתי ביותר. כך או כך, גם במקרה ספציפי זה, שבו נושא שלמה יידוב עיניו לעבר עברו הארגנטינאי, התוצאה משובבת נפש. יידוב מביא לנו מעט מן הארומה הספרדית וקצב הסמבה הכובש. שונה מכה שהביא ברוזה במנו, ולא במובן של טוב פחות או טוב יותר, פשוט דבר אחר. כל הלחנים, פרט לשניים של יידוב, הם ספרדים מקוריים. את הנוסחים העבריים חיבר הוא. בשירים מסויימים, ההתאמה בין המילים והלחן אינה מלאה והשיר לעיתים מסתיים־לא מסתיים – באופן שאינו חד־משמעי.

יידוב שר על אהבה, על החיים, על המוסיקה, השפה הספרדית, הסמבה... סיפורים קטנים, עצובים, מצחיקים. קמבינציה נהדרת מביא השיר „חולם בספרדית", כשם התקליט. אהוד מנור הפליא כאן את מלותיו ויידוב הלביש לחן שאינו מרפה. שיר מוצלח נוסף, גם הוא מושמע הרבה ברדיו: „ביום שאת תרצי בי". עידן וכובש. כמו כן, „סיבה להמשיך" של ויקטור קרדיה. את התקליט פותח לחן יפהפה, ללא מלים, של מריאנו מורס. פתיחה מוצלחת וספרדית לעילא ולעילא.

הדס מגן

בית הבובות

אחרי 15 שנים, מינוס שתיים (השבתה שבעה מקשיים כספיים) מקבל תיאטרון הבובות של אריק שמיר אכסניה קבועה באודיטוריום דוהל שבשכונת התקווה (יוזמה ותמיכה של ראש העירייה). ההצגה הראשונה שתועלה במסגרת החדשה היא „אגדות אנדרסן" שתוצג בחול המועד סוכות במשכן הקבע התל־אביבי.

למערכת הניהולית של התיאטרון – אריק שמיר מנהל אמנותי ויוסי גרבר במאי ויועץ – מצטרף רמי לוי, מנהל האודיטוריום, שיהיה המנהל האדמיניסטרטיבי. אליהם מצטרפת להקה בת שבעה שחקנים ומפעילי בובות, הלקם מבני השכונה. בהצגה החדשה משולבים גם פזמונים (עוזיאל אשרוב ומישה בלכרוביץ) וכוריאוגרפיה של יאיר ורדי. את דמותו של אנדרסן בהצגה מגלמים לסירוגין יוסי גרבר ויוסי סימן (שניהם בתצלום).

ורדה צימרמן

מופעי אמנים מסובסדים בבריכת השולטן בירושלים

עיריית ירושלים היתה הראשונה שהביעה מחאה על מחירי הכרטיסים הגבוהים למופעי אמנים. עכשיו מצטרף למחאה גם שר החינוך והתרבות יצחק נבון, בעקבות מכתבי תלונה של אזרחים, צעירים ומבוגרים, שהגיעו בנושא זה למשרדו. כפועל יוצא מאי שביעות הרצון הקימו עיריית ירושלים ומשרד החינוך מפעל תרבותי חדש למען תושבי השכונות שבמסגרתו ייערכו מופעים מסובסדים בבריכת השולטן להם יימכרו כרטיסים במחירים שווים לכל נפש. למען מטרה זו הקים משרד החינוך מחלקה מיוחדת ובראשה יעמוד אלברט מרציאנו.

המופע הראשון המסובסד היה מופע של יהורם גאון. המופע השני המתוכנן הוא של יהודית רביץ ונורית גלרון.

ו.צ.

מחזה של אברהם רז ז"ל יועלה בעבו ע"י תיאטרון ב"ש

„ליל העצמאות של מר ישראל שפי" – מחזה מאת אברהם רז ז"ל, הפקה משותפת לתיאטרון באר שבע ולפסטיבל עכו, יועלה לראשונה במסגרת תצגות החוץ של פסטיבל עכו 1988 שיתקיים בחול המועד סוכות. את המחזה, שהועלה בשנת 1972 בתיאטרון „הבימה" בבימויו של משה אשרוב, מביימת פרידה רפאל. במסגרת תמיכתו של תיאטרון באר שבע ביוצרים צעירים, תועלה הצגה זו בתיאטרון באר שבע במתכונת שהפכה כבר למסורת – „הבמה הצעירה" של התיאטרון.

סיפור המחזה: מר ישראל שפי (אוריאל פורמן) מורה לתנ"ך בסמינר לבנות ורעייתו חנה (מרגלית סטנדר) ממתינים בערב יום העצמאות בסלון ביתם לבואו של בנם החיל (שרון כהן) לחופשה משירותו הצבאי. הבן מאחר לבוא והדקות עוברות על בני הזוג לאיטן. חרדה, ספקות, אי ודאות ורגשות פחד מתעוררים בבני הזוג שפי ומחדדים את מערכת היחסים הרעועה ביניהם. דליה גוטמן (נועה גולדברג) תלמידתו של מר שפי וחברתו של הבן „מתגנבת" לחלום ארוטי ולחיי המשפחה הקטנה ויוצרת בה מהפכים שלא במודע.

ההצגה תועלה במסגרת פסטיבל עכו (ב־29 בספטמבר) והחל מאוקטובר ב„אולם הבא" בתיאטרון באר שבע.

המחזאי אברהם רז נפטר בשנת 1972 בגיל 33 ממחלת סרטן. הוא הספיק לכתוב חמישה מחזות. ארבעה מהם הוצגו בארץ ובחוץ־לארץ: „לא ביום ולא בלילה" הועלה בתיאטרון באר שבע בבימויה של מרגלית סטנדר.

אמיר רוזנבליט

להקת פיקוד צפון: מחזמר

גם ללהקות הצבאיות הגיע תור המחזמר. להקת פיקוד הצפון מעלה את „נכנס אורח יוצא חייל" המוגדר כמחזמר חדשני אותו כתב הלל מיטלפונקט ומביים דן רונן. על הכוריאוגרפיה אחראי הכוריאוגרף המיובא אדי ג'ייקובס. בין חברי הלהקה גם שני בנים של: רני יגיל הבן של גדי ושרון כהן הבת של אלברט.

כוכב חדש

שוב הופיע נגן מאהיר, כוכב חדש, יליד ישראל, בשמי הביצוע המוסיקלי הבינלאומיים. עתונים ושבועונים אמריקאיים חשובים מוסרים על הצלחתו הבלתי רגילה של צלן צעיר, מט חיימוביץ' בן ה־17, שבחודש שעבר כבר הקליט תקליט מסחרי כסולן עם תזמורת שיקאגו המהוללת/לחברת דויטשה גרמופון) בביצוע שני קונצ'רטות לצ'לו ולתזמורת מאת לאלו וסן־סאנס ו„כל נדרי" מאת ברוך.

חיימוביץ' תואר על ידי מוסיקאים בכירים, ביניהם צ'לנים מפורסמים ומבקרים מוסיקליים כ„תופעה מדהימה" של כישרון בפרשנות, בהבנה ובטכניקה. הכנר יצחק פרלמן ואלמנתו של פבלו קזלס סייעו לו, בקידום לימודיו, לאחר ששמעו לראשונה את נגינתו. חיימוביץ' למד אצל ליאונרד רוז ולאחר מותו של הצלן הנודע נעשה לתלמידו של ירדימא בן ה־32, מגדולי הצלנים בימינו, המוצא זמן להדריכו למרות לוח ההופעות העמוס לו. נוסף על נגינה והשתלמות במוסיקה טרוד חיימוביץ' בלימודים רגילים כתלמיד מחונן והוא מתעניין בפסיכולוגיה. לדבריו הוא שוקל אפשרות לנסות את כשרו גם בניצוח. בינתיים אורמות אליו הצעות להופעות ברסיטלים ובקונצרטים. חיימוביץ' נסע מהארץ לארה"ב, עם הוריו, בהיות בן ארבע. נותר רק לקוות שיבוא בקרוב לנגן גם בארץ הולדתו. מעניין שבעוד שישראל „מייצאת" כישרונות גדולים, כנגנים סולנים, זמרים ומנצחים, טרם הוכר בעולם יוצר מוסיקלי ישראלי בקנה־מידה בינלאומי.

ישראל דליות

בכורה לסרטו של בניה בן־נון „לטוס עם הציפורים"

הסינמטק הירושלמי ערך הקרנת בכורה חגיגית לסרטו הדוקומנטרי של בניה בן־נון „לטוס עם הציפורים", העוסק בנדידת הציפורים והתנגשויות שלהן עם מטוסי חיל האוויר.

בניה בן־נון הפיק וביים את הסרט עבור רשתות טלוויזיה זרות. זהו הסרט הדוקומנטרי היקר והמורכב ביותר שהופק בארץ ומשולבים בו צילומים שנעשו מהליקופטר ומדאון מיוחד. סרט טבע, מצד אחד, שבו מככבים עיטים, חסידות, שקנאים ומצד שני מספר על ההתנגשויות שגרמו לחיל האוויר לאבד יותר מטוסים מאשר בקרבות עם האויב. הוא יוקרן בקרוב בטלוויזיה הבריטית, הגרמנית וההולנדית.

13 צלמים ב„מועדון הצילום"

בחודשים פברואר־מארס נערכה בצרפת תערוכת צילומים „מפגש מדינות הים התיכון". התצלומים הגיעו מאיטליה, אלבניה, תורכיה, יוון, מלטה, צרפת וגם ישראל. אחד מן הצילומים הישראליים נבחר למודעת התערוכה. עתה מוצגים הצילומים הישראליים במועדון הצילום בתל־אביב. 13 צלמים מציגים שם את עבודותיהם: **אברהם אביטל, דב ברנע, שלמה הנגבי, פטר ואדאס, עמוס וייס, גרגורי ווניצקי, בועז כרמל, מאיר לבבי, ירי גולדנברג, משה סגן, הדי סמצקי ועידן דוד.**

קרקס משולב

כבר מזמן לא הגיע קרקס לישראל. מתקן את המעוות האמרגן נתן גלבוע, והוא מביא לישראל קרקס כפול. גם אקרובטים, להטוטנים, אמני טרפז וחיות וגם מחליקים על הקרח, קרח סינטטי. שתי זירות שהמופעים יבוצעו עליהן לסירוגין. השילוב הזה הוא אולי תוצאה של המשפחות המעורבות שיסדו את "קרקס אופורטו של פורטוגל". מצד אחד, תומס דה־סילבה, המתואר כאחד מגדולי ליצני פורטוגל וספרד, והשני, לואיס שאנג, אקרובט סיני שנישא לספרדיה. הקרס הפורטוגלי יגיע לכאן לקראת חופשת סוכות, הוא יבנה את אוהלו בתל־אביב למשך שבועיים, החל מן ה־24 בספטמבר, ואחר כך ימשיך לירושלים, לחיפה וים לבאר שבע.

טובים השניים

ההופעה החד־פעמית של שם־טוב לוי עם שלמה גרוניך הופכת לעשרה מופעים ברחבי הארץ. כשהראשונים בהם בקיבוץ כברי ב־22 בספטמבר ובעין הוד למחרת. לוי ינגן בהופעות אלו שירים ישנים וחדשים ושלמה גרוניך מצטרף בפסנתר ויחד עם להקת הליווי מגישים קטעים אינסטרומנטליים, אימפרוביזציות וגם שירים.

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן – רצף דפי הטלטקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 תלמוד: שניים אוחזין, מאי טעמא (כ).
08.40 מסך לספרות (יסודי) כל שנבקש (כ).
09.00 אנגלית (ז').
09.20 השעה שלנו: כובע הקסמים (כ).
10.30 אנגלית (ז').
11.00 חשבון (ה') – מבוא לשברים.
11.15 צרפתית.
11.35 גיאוגרפיה (ה'־ו') יפן – נמר.
12.00 אנגלית (י').
12.25 ספרות (ז'־ט') כל משל ומשל (כ).
12.30 שידור חי מאולימפיאדת סיאול: התעמלות קבוצתית, גברים.
14.30 עד־כאן, רצף דפי הטלטקסט.
14.35 האוניברסיטה הפתוחה: פיסיולוגיה של האדם – מערכת הנשימה.
15.00 הי בינבה „תמו החמור" בובי ובינבה מלמדים לקח את האיכר המכה את חמורו. הם מפחידים אותו כהוגן ומאותו יום האיכר אינו מכה יותר את חמורו (כ).
15.10 רחוב סומסום „מעונים לעבריים" שכן חדש מגיע לרחוב סומסום. קיפי מנסה לעזור על קנקנו. חיברות עם ארבעת המינים ובניית סוכה.
15.40 שעת כושר.
16.00 הקוסם מארץ עוץ „הנסיכה ברקוף" (פרק 30) ממבכי מסרבת לגלות היכן מוסתרת הנסיכה ברקת. היא הופכת עצמה לדרקון ענק יורק אש. גלינדה נחלצת לעזרת התבורה ובקסמיה מצליחה להכניע את הדרקון המשתולל. לבסוף מגלה ממבכי מי היא הנסיכה ברקת. (כ).
16.20 כך היו חיינו (פרק 29) „כל העם צבא" ב־1914 פורצת מלחמת העולם הי"1 ובריטניה מצטרפת למלחמה. הארי אקרלי מחליט להצטרף למאמץ המלחמתי ומתגייס לצבא.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 מתגלגלים – על המתרחש מאחורי הקלעים של קרקס ותיאטרון נודד.
18.00 בוח הפתוח – „נקמת קוברה" – היום השישי אנשי קוברה מנסים להשתלט על המרכז הבין־לאומי להגנה ותוספים מומחה צרפתי לטהרה בטרור.
18.20 שרש המשפה.
18.30 קיצור החדשות (ערבית)
18.32 דוצה מתרון – עינייני חברה וחינוך. הנושא לדיון „סיפורי ילדים דמיוניים" אם מטפרת כי כמה מרבה לקרוא סיפורי ילדים דמיוניים, דבר הגורם לה פחדים. השאלה היא אם הסיפורים האלה עוברים ביקורת כלשהי, לפני שהם מוצגים, ואם נבדקה השפעתם בקרב הילדים (תרגום עברי).
18.45 חידושים והמצאות – על חידושי המדע ושכלוליו בטכנולוגיה, ברפואה, בתקלאות ועוד. 1. כדור פורח לעזרת האסטרונומיה – להעברת טלסקופ המעל בקרניים אינפרא אדומות ולסיוע לחוקרי החלל הסכבים; 2. השתלת איברים – תרופה חדשה מאפשרת השתלת איברים בלא תופעות הדחייה ביוזמים אצל עכברים; 3. טלפון תאי – שיטה חדשה להוזלת השימוש בטלפון נייד במכונית (תרגום עברי).
19.00 יומן השבוע – ובו סקירה מיוחדת מפתיחת האולימפיאדה בסיאול.
20.00 אולימפיאדת סאול 1988 – יומן ערב אולימפי.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 לקראת שידור.
21.50 שושלת – (פרק המאות ואחד) סמי־ג'ו מנסה להתפייס עם קלאודיה. התינוקת קריסטינה שבה מבית החולים. גף ממשיך לחפש את פאלון. בלייק ואביו מתפייסים. האב מחליט לשנות את צוואתו ולכלול בה גם את אלקסיס ואת בתו דומיניק (עברית־ערבית).
22.40 סולו לשובה – דרמה ישראלית. סיפורו של גנן טובה, החי במדינה טוטליטארית ומוזה לנקוט עמדה נגד המשטר. טרוריסטית פצועה המתחבאת מסתתר בביתו גורמת לו להשתתף במאורעות. עלילת הסרט מתרחשת במדינה דמיונית (אף כי הצילומים נעשו בסמטאות יפו וירושלים), והוא גם דובר שפה דמיונית – שפת „גיברישי" – שפה שהומצאה למרבך הסרט. משתתפים: יורם לבנשטיין ונינה ביטור. צילום: חורחה גורביץ; מוסיקה: עודד זהבי; תסריט ובימוי: אריק קפלון.
23.15 רביעיית סטאן סרייסי – מופע ג'ז.
23.45 חדשות.
00.00 אולימפיאדת סאול 1988 – יומן לילה אולימפי.
00.30 סיום המשדרים.
04.00 אולימפיאדת סאול 1988 – שידור ישיר. א. שחייה – גברים 100 מ' חופשי – נשים; 100 מ' חזה – גברים; 400 מ' מעורב אישי – נשים; 200 מ' חופשי – גברים; ב. התעמלות קבוצתית נשים – חובה.
06.15 סיום המשדרים.

ערוץ 2

18.30 „מה נשדר הערב"; 18.35 „גמדי עץ האלון" (פרק שביעי).
18.46 „בבחר קטעים מסרטי וולט דיסני הקלסיים" ביניהם: „פינוקיו", „דמבו הפיל המעופף", „מי הזהב", „יום הולדת של דונלד דאק" ועוד.
19.00 „התיבה מבליגה" (פרק רביעי): „טיסת הילוך". דארל מתאר את הגורמים השונים המשפיעים על הכחדתם של עופות נדירים בטבע. בין הגורמים: מלחמות, מזג־אוויר והקידמה האנושית. בדרכו דארל וצוותו חודרים לעבי היער בעקבות העוף הנדיר פסיון אדוארד. הם צופים בפסיון ועוקבים אחר אורח חייו. ככל הנראה קיימת תכנית העשויה לשמור שעופות אלו לא יכחדו מעולמנו. כן מפה במיצור הנדירה בעולם – הקטסטרופה סטלזריציוס.
19.27 „רגע לפני..." בעקבות גרלד דארל יוצא הפינה „רגע לפני..." לחקור את הציפור הנדירה הציפור הכחולה.
19.30 „הטייפוד" (פרק שלישי): „התמלוה" אלן ברק, דיוויד ומורדי חבל ההר עומדים אל מול סכנה חדשה. דיוויד מוחזק בניגוד לרצונו על גבי ספינת עבדים הנמצאת בדרכה לאמריקה. בעיצומה של סערה מתנגשת הספינה בסירה קטנה, בה ממתין אלן ברק על מנת ליצור קשה עם אניה צרפתית. מככבים: דיוויד מקאלום ואקהרד בל.
19.54 „רגע לפני..." הפעם על רפואה משפטית.
19.55 „מה נשדר מחר".
20.00 „קלוז־אפ" – על הסרט „זה אצלה בדם", סירטו של ליאו קאראקס, אלכס הוא בחור צעיר המצטרף אל מרק והאנס במטרה לעזור להם להשיג תרבות הנמצאת במעבדה. תרבית זו היא של נגיף פתולוגי־ויראלית התוקפת את אלה העושים אהבה ללא אהבה, אלכס מתאהב בחברתו היפה של מארק אך היא אינה נענית לו. העלילה מסתבכת עקב מעורבותם של גורמים נוספים המעוניינים בתרבית. שחקנים: ז'ולייט בינוש, מישל פיקולי ודני לאוואן.
20.10 „קליפ מי יודע" חידון המבפ השבועי. חידון מספר תדע ושמות הזוכים מחידון מספר שבע.
20.15 „לחוטיהם" של: פרינס, מדונה, רובי רוסה.
21.00 „נקודת זינוק" תכנית ספורט. „מרוצי מכוניות". הפעם בנקודת זינוק מרוץ המכוניות המגיעות למהירות של 430 קמ"ש. ומהקולוסאום בצפון קרוליינה – המתח וההתרגשות של הכדורסל בליגת המכללות בין ה„סרחילס" מצפון קרוליינה לבין „השדים" מדוקסה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – גריג: סוויטה מס' 1 מתוך „פר גינט", מוצרט: קונצ'רטו בדו־מזור לחליל נבל ותזמ. ק.299; מרסל טורנייה: סונטינה לנבל; שוברט: פנטסיה כבמה מינור אופ.103 לפסנתר ב־4 ידיים; ראבל: קברו של קופרן.
09.00 קונצרט בוקר – שפוהר: שביעייה בלה מינור; ברהמס: רביעייה בסול מינור לפסנתר וכלי קשת אופ.25; רחמנינוב: קונצ'רטו מס.3 לפסנתר ותזמ' שוסטק: סימפוניה אופ.20.
11.5 פינת השיר – משירי רבקה מריום.
12.00 אומנים באולפן – רמי טל – חליל / שרה יגבבסקי – פסנתר; טפנל: פנטסיה על נושאים מתוך „הקלע המכושף"; מוקה: „חלילו של פאן", אופוס 15; זולינבה: „שירת ליטוש"; מארטינו: סונטה.
13.05 בהאזנה נינוחה – סליירי: וריאציות של „לה פוליה"; מוצרט: שלישייה בסול מגור לכנור, צ'לו ופסנתר ק.564 (עיג תיק); שופן: סונטה מס.3 בסי מינור לפסנתר, אופ.58 (עיג תיק); ביזה: שני שירים; גונו: סימפוניה מס.1.
15.00 דפי פסנתר – הסונטות של בטהובן.
16.00 מוסיקה ליום ראשון – באך קנטטה מס.45; רוסיני: מיסה סולמניס זעירה; ברהמס: „קיריה".
18.00 מוסיקה כאן ועכשיו.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי.
22.30 מן המקורות – מסורות מוסיקליות של הימים הנוראים בעדות ישראל.
23.00 מחזורי יצירות – הרביעיות של בטהובן.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה. „מבוא להיסטוריה של אפריקה" והפעם: „הרקע לעליית תנועת הג'יהאד במערב אפריקה" (חלק ראשון).
16.05 רדיו־עשרה: מגזין נוער – כתבי נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער.
17.05 צבעי הקשת – והפעם: „מסורת, ממערב וגם משלנו".
23.05 סליחות בנוסח יהודי ספרד.

רשת ב'

15.05 תוצרת הארץ – שירים עבריים.
16.05 שעה קלה עם גידי גוב.
18.06 בעין בוחנת – שאלות וסוגיות בפוליטיקה.
18.45 יומן אולימפיאדה.
19.35 עם ישראל לעניינים יהודיים בעולם.
20.05 שלם לבן דודי פיוט וברכה בשידור חי.
22.05 להאזין בחלום – מתזורת שירים.
23.05 בינינו לבין עצמנו – שיחות עם מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים.
21.05 אדום עתיק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחר הצהריים
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 חמש עשרה קטנות

צה"ל 1

19.05 עושים מדינה (ש.ח)
20.05 שירי לקוחות צבאיות
21.30 לילה לא שקט.

צה"ל 2

19.05 הרדיו הישן.
20.05 צו – 8.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיו הזה.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
20.27 סוכת השיר.
23.58 פרטים על התוכניות.

רשת א'

06.00 התעמלות בוקר.
06.16 ההאר עולה.
06.30 סיכום השעות הקודמות.
06.50 דף מבוא.
07.30 יומן בוקר.
08.05 התלמוד מסוגו.
09.00 מלודיה.
10.05 מהבר בוקר.
11.05 ירוק, ירוק.
12.05 משדר לא חיוני.
14.06 ברחוב מבוא.
18.06 מלוא עיר.
19.28 מרקי היום בעברית.
[illegible]

רשת ב'

06.00 שנת ישראל.
06.04 שירים עבריים.
06.53 אמר דרגם.
06.57 רצו של עברית.
07.00 הבוקר הזה.
08.05 סכב הבוקר.
09.05 עוד בוקר.
10.05 כל ענייני הרפואה.
11.30 פנות התורה והקהלה.
12.10 אין בו.
12.30 מה מעולה.
13.05 בעולם הזה.
14.04 לרווחה או לא לרווחה.
16.30 מה נשמע.
14.05 יומן כלכלה.
17.05 רצה קסה.
17.32 נתו מן העיתון.
17.33 קריאת שמע.

רשת ג'

06.04 שיר הבוקר בבוקר.
08.05 המלודיות והפאסטורליים.
09.05 שלום טובות.
11.05 30 מגל.
13.05 עם כל הלב.
14.05 כאן גב.
16.05 כאן ועכשיו.
17.05 קול הגב.

גלי צה"ל

05.45 ברקי אמת.
05.53 באולפן מבולגל – מיטב של אכסוליצור.
06.05 אגודים סיומת הכוזרית.
06.30 תמקשרים עיר.
07.05 עוד שנה שבוע.
08.00 בוקר טוב ישראל.
09.05 על הבוקר.
10.05 מבלו טובה.
11.05 עכשיו לצמוא.
12.05 שלושת מתוכנן.
14.05 אני מקור.
15.05 שיישות.
16.05 ארבע אחר הצהריים.
16.50 באולפן מקולר.
18.00 ערב טוב ישראל.
18.00 מבוק ישראל.
19.57 הודעות לחיילים.
21.00 מבקר לחיילות.
22.05 על הדרכם מבלה בהוק.
23.05 שירים הולכים, חיים שרים.
00.05 בימוי לילה.
02.00 לא התעים לישון.
05.05 צלילי בוקר.

הודעה לצרכני החשמל

חברת החשמל מבקשת להודיע לציבור צרכניה

כי בערב יום הכיפורים, ט' בתשרי, תשמ"ט (20.9.88), לא תתקיים קבלת קהל במשרדי החברה, למעט קבלת תשלומים מצרכנים החייבים לפרוע חשבונותיהם בקופות החברה (ולא בבנקים).

כל השירותים להבטחת אספקת חשמל סדירה לצרכנים ולטיפול בתקלות יפעלו כרגיל.

חברת החשמל ועובדיה מאחלים גמר חתימה טובה לכל בית ישראל

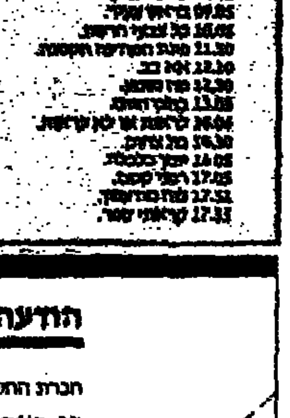

חברת החשמל לישראל בע"מ

קולנוע

■ תל־אביב
אסתר: ללא מעצורים 9.45, 7.30, 5.00
אוהל: עליה מודר 9.30, 7.15, 5.00
בית ליסין: 23.15 בא לי לצחוק על העולם
בית־הדר: אלף האודות של ג'ודיורק 9.30, 7.15, 5.00
גורדון: החגיגה של באבט 9.30, 7.15, 5.00
גת: בוקר טוב וייטנאם 9.45, 7.30, 5.00
דיזנגוף 1: קפה בגדאד 17.00, 15.00, 13.00, 11.00
דיזנגוף 2: מקין בלוז 7.30, 5.00, 3.00, 1.00, 11.00
דיזנגוף 3: לאן דה פלורט 11.00 בבוקר מאנון 1.00 הקיץ של אביה 9.50, 7.30, 5.00, 3.00
דקל: קרוקודיל דנדי II 9.30, 7.15
דרייב־אין: גבר ללא רחמים 9.30, 7.30 סקס 12.00
הוד: מגלה את אמריקה 9.30, 7.10, 5.00
תקלנוע (בית ציוני אמריקה) לול 9.30, 7.30, 5.00
חן 1: פרנטיק 9.50, 7.30, 5.00
חן 2: טומי 9.50, 7.30, 5.00
חן 3: פרחים בעליית הגג 9.50, 7.30, 5.00
חן 4: בעקבות האינטאצה הכחולה 9.50, 7.30, 5.00, 2.00, 11.00
חן 5: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 2.00, 11.00
לב 1: הנסיכה הקסומה 10.00, 8.00, 2.00
לב 2: אהבנו כל כך 9.45, 7.15, 4.45, 2.00
לב 3: זה אצלה בדם 9.45, 7.20, 5.00, 2.30
לב 4: החבר של החברה שלי 9.55, 2.00 תמסה בכפר 7.40, 5.00
לימור: מגפיים להוסים 9.30, 7.30, 5.00
הסינמטק: 7.00 מנגינת ברודוויי ב־1940, 9.30 בצמוך לפנשו וילה
מקסים: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15
מיוז (לשעבר אלנבי): צוללת צהובה 9.40, 7.30
מיילת 1: עם המשחק 9.45, 7.30, 5.00
מיילת 2: 9.45, 7.30, 5.00
מיילת 3: מחזר הגבורה 9.45, 7.30, 5.00
פאר: כה משיכה 9.30, 7.30, 5.00
פריז: לילדי איב 9.30, 7.15, 4.00, 2.00, 12.00, 23.30
צפון: כנור קטן שלי 9.45, 7.30

■ ירושלים
אדיסון: מגלה את אמריקה 9.00, 7.00, 4.00
אורגיל: פרנטיק 9.15, 7.00, 4.30
אוריון 1: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.30, 4.30
אוריון 2: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.30, 4.30
אוריון 3: מגפיים להוסים 9.00, 7.00, 4.30
אוריון 4: עיניים שחורות 9.15, 7.00, 4.30
אוריון 5: ניקואים פיקטיבים 9.00, 7.00, 4.30 בילבי
אורנה: בוקר טוב ויאטנם 9.15, 7.00, 4.30
אטמפרייה 1: פקין בלוז 9.30, 7.15, 5.00
אטמפרייה 2: כה משיכה 9.30, 7.15, 5.00
אטמפרייה 3: הפתיחה בקרוב
אטמפרייה 4: הפתיחה בקרוב
בית אגרון: 6.15 מכבי עירון – סעם החיים
שמיר: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.15, 5.45
תבור – רמת־אביב: מרד הנעורים 9.40, 7.15
הבלת: כרמן 9.30, 6.30
תל־אביב: גבר ללא רחמים 9.30, 7.15, 5.00

■ חיפה
8.00 כרס אילם
9.30 הרבה היוזמי
24/9/88 מבט: 1,2,3,4 הפתיחה בקרוב
כנות כולגד 9.30, 7.00, 4.30
מירשל: פרחים בעליית הגג 9.00, 7.00
מוריה: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.30, 6.45
עיר: עליה מודר 9.00, 7.00, 4.30
רון: זר שומר עלי 9.00, 7.00, 4.30
תיאטרון ירושלים: קפה בגדד 9.30, 7.00
רב אור 1: פרנטיק 9.15, 6.45, 4.30
רב אור 2: קרוקודיל דנדי II 9.15, 6.45, 4.30
רב אור 3: החבר של החברה שלי 9.15, 6.45, 4.30
אורדה: קפה בגדד 9.30, 7.15
אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 6.00
אמפיתיאטרון: כבוד
ארמון: כבוד
חן: עליה מודר 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 1: מצלמה בלי בושה 9.30, 7.15
עצמון 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 6.00
עצמון 3: עם המשחק 9.15, 7.00
פאר: ללא מעצורים 9.15, 7.00, 4.30

קריות: מגלה את אמריקה 9.15, 7.00, 4.30
רב בת 1: בוקר טוב ויאטנם 9.10, 7.00
רב בת 2: פרחים בעליית הגג 9.15, 6.45, 4.15
9.15, 7.00, 4.30

■ קריית חיפה
7.00, 9.15
7.00, 9.15
7.15, 9.15
7.00, 9.15
6.00, 8.15
7.15, 9.30

■ אשדוד
7.15, 9.30
7.15, 9.30

■ אשקלון
7.30, 9.30
7.30, 9.30
7.30, 9.30

■ באר־שבע
חן: גם בידה 6, 9.30, 7.15

■ הרצליה ■ רמת השרון
הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.00, 6.00
7.15, 9.30
7.15
9.35
7.15, 9.15

■ עפולה
9.30

■ חולון ■ בת־ים
7.15, 9.30
7.15, 9.30
5.00, 7.15, 9.30
5.00, 7.15, 9.30
7.15, 9.30

■ חדרה
7.15, 9.30 הקיץ של אביה

■ יבנה
פושת הקלנוע: לול 9.15, 7.00, 5.00

■ כפר־סבא ■ רעננה
עמל: 9.15 7.00 לול
רון: 9.15, 7 מצלמה בלי בושה
אורנה: סגור

■ לוד ■ רמלה
אורלה: סגור
אורה: הקיץ של אביה 9.30, 7.30
מה יפה: קרוקודיל דנדי II 9.15, 7.15

■ נהריה ■ עכו
הוד: יהושע אתמול היום 9.30, 7.15
רון: סגור
אטמפרייה: סגור

■ נתניה
אסתר: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5.00
מגדיה: פרנטיק 9.30, 7.15
שרון: מצלמה בלי בושה 9.15, 7.00, 5.00
רחל: הל סמריס 9.30, 7.15

■ קריית אונו
מרכזיה: העזות הקבר למינה 9.15, 7.00

■ פתח תקוה
היכל 1: מצלמה בלי בושה 9.40, 7.15, 5.00
היכל 2: מגלה את אמריקה 9.40, 7.15, 5.00
היכל 3: הנסיכה הקסומה 9.40, 7.15, 5.00
שלום: כה משיכה 9.30, 7.15

■ ראשל"צ ■ רחובות
בית העם: ביטל'גוס 9.15, 7.15
היכל הבשמים: כאשר 9.15, 7.15
חן: מצלמה בלי בושה 9.15, 7.15
ג.ג. רון 1: מצלמה בלי בושה 9.40, 7.15, 5.00
ג.ג. רון 2: מגלה את אמריקה 9.40, 7.15, 5.00
ג.ג. רון 3: עיניים שחורות 9.40, 7.15, 5.00
המקס: החגיגה של באבט 9.30, 7.00
ראשון: פרנטיק 9.30, 7.00

■ רמת־גן וגבעתיים
אורדים: ללא מעצורים 9.45, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
ליליה: כה משיכה 9.30, 7.15, 5.00
הדר: מגלה את אמריקה 9.30, 7.15, 5.00
רב גן 1: בוקר טוב ויאטנם 9.30, 7.30, 5.00
רב גן 2: פרנטיק 9.30, 7.30, 5.00
רב גן 3: פרחים בעליית הגג 9.30, 7.30, 5.00
רב גן 4: הנסיכה הקסומה 9.30, 7.30, 5.00
שלום: הקיץ של אביה 9.30, 7.15

■ קריית שמונה
שביה: לול 9.00, 7.00

מהלך חדש בהסתדרות